

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı

6 Ekim 2020 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

III- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, yeni yasama yılının hayırlı olmasını dilediğine, kanun tekliflerinin usule uygun bir şekilde gelmesi gerektiğiyle ilgili ısrarını tekrarladığına ve Merkez Bankası ile diğer kurumlarla ilgili görüşmelerin hâlâ yapılmadığına, getirilen kanun teklifiyle ilgili Anayasa'ya aykırılık iddiasının olduğuna ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Komisyonun çalışma ortamının pandemi şartlarına uygun olmadığına ilişkin açıklaması

3.- Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkan ve üyelerine birlikte çalışmış olmalarından dolayı teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın, Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun ve İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun yaptıkları açıklamalarında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın, Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'na İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili seçilmesi dolayısıyla yeni

görevinin hayırlı olmasını dilediğine ve Samsun Milletvekili Erhan Usta'ya Komisyona yeni üye seçilmiş olması dolayısıyla "Hoş geldiniz" dediğine ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Antalya Milletvekili İbrahim Aydın ve Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi ile 17 Milletvekilinin; Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3113)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

1'inci Toplantı
6 Ekim 2020 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 15.36'da açılarak iki oturum yaptı.

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu, yeni yasama yılının hayırlı olmasını dilediğine, kanun tekliflerinin usule uygun bir şekilde gelmesi gerektiğiyle ilgili ısrarını tekrarladığına ve Merkez Bankası ile diğer kurumlarla ilgili görüşmelerin hâlâ yapılmadığına, getirilen kanun teklifiyle ilgili Anayasa'ya aykırılık iddiasının olduğuna,

İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu, Komisyonun çalışma ortamının pandemi şartlarına uygun olmadığına,

Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkan ve üyelerine birlikte çalışmış olmalarından dolayı teşekkür ettiğine
İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon Başkanı Lütfi Elvan,

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun ve İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun yaptıkları açıklamalarında geçen bazı ifadelerine,

Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'na İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili seçilmesi dolayısıyla yeni görevinin hayırlı olmasını dilediğine ve Samsun Milletvekili Erhan Usta'ya Komisyona yeni üye seçilmiş olması dolayısıyla“Hoş geldiniz” dediğine

İlişkin açıklama yaptı.

Antalya Milletvekili İbrahim Aydın ve Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi ile 17 Milletvekilinin; Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin (2/3113) tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak maddelerinin görüşmelerine başlandı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 22.20'de toplantıya son verildi.

6 Ekim 2020 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.36

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, sayın teklif sahibi, çok değerli milletvekillerimiz, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yeni yasama yılımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Komisyonumuzun 1'inci Birleşimini açıyorum.(*).

Gündemimizde (2/3113) esas numaralı Antalya Milletvekili İbrahim Aydın ve Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi ile 17 Milletvekilinin; Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Şimdi sunuşlarını yapmak üzere teklifin ilk imza sahibi Sayın İbrahim Aydın'a söz vereceğim ancak usulle ilgili bir söz talebi var.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

II.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, yeni yasama yılının hayırlı olmasını dilediğine, kanun tekliflerinin usule uygun bir şekilde gelmesi gerektiğiyle ilgili ısrarını tekrarladığına ve Merkez Bankası ile diğer kurumlara ilgili görüşmelerin hâlâ yapılmadığına, getirilen kanun teklifiyle ilgili Anayasa'ya aykırılık iddiasının olduğuna ilişkin açıklaması

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; yeni dönemimiz hayırlı olsun. Hepinize saygılar sunuyorum. Yeni dönemin tekrar hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Başkanım, yeni dönem başladı, eski usullerle, eski hatalarla başlamasın isteriz ama görüyorum ki maalesef öyle olacak. Yine bir teklif geldi, Meclis daha açılmadan önce, sabah gönderildi bu teklif. Teklifte yine etki analizi yok, diğer komisyonların görüşleri yok, kamu kurumlarının görüşleri yok. Yani usul olarak yapılması gereken hiçbir şey yerine getirilmemiş, yapılmamış. Yeni döneme de yine eksiklerle başlamış oluyoruz. Bunlar çok önemli konular tabii. Ben gerçekten utanıyorum, her sene usulle ilgili söz alıp, şu düğmeye basıp da aynı şeyleri söylemeye hakikaten utanıyorum ama bunların düzelmesi de gerekiyor, çok önemli konular bunlar, çok önemle üzerinde durmamız gereken konular, ihmal etmememiz gereken konular.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bunun haricinde -bilyorsunuz- bizim başka görevimiz de var, denetim görevimiz var, özellikle Plan ve Bütçe Komisyonunun. Biz, henüz -ki çok önemli bir konu- Merkez Bankasıyla ilgili bu sene görevimizi yapamadık. Merkez Bankası Kanunu'nda olan, altı ayda bir yapılması gereken bilgilendirme bize yapılmadı hâlâ. Bu 2'nci dönem, hâlâ yapılmış değil. Geçen sene

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

de aksamıştı, bu sene hiç yapılmadı. Sayın Başkanım, bunlar önemli konulardır. Bu yerine gelmeden, daha ilk günden bir teklifle karşı karşıyayız. Ki Merkez Bankası dışında Varlık Fonuyla ilgili olarak da bizim bir görevimiz var, onu da yerine getirmemiz lazım. Sosyal Güvenlik Kurumu var. Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgili olarak da Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildikten sonra şimdiye kadar en az 4 kere brifing almamız lazımdı kararnameye göre, tek bir kere yapılmadı. Sayıştay ve TÜİK bize brifing verecekti, böyle bir konuşmamız oldu, sözünüz oldu, onlar da yerine gelmedi. Şimdi, ilk günden böyle bir teklif geliyor. Bu görevler yerine gelmeden, bunlar ihmal edilmiş bir vaziyetteyken bu konuların gündeme gelmesini anlamıyorum. Ne acelesi var şimdi Türkiye’de bu kadar işsiz varken, bu kadar sıkıntı varken, ekonomi berbat vaziyetteyken, ekonomiyle ilgili yapılması gereken... İşsizle, vatandaşla ilgili hiçbir şey yapılmazken bunun gündeme gelmesinin anlamını çözemiyorum doğrusu. Neden acildir bunu anlamak mümkün değil.

Ve ayrıca gelen konu, bütçede fonksiyonel sınıflandırmayı kaldırıyor. Özellikle kamu kurumlarındaki yıllara sâri harcamaların görünmemesini sağlamaya yönelik bütçe öncesi bir düzenleme bu. Bu da Meclisimiz için hakikaten utanç verici bir konudur yani tam tersine bütçe hakkının yerine gelmesi, daha şeffaf olunması, mali saydamlığın yerine getirilmesi gerekirken tam tersine geriye gidiz var; anlamak mümkün değil.

Ayrıca, yine, gerekçelere bakıyorum, Sayın Başkanım, böyle gerekçe olmaz. Gerekçeler maddeyi farklı bir dille ifade ediyor. “Hangi gerekçeyle bunu getirdiniz?” sorusuna cevap veren tek bir açıklama yok gerekçelerde, tek birinde yok.

Ayrıca, başka da olacak ama baştan bir Anayasa’ya aykırılık iddiam var Sayın Başkanım. 8’inci maddede Cumhurbaşkanlığı raportörlüğü ihdas ediliyor. Cumhurbaşkanlığı raportörlüğü... “Cumhurbaşkanlığının görev alanına giren konularda” diyor. “Cumhurbaşkanlığının görev alanına giren ve uzmanlık gerektiren konularda” Cumhurbaşkanlığının görev alanına girmeyen konu yok ki. Cumhurbaşkanlığı devletin başı ve yürütme yetkisi tümüyle Cumhurbaşkanına ait. Cumhurbaşkanının görev alanına girmeyen bir konu yok ki. Cumhurbaşkanlığı raportörlüğüyle ilgili görev ve yetki belirtilmemiş. Anayasa’nın 128’inci maddesinde şöyle bir hüküm var: “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.” Ve devam ediyor, sonraki üçüncü bentte de “Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilme usul ve esasları kanunla özel olarak düzenlenir.” diyor. Bu kadar açık 128’inci madde. Raportörlerin görev ve yetkileri burada tanımlanmıyor, belirtilmemiş. Nedir raportör, görevi nedir, sorumluluğu nedir, yetkisi nedir belli değil. Sadece “Cumhurbaşkanlığı raportörlüğü ihdas ediyoruz, şuralardan da bunları alacağız, idari işlerde görevlendireceğiz.” Keyfekeder... Yani böyle bir düzenleme hakikaten olmaz. Bütün bunların daha ilk gün, Meclisin açıldığı gün böyle, bu şekilde gündeme gelmesinden gerçekten üzüntü duyuyorum.

Tekrar dönemimizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

Ama lütfen bunlarla ilgilenin Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

2.- *İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Komisyonun çalışma ortamının pandemi şartlarına uygun olmadığına ilişkin açıklaması*

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, çalışma ortamımız pandemi şartlarıyla uygun değil. Defalarca bunu tekrar ettik ama hiçbir şey değişmiyor. Şu oturuş biçimimiz zaten normalde hiç pandemi olmasa, Covid salgını olmasa yine uygun bir yer değil. Şurası kaç metrekare arkadaşlar? Var mı 200 metre? 100 kişi oturuyoruz gerektiğinde, 150 kişi oturuyoruz. Böyle bir çalışma koşulu olmaz. Tamam, yani bir şekilde korunması gerekiyor milletvekilinin. Öğrencilerimizi koruyoruz, diğerlerini koruyoruz, milletvekilleri... Burada bu şartlarda çalışmak mümkün değil yani hayati tehdit oluşturuyor bu koşullar. Hele hele önümüzdeki günlerde bütçe görüşmeleri başlayacak ve burada yapacaksak bunun 2 misli insanla bu yapılacak, taşınacak bir şey değil. Bu konuyla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir tedbir alınmıyorsa arkadaşlar, söyleyecek lafımız kalmadı. Yıllardan beri böyle ve yıllardan beri de söylüyoruz. Yani bu kadar kalabalık bir Komisyonun bu salonda, bu şekilde çalışması mümkün değil. Yani bu konuyla ilgili, rica ediyoruz, bir şey yapılınsın.

Teşekkür ederim.

III- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın, Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun ve İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun yaptıkları açıklamalarında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bekaroğlu.

Değerli arkadaşlar, özellikle bütçe görüşmelerine yönelik bugün grup sözcüsü arkadaşlarla bir toplantı da gerçekleştirdik. Dolayısıyla bütçe görüşmelerini Tören Salonu'nda yapacağız. Tören Salonu'nu ona göre düzenliyoruz. Bununla ilgili Meclis Başkanlığımız ihaleye çıktı, gerekli düzenlemeler yapılıyor. 17 Ekim tarihine kadar Tören Salonu inşallah hazır olacak. Dolayısıyla hem geniş bir salon hem yüksekliği oldukça iyi. Dolayısıyla orada bütçe görüşmelerini yapma imkânımız olacak.

Salona yönelik olarak da dikkatinizi belki çekmiştir, salondaki milletvekillerimiz için maalesef bunu uygulayamıyoruz, mevcut sabit masalardan dolayı. Ancak Komisyonumuza gelen bürokrat arkadaşlarımız, basın mensupları için de aşağı yukarı yarıya sandalye sayısını azalttık. Dolayısıyla buna da dikkat etmeye çalışıyoruz, imkânlarımız ölçüsünde gerekli gayreti gösteriyoruz.

Diğer taraftan, Sayın Kuşoğlu'nun dile getirdiği hususlar var. Merkez Bankasına yönelik resmî olarak biz yazımızı yazdık, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı olarak ben Merkez Bankasının sunuş yapması yönünde bir talepte bulundum ve karşı taraftan gelen yanıt, işte, programları dolayısıyla kasım ayı içerisinde Merkez Bankası sunuşunu gerçekleştirecek.

Diğer taraftan, yine, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanımızla da bu konuyu konuştuk. Özellikle SGK'nin sunumuna yönelik orada da bir gelişme sağlıyoruz, onu da ifade edeyim.

Sayıştaya yönelik ise, Sayıştay sunumu, biliyorsunuz özellikle bu Covid nedeniyle de işte yoğunluk vardı, çıkan tasarılar, daha sonra teklifler, daha sonra Meclisin tatile girmesi nedeniyle olmadı ama Sayıştay Başkanlığımız kendi sunuşuna atfen bir raporu hazırladı. Bu raporu tüm Komisyon üyelerimize dağıttık.

Ben hassasiyetleri için de Sayın Kuşoğlu'na çok teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayıştayın sunumu yeni mi dağıtıldı?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayıştay sunumu gitti daha önce, epey oldu. Bir buçuk ay önce makamlara teslim edilmiş bizim Bütçe Başkanlığımız tarafından.

Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi sunumunu yapmak üzere Sayın Aydın'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Aydın.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Antalya Milletvekili İbrahim Aydın ve Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi ile 17 Milletvekilinin; Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3113) (**)

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri ve milletvekilleri, kıymetli bürokratlar ve basınımızın seçkin temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifimizin görüşmelerine başlamadan önce 27’nci Dönem Dördüncü Yasama Yılıının Komisyonumuz, yüce Meclisimiz ve ülkemiz adına hayırlara vesile olmasını diliyorum. Umuyorum ki Komisyonumuz ve Gazi Meclisimiz bu yasama yılında da ülkemiz için birçok önemli çalışmalara imza atacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizle genel olarak program bütçe uygulamasının yaygınlaştırılması, 5018’e ekli kamu kurumlarının düzenlenmesi, vakıf üniversitelerinin tıp fakültesi açabilmesine ilişkin koşullarının belirlenmesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesine ilişkin hükümler, Cumhurbaşkanlığında raportörlük kadrosunun ihdas edilmesi, baz istasyonları ve bunlara yönelik iletişim araçlarının kurulduğu kulelerin imar durumlarının düzenlenmesi, depremler ile belediyelere sağlanan ve geri ödenemeyen kredilerin terkin edilmesi, büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde yer alan kırsal yerleşim bölgelerine yönelik su ücretlerinde ve emlak vergilerinde indirim gibi çeşitli kolaylıkların getirilmesi, OHAL kanunları kapsamında haklarında ilave tedbirler uygulanan kişileri için ilgili oldukları kurumlara ve mahkemelere itiraz yolunun açılması ve AR-GE kapsamındaki çalışmaların salgın nedeniyle bir yıl daha uzaktan yapılabilmesini öngörmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; malumları olduğu üzere merkezî yönetim bütçesinin hazırlanmasına ilişkin usul ve esaslar 5018 sayılı Kanun’da düzenlenmektedir. Söz konusu kanun ile kamu mali yönetim alanında bütçelerin sonuç odaklı bir yaklaşımla hazırlanması, mali saydamlık ve hesap verilebilirliğin güçlendirilmesi nedeniyle çok önemli bir reform niteliğindedir. Teklifimizin ilk dört maddesinde yapılan değişikliklerle, bu reformun devamı niteliğinde olan ve bütçe uygulamalarından elde edilen deneyimlerle modern bütçeleme yaklaşımları esas alınarak oluşturulan performans esaslı program bütçenin uygulama sürecinin başlatılması ve performans esaslı bütçeleme sisteminin etkinleştirilmesi hedeflenmektedir. Program bütçe uygulamasıyla kamu kaynaklarının hangi amaçlara tahsis edildiğini gösteren bütçe sınıflandırmaları kullanılmaktadır. Bu nedenle, Fransa, Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve Avustralya gibi birçok ülkede bütçeler program bütçe yaklaşımına uygun olarak hazırlanmaktadır.

Söz konusu performans esaslı program bütçeyle, harcamaların program sınıflandırmasına göre tasnif edildiği, harcama önceliği geliştirme konusunda karar alıcılara kamu hizmetlerinin performansına ilişkin bilgilerin sağlandığı ve bu bilgilerin kaynak tahsisi sürecinde sistematik olarak kullanıldığı bir bütçeleme imkânı doğmaktadır. Bu yaklaşımla, toplumun ihtiyaç ve beklentilerinin daha etkin bir şekilde belirlenmesi ve kamu kaynakları ile kamu hizmetleri arasında daha güçlü bir bağ kurulması sağlanacaktır. Performans esaslı program bütçe aynı zamanda kamu harcamalarında şeffaflığa ve hesap verilebilirliğe de katkı sağlayacak olup Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkını daha etkin bir

** (2/3113) esas numaralı Kanun Teklifi Tutanağa eklidir.

şekilde kullanmasına da imkân verecektir. Ayrıca, bütçenin daha sade, anlaşılır ve değerlendirilebilir bir yapıya kavuşturulmasına, üst politika belgeleri ile bütçe arasındaki hedef-amaç ilişkisi ile dil ve kavram birliğinin güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere, Anayasa Mahkemesinin 11 Haziran 2020 tarihli kararıyla Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle 5018 sayılı Kanun'un (I) sayılı Cetvel'ine eklenen sıralar iptal edilmiştir. Kanun teklifimizin 5'inci maddesinde yapılan değişiklikle, Anayasa Mahkemesi kararına uygun olarak ilgili kurumların listeye eklenmesi sağlanmaktadır. Ayrıca, 5018 sayılı Kanun kapsamında yer alan idarelerden bir bölümünün hâlihazırda başka bir idareyle birleştirildiği ya da kapatıldığı hâlde kanuna ekli cetvellerde bulunmaya devam ettiği görülmektedir. Bu bağlamda, söz konusu kanunun Resmî Gazete'de yayımlandığı 2003 yılından beri ekli cetvellerde birçok değişiklik yapılmış, bu değişiklikler de ilgili cetvellerin kamuoyunca takibini oldukça güçleştirmiştir. Teklifimizle, bahsi geçen sakıncaların ortadan kaldırılması ve Anayasa Mahkemesi kararına uyum sağlayabilmek için ilgili madde yeniden düzenlenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizle bir diğer değişiklik vakıf üniversitelerinin tıp fakültesi açmasına yönelik şartlarda yapılmaktadır. Bilindiği gibi, tıp fakültesi olan vakıf üniversiteleri uygulama eğitimlerini üniversitenin kendisine ait hastanesinde ya da bir özel hastaneyle ortak kullanım (afiliasyon) protokolü çerçevesinde yürütmektedir. Özel hastanelerde hastanın ödediği ilave ücret sebebiyle, öğrencilere hasta çeşitliliği kapsamında gerekli ve yeterli uygulama yaptırılmasında zaman zaman zorluklar yaşanmaktadır. Ayrıca üniversite yönetimi ile özel hastane yönetimi arasında yaşanan sorunlar da eğitimde sorunlara yol açabilmektedir. Bu yüzden vakıf üniversitelerinde tıp eğitimi gören öğrencilerimizin donanımlı bir uygulamalı eğitim alabilmeleri için söz konusu üniversitelerin kendisine ait bir hastanesinin olması önemlidir. Bu bağlamda, vakıf üniversitelerinde tıp eğitimi için; mülkiyeti, işletme hakkı ve ruhsatı kendisine ait bir hastanenin varlığı, faal bir özel hastanesi yoksa tıp fakültesi açabilmesi için Sağlık Bakanlığından ön izin alması, ön izinle kurulan tıp fakültelerinin eğitime başlayabilmeleri için ise hastane ruhsatının alınmış olmasına ilişkin şartlar getirilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir diğer düzenlememiz "sağlık" temalı olarak ülkemizde kurulan ilk devlet üniversitesi olan Sağlık Bilimleri Üniversitesine yöneliktir. Sağlık Bilimleri Üniversitesi hâlen yurt içinde Ankara, İstanbul, Adana, Bursa, Erzurum, İzmir ve Trabzon'da toplam 17 fakülte, 2 meslek yüksekokulu ve 4 enstitüde yaklaşık 20 bine yakın öğrenciye çeşitli düzeylerde eğitim öğretim vermektedir. 26 adet uygulama ve araştırma merkezi ve bir teknokent ile de AR-GE çalışmalarına devam etmektedir. Ayrıca, yurt dışında Somali'de, Sudan'da, Özbekistan'da ve Filipinler'de toplam 978 ön lisans ve lisans öğrencisi ve Somali'deki 100 uzmanlık öğrencisi ile sınır ötesinde de eğitim ve öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir. Kuruluşunun üzerinden henüz beş yıl geçmesine rağmen, 2.500 civarındaki akademisyen kadrosuna ve uzmanlık öğrencileri dâhil yaklaşık 30 bin civarında öğrenci kapasitesine ulaşmıştır. Gerek yurt içi gerek yurt dışında çok sayıda ayrı mekân ve alanda eğitim veriyor olması sebebiyle; artan talebi karşılamak, ülkemizin ve üniversitenin hak ettiği itibarı artırarak devam ettirebilmek için uygulamada karşılaşılan zorlukların giderilmesi amacıyla değişiklik teklifinde bulunmaktayız. Bunu tekrar bir değerlendirmeye alacağız Komisyonumuz olarak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizdeki bir diğer düzenlemeyle, Cumhurbaşkanlığının görev alanına giren konularda Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığında, diğer bakanlıklar ve kamu kurum ve kuruluşlarında olduğu gibi kariyer meslek personeli olarak Cumhurbaşkanlığı raportörlüğü ve Cumhurbaşkanlığı raportör yardımcılığı ihdas edilmesini öngörmekteyiz. Böylelikle devletimizin işleyişine ilişkin kurumsal hafızasının geliştirilmesi ve daha güçlü aktarılması amaçlanmaktadır. Düzenleme, bakanlıkların merkez teşkilatlarında istihdam edilen kariyer meslek personeline ilişkin

düzenlemelerle aynı niteliktedir. Özel yarışma sınavına girebilmek için ise KPSS'ye girmek ve istenen puan türünden belirlenen asgari puanı almış olmak gerekmektedir. Hizmet gereklerine göre Cumhurbaşkanlığı raportör yardımcılığına girişte ayrıca dil şartı da aranabilecektir. Özlük hakları yasama uzmanları ve yasama uzman yardımcılılarıyla eşit olacaktır. Hem Cumhurbaşkanlığındaki görevlerin özelliğini, teşkilat yapısını ve güvenlik şartını göz önüne alarak uygun personel politikasının oluşturulması hem de hakkaniyete uygun olması açısından, Cumhurbaşkanlığı raportörü kadrolarında istihdam edilmekteyken hizmetine ihtiyaç kalmayan personelin diğer kamu kurum ve kuruluşlarının kariyer mesleklere ilişkin durumlarına uygun uzman kadrolarına atanmasına imkân verilmektedir. Bu şekilde, diğer kurumlara atanan personel aynı özlük haklarını almaya devam edecektir. Ayrıca, geçici maddeyle, hâkim ve savcı, yasama uzmanı, kamu kurum ve kuruluşlarının merkez teşkilatlarındaki kariyer meslek mensuplarına ilişkin kadro veya pozisyonda bulunanlardan hâlihazırda Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı hizmet birimlerinde raportör olarak geçici görevli olanların, bir defaya mahsus olmak üzere, talepleri üzerine Cumhurbaşkanlığı raportörlüğüne atanabilmesi öngörülmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizle getirdiğimiz bir diğer düzenleme elektronik haberleşme altyapılarına yapı ruhsatı alınmasına yöneliktir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İhtiyaç ne kadar orada acaba? Sayı yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen devam edin.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Bilindiği üzere, kamu güvenliğine dair ihtiyaçlar, acil durum ve afet durumlarında yapılması gerekenler, kamunun vatandaşlara elektronik ortamda verdiği hizmetlerin sürdürülmesi ve vatandaşların iletişim ihtiyaçlarının düzenli bir şekilde karşılanması açısından elektronik haberleşme hizmetlerinin sürekliliği büyük bir önem teşkil etmektedir. Söz konusu elektronik haberleşme hizmetlerinin düzenli olarak gerçekleştirilmesine yönelik istasyonlar, mobil işletmecilerce yapılan planlamalar çerçevesinde hem arazilere hem de çeşitli yapılar üzerine bahsi geçen ihtiyaçların karşılanması için kurulan elzem sistemlerdir. Bu bağlamda elektronik haberleşme istasyonları ve bunların mütemmim cüzleri, arsa ve arazilerde müstakil kule, direk ve benzeri yapılara, binalar üzerinde ise kule veya direkler veya doğrudan bina üstlerine kurulabilmektedir. Teklifimizle, elektronik haberleşme istasyonlarının kurulumuna mahsus tüm kule ve direkler ile bunlara ait zorunlu altyapı unsurları için ruhsat ve izin süreçlerini düzenlemeyi hedefliyoruz. Bu kapsamda, söz konusu istasyonların 15 metreden yüksek kule ve direkler ile zorunlu altyapı unsurları için 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarına işlenmesi ve ruhsat alınmasını öngörüyoruz. Diğer taraftan, söz konusu yerlerdeki 15 metreden yüksek olmayan kule ve direkler için ise “izin belgesi” kavramını getiriyoruz. Ayrıca bu düzenlemeyle, binalarda kurulacak kule ve direklerle izin verilirken 10 metre yükseklik sınırını getiriyoruz. Bunlara ilave olarak, kule ve direkler ile bunlarla birlikte yapılacak konteynır ve kabin gibi zorunlu altyapı unsurlarına izin veya ruhsat verilirken istenecek belgeler de düzenlenmektedir. Bu doğrultuda, elektronik haberleşme istasyonlarına özgü kurulacak kule, direk ile bunların altyapı unsurları için ücreti karşılığında bir ruhsat ve izin belgesi süreci kurgulayarak elektronik haberleşme altyapısının yaygınlaştırılmasının kolaylaştırılmasını hedefliyoruz.

Malumları olduğu üzere, 2 Temmuz 2004 ve 1 Ekim 2009 tarihleri arasında yürürlükte olan 406 sayılı Kanun'da baz istasyonlarına yönelik kule ve direklerde yapı ruhsatı aranmamasına yönelik bir düzenleme içeriyordu. Bu hüküm Anayasa Mahkemesince 1 Ekim 2009 tarihinde iptal edilmişti. Ancak bu hükmün yürürlükte olduğu tarihler arasında yapı ruhsatı veya yapı kullanım izni almadan kurulmuş ve hâlihazırda faal olan elektronik haberleşme istasyonlarının kurulumuna mahsus kule ve direkler bulunmaktadır. Bu nedenle, bu tarihler arasında yapılmış kule ve direklerin durumunun

geçici maddeyle düzenlenmesi gerekmiştir. Bu tarih aralığının dışında kurulmuş olan istasyonlar ise bu maddede belirtilen şartları taşıması hâlinde ve statik ve betonarme fennî mesuliyetlerinin üstlenilmesi kaydıyla ruhsat ya da izin almış sayılacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizle getirdiğimiz bir diğer düzenleme, belediyelere kullanılan deprem kredilerinden kalan borçların terkin edilmesine yöneliktir. Bilindiği üzere, 1999 yılında gerçekleşen Marmara ve Düzce depremlerinin yıkıcı etkileri olmuştur. Bu kapsamda, söz konusu depremlerin Marmara Bölgesi'ne olan etkilerinin ortadan kaldırılması amacıyla gerek merkezi Hükümet tarafından bölgede yer alan illere çeşitli destekler yapılmış gerekse Avrupa Yatırım Bankasından temin edilen kaynağın bir kısmı belirtilen amaç doğrultusunda mahallî idarelere aktarılmıştır. Bu kapsamda, maddeyle, söz konusu mahallî idarelerin Marmara depreminin etkilerinin ortadan kaldırılması amacıyla Avrupa Yatırım Bankasından temin edilen ve mahallî idarelere devredilen kredilerden doğan hazine alacaklarının terkinine Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkili kılınmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizle kırsal mahalle ve kırsal yerleşik alan uygulamasını da getirmekteyiz. Bilindiği üzere, 6360 sayılı Kanun'la büyükşehir belediyesi sınırları il mülki sınırlarıyla örtüşecek şekilde yeniden düzenlenmiş ve büyükşehir sayısı ise 16'dan 30'a çıkarılmıştır. Bu düzenleme sırasında büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan tüm köylerin ve belde belediyelerinin tüzel kişilikleri kaldırılarak mahalle olarak ilçe belediyelerine bağlanmışlardır. İl sınırları içinde olup büyükşehir belediyesi sınırları dışında kalan köy ve benzeri yerleşim yerleri ile şehir merkezleri arasında sosyoekonomik farklılıklar bulunması ve bu farkın azaltılması amacıyla 6360 sayılı Kanun'la mahalleye dönüşen yerler için aynı kanunda birtakım muafiyetler ve indirimler getirilmiş ve yıllar içinde 3 defa bu muafiyet ve indirimlerin süreleri uzatılmıştır. Ancak gelinen noktada buralardan bazıları gelişmişlik olarak büyükşehirlerin merkezleriyle aynı seviye ve hatta yer yer daha ileri düzeye ulaşmış olmasına rağmen bazı yerler ise mahalle oldukları yıldan itibaren iyi bir gelişme ivmesi yakalayamamıştır. Teklifimizle, yıllar içinde büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalarak çeşitli mahalleye dönüşen veya ilk defa büyükşehir belediyesi olan tüm yerleşim birimlerinin kendi içindeki durumlarına uygun olacak şekilde birtakım muafiyet ve indirimlere tabi tutulması, zaman içinde gelişimini tamamlayan yerlerin ise büyükşehir belediyesi sistemine tam entegrasyonunun sağlanması amaçlanmıştır. Buradaki tespit ve takdir yetkisi ise yerel meclislere bırakılarak bu şekilde sahayı en iyi bilen idareler tam yetkili kılınmaya çalışılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizle getirdiğimiz bir diğer düzenleme, olağanüstü hâl kapsamında kabul edilen kanunlarda yer alan ilave tedbirler hakkında kanun yolu oluşturulmasına yöneliktir. Malumları olduğu üzere, Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonunun görevleri kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarma ya da ilişkin kesilmesi, öğrencilikle ilişkin kesilmesi, dernekler, vakıflar, özel radyo ve televizyon kuruluşları ile gazete ve dergilerin kapatılması, emekli personelin rütbelerinin alınması işlemleriyle sınırlı tutulmuştur. OHAL döneminde kabul edilen kanunlarda yer alan gemi adamlığı, balık adamlık veya pilot lisansının iptali gibi ilave tedbirlere karşı başvuru yapılamayacağı belirtilmiştir. Anayasa Mahkemesinin 24 Aralık 2019 tarihli kararıyla bu hüküm iptal edilmiştir. Bu suretle, OHAL kapsamında kabul edilen kanunlarda yer alan ilave tedbirlere karşı başvuru yolu açılmış ancak başvuru yapılacak kurum veya kuruluşun neresi olduğu hususu belirlenmemiştir. Teklifimizle, söz konusu ilave tedbirlere yönelik başvuru yolu açılmaktadır. Bu suretle, hakkında ilave tedbir uygulanan gerçek ve tüzel kişiler tedbiri uygulayan kuruma başvurabilecektir. Başvuruyu inceleyecek kurum ilave tedbirin devamının yerinde olup olmadığını inceleyecektir. Başvuru neticesinde verilecek karara karşı da idari yargı yolu açılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; malumları olduğu üzere, teknoparklarda yer alan işletmelerin ve özel sektöre ait AR-GE tasarım merkezlerinin sınırları belirli alanlar içerisinde faaliyet göstermesi kanunen zorunlu tutulmuştur. Covid-19 salgını döneminde kamuda uygulanan esnek çalışma modeline benzer bir önlem söz konusu yerler için de mümkün kılınmış ve uzaktan çalışma imkânı getirilmiştir. Salgın sürecinin dünyadaki ve ülkemizdeki seyri dikkate alındığında, bahse konu düzenlemenin bir yıl daha uygulanmasının toplu çalışılan bu yerlerdeki riskin bertaraf edilmesi açısından yararlı olacağını düşünmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizle getirdiğimiz düzenlemelerin sizlerin de katkılarıyla Komisyonumuzdan ve yüce Meclisimizden geçerek kanunlaşmasını temenni ediyor, bir kez daha yeni yasama yılının Komisyonumuz, Gazi Meclisimiz ve ülkemiz adına hayırlara vesile olmasını diliyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aydın’a.

III-OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın, Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'na İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili seçilmesi dolayısıyla yeni görevinin hayırlı olmasını dilediğine ve Samsun Milletvekili Erhan Usta'ya Komisyona yeni üye seçilmiş olması dolayısıyla "Hoş geldiniz" dediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN Değerli arkadaşlar, geneli üzerindeki görüşmelere geçmeden önce, biliyorsunuz, Komisyon üyemiz Sayın İsmail Tatlıoğlu İYİ Parti Grup Başkanı oldu. Kendisine hayırlı olsun diyoruz ve tebrik ediyoruz. Kendisi grup başkanı olması vesilesiyle Komisyonumuzdan ayrılıyor ve yerine Sayın Erhan Usta Bey geliyor, ona da Komisyon üyemiz olarak hoş geldiniz diyoruz.

Ben Sayın Tatlıoğlu'na söz vermek istiyorum, buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkan ve üyelerine birlikte çalışmış olmalarından dolayı teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Çok teşekkür ederim.

Çok değerli arkadaşlar, öncelikle bu teklif Ekrem Bey'e ve Ahmet Bey'e hayırlı olsun.

Gerçekten biz yeni bir partiyiz, ben de yeni bir dönem parlamenterim; iki senedir beraberiz. Plan ve Bütçe Komisyonu gerçekten çok yararlandığım bir yer oldu, bir şeyler yapıldığına ve yaptığımıza inandığım, bir şeye yaradığına inandığım bir yer. Sayın Başkana da çok teşekkür ederim. Gerçekten bu süreçte tanımakla da onur duyduğum bir parlamenter ve devlet insanı. Ben hepinize bu birliktelik için çok teşekkür ederim. Bu birliktelikten gerçekten çok keyif aldım, çok yararlandım. Benden tarafa bir şey olduysa hakkınızı helal edin. Beraber olacağız yine; geleceğiz, gideceğiz, görüşeceğiz, görüşmelere katılacağız ama aktif bir üye olma sıfatını bugün yitirdik. Tekrar teşekkür ederim hepinize.

Gerçekten mutlu bir birliktelik oldu, yine başka bir şekilde devam edecek

Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Tatlıoğlu'na biz de çok teşekkür ediyoruz, tekrar yeni görevi hayırlı uğurlu olsun diyoruz. Bizimle birlikte çalıştığı dönemde son derece yapıcı eleştirileri, yaklaşımları olan bir parlamenterimizdi.

Çok çok teşekkürler Sayın Tatlıoğlu, sağ olun

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Antalya Milletvekili İbrahim Aydın ve Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi ile 17 Milletvekilinin; Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3113) (Devam)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN Evet, değerli arkadaşlar, geneli üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

Sayın Kuşoğlu, sizden başlayalım mı?

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Vallaha, başlayalım mı Sayın Başkan, başlamayalım mı; ben de bilmiyorum yani kötü başladık bu dönem de.

SayınBaşkan, değerli Komisyon üyesi milletvekilleri, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Çok umutlu olmamakla beraber yeni dönemin hayırlı olmasını diliyorum

Şimdi, bugün yürütme ve yürürlük maddelerini düşünce 15 maddelik bir kanun teklifini görüşüyoruz. Bunlar da ağırlıklı olarak kamudan gelmesi gereken yani yürütme erkinin bize göndermesi gereken maddeler. Teklifte değil de, geçen dönem olduğu gibi tasarıyla gelmesi gerekenler çünkü sonuç olarak yürütmenin uygulamalarıyla ilgili konular bunlar. Tabii ki aslında yürütmeden geliyor, onu da biliyoruz ama... Değerli arkadaşlarım İbrahim Bey ve Ekrem Bey alınmasınlar, onlarla ilgili değil, şahıslarıyla ilgili olarak çok olumlu düşüncelerim var, kendileri de biliyorlar ama kanun yapma, yasama yapma tekniği açısından burada ilgili bakanların olması gerekirdi, onların bu konuları savunması ya da bizim soracağımız sorulara cevap verebilir olması gerekirdi.

Şimdi, benim görebildiğim kadarıyla, 15 madde içerisinde en az 8 farklı kanun var.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 9.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – En az 8-9 kanun var ve 5018’le ilgili değişiklikler çok önemli, çok önemli.

Şimdi “performans esaslı program bütçesi” deniyor “Performans esaslı program bütçesi sistemine geçiyoruz.” deniyor. Ne demektir bu, niye geçiyoruz, hangi gerekçeyle geçiyoruz? Gerekçelerde yok böyle bir şey, anlatılmamış.

Kamu mali yönetiminde saydamlık çok önemlidir, saydamlık esastır, mümkün olduğunca kamu harcamasının kim tarafından yapıldığı, neden yapıldığı, ne kadar yapıldığı, hangi amaçla yapıldığı, bunlar çok önemli konular. Şimdi, bunların daha fazla bilinir olması lazım her geçen gün. Bilgisayar ortamında bütün bunları bilebilir olmamız lazımken tam tersine, geri doğru gidiyoruz. 2003’te 5018 sayılı Kanun kabul edildi, 2003’ten önceki sisteme bizi tekrar geri götürüyorsunuz. Neden geri götürülüyor? Şimdi, bizim Türkiye’deki kamu harcamaları 2006’dan beri analitik sınıflandırma çerçevesinde yapılıyor. 4 sınıflandırma var bizde, 4 tür sınıflandırma var: 1) Kurumsal sınıflandırma. 2) Ekonomik sınıflandırma. 3) İşleve göre fonksiyonel sınıflandırma. 4) Finansman tipine göre sınıflandırma. Şimdi, siz bunlardan fonksiyonel sınıflandırmayı kaldırılıyorsunuz. Fonksiyonel sınıflandırma nedir? Kamu harcamalarının özellikle yıllara sâri olanlarının tutarının, kaynağının tespiti açısından çok önemlidir. Yani bugünkü adıyla netleştirmek gerekirse mesela sağlık harcamaları fonksiyonel sınıflandırmaya girer çünkü Sağlık Bakanlığının ya da Millî Eğitim Bakanlığının yaptığı harcamalar kurumsal sınıflandırmaya girer, sadece Sağlık Bakanlığının harcamasıyla kurumsal sınıflandırmada Sağlık Bakanlığının sağlık konusundaki harcamalarının ne kadar olduğunu görürüz ya da Millî Eğitim Bakanlığının ne kadar eğitim harcaması

yaptığını görürüz ama diğer bakanlıklar da sağlık harcaması yapar, eğitim harcaması yapar. Kurumsal sınıflandırmaya göre sadece Millî Eğitim Bakanlığının ya da Sağlık Bakanlığının yaptığı harcamayı görürsünüz ama fonksiyonel sınıflandırmada sağlık harcamalarının tümünü görürsünüz ya da eğitim harcamalarının tümünü görürsünüz. Siz bunu kaldırıyorsunuz, kaldırıyorsunuz “Görünmesin.” diyorsunuz. Yani sağlık harcamalarının, bu şehir hastanelerinin yıllara sâri olanları görünmesin istiyorsunuz. Bu Allah’tan reva mıdır, doğru mudur bu? Bunun kaldırılması çok kötü, çok yanlış bir şey.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Böyle bir şey yok Bülent Ağabey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Vallahi böyle yani onun için üzülüyoruz. İşte, fonksiyonel sınıflandırma...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kitaplarda böyle yazıyor, kamu maliyesi kitaplarında böyle yazıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ekrem Bey, böyle yazıyor ya. Böyle olmamasına sevinirim.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kamu maliyesi kitaplarına bakın arkadaşlar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Sayın Kuşoğlu, siz devam edin lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ekrem Bey, keşke dediğiniz gibi olsa yani nasıl sevinirim öyle bir şey olmamasına.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kitap ismi vereyim, Profesör Doktor İsmail Türk Hoca’nın Kamu Maliyesi kitabı var, açın, bakın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen siz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, 2’nci maddenin (k) bendinde “Bütçeler program yapısı esas alınarak kurumsal -‘işlevsel’ in üzeri çizilmiş- ve ekonomik sonuçların görülmesini sağlayacak şekilde Cumhurbaşkanlığınca uluslararası standartlara uygun olarak belirlenen bir sınıflandırmaya tâbi tutularak hazırlanır ve uygulanır.” deniyor. “İşlevsel” çıkarılmış yani fonksiyonel bütçe çıkarılmış. Bu, maalesef. Yani mali saydamlık ortadan kaldırılıyor. Yani bundan sonra şehir hastanelerine, köprülere verilen paraları falan bunları göremeyeceğiz, buradan denetlemeyeceğiz; bu.

Ayrıca, performans esaslı program bütçesi... Şimdi, bunun için, bir kere, bazı düzenlemelerin yapılması lazım, bu şekilde ezbere geçilmez ki. 5018 sayılı Kanun’un 31’inci maddesine bakın, orada “Harcama yetkilisi”ni tanımlıyor. Harcama yetkilisi ile program sorumlusu kimdir, bir bakın bakalım, farklılık var. Bu düzenlenmeden nasıl performans esaslı bütçeye geçiyoruz. Sayıştay bu konuda hazır mı? Sayıştayın bu konuda yapacağı çalışmalar var, bunlarla ilgili hazırlıklar yapıldı mı? Yok. Yani bu kadar ezbere olabilir.

Şimdi, Sayın Başkanım, burada ben Ekrem Bey’i veya İbrahim Bey’i zor durumda bırakmak istemiyorum, zor durumda kalmalarına da gerek yok ama burada bu konulara cevap vermesi gereken kamudur, Maliye Bakanlığıdır, Maliye Bakanlığının siyasi yetkilileridir. Şimdi, bunlar olmadan olur mu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kuşoğlu, arkadaşlarımız burada, Strateji ve Bütçe Başkan Yardımcımız burada; yine, Hazine arkadaşlarımız buradalar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Strateji ve Bütçe Başkan Yardımcımız da sağ olsun, o da bir bürokrat olarak bize cevap verecektir aldığı talimat gereğince ama bu, siyasi bir konu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bu anlatılacak, maddeye geçtiğimizde arkadaşlarımız maddede detaylı olarak anlatacaklar.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunlar siyasi konulardır. Yani diyoruz ki: Bütçe hakkı, vatandaşın bütçe hakkı elinden alınıyor. Buna ne diyebilir arkadaşlarımız? Bütçe hakkı elinden alınıyor, bu siyasi bir konu; mali saydamlık yok ediliyor, bu siyasi bir konu. Şimdi, bunlar ortadayken benim değerli arkadaşlarımla ya da değerli bürokratlarla tartışmamın bir anlamı var mı? Ama yapılan bu maalesef. Bu şekilde performans esaslı bütçeye geçilmez, bu şekilde mali saydamlık yok edilirken konu tartışılmaz ki.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Dinleyeceğiz, onları da dinleyeceğiz, o konuda daha sonra belki daha sağlıklı bir değerlendirme imkânı olur.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Üzülüyorum, başka bir şey diyemiyorum. Onun haricinde, başka konular var.

Şimdi, bu 5'inci maddeyle ilgili ben her dönem söylüyorum: YSK'nin dâhil edilmesi lazım. YSK ayrı bir kurum, kendi bütçesinin ayrıca olması lazım. Bu listelerde hiçbir zaman olmadığı için listelerde yer almıyor dedik. Onu yine dâhil etmemişiz. Uyuşmazlık Mahkemesi yok. Her dönem saydığım birkaç tane mahkeme vardı, kurum vardı, onları da dâhil etmemişiz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şenel, bunları bir not alırsanız... Bakın, Sayın Kuşoğlu'nun ifade ettiği hususlar. Bu hususlar neden alınmadı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Benim bütçe tenkitlerimde, özellikle Adalet Bakanlığı bütçesinde her dönem sayıyorum, demek ki hiçbir şekilde dikkate alınmıyor, demek ki hiçbir etkimiz yok ya da demek ki bürokrasi yok ya da karşımızda duymayan bir siyasi otorite var.

Özel hastanelerle ilgili düzenleme tamam, güzel, bu tıp fakültelerinin olması lazım ama bunun şimdiden itibaren olması lazım yani bir geçiş dönemi de saymadan, doğrudan doğruya -afili olanları da hariç tutarak- yapmamız daha doğru olur görüşündeyim.

Bu 8'inci maddedeki -biraz önce usulle ilgili olarak söyledim- Cumhurbaşkanlığı raportörlüğü... Bakın, Cumhurbaşkanlığı raportörlüğüyle ilgili bir tanım yok, görev ve yetki tanımlanmamış, sorumluluklar tanımlanmamış, Anayasa'nın 128'inci maddesine göre bu doğru değil, Anayasa'ya aykırı, bunun düzenlenmesi lazım, maddesinde tartışırız.

13'üncü maddede kırsal yerleşim... Evet, büyükşehir belediyeleriyle beraber kırsal yöreleri sıkıntıya soktuk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Büyük bir rahatsızlık var, şikâyet var, düzelmesi lazım, biz de destekliyoruz ama kırsal yerleşim nedir? Büyük farklılıklar söz konusu olacak uygulamada, yeni bir şikâyet, sıkıntı söz konusu olmasın, bunun da iyi tartışılması lazım. Kırsal yerleşimle ilgili belli kriterlerin konması lazım. En azından fiziki kriterleri, nüfus kriterlerini, demografik ve benzeri kriterleri koyabilmemiz lazım yoksa çok farklılıklar olur.

14'üncü maddede 7075 sayılı OHAL Kanunu'yla ilgili yapılan düzenleme yani şu düzenleme, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine ya da Anayasa Mahkemesine yapılan bireysel başvuruların uzatılması, geciktirilmesine yönelik bir düzenleme gibi görünüyor. Yani iyi niyetle yapılmış bir

düzenleme değil bu da maalesef. Meclisin açıldığı gün getirilen, alelacele getirilen bu düzenlemelerin halkla ilgisinin olmaması, ülkenin sorunlarıyla, gündemiyle ilgili olmaması ama böyle keyfi olmasından, hatta olumsuz sonuçlar doğurmasından da maalesef mutsuzum, üzülüyorum. Ülkemin bu vaziyette olmasından, Meclisimizin bu vaziyette olmasından ve yürütmenin bu niyette, bu kadar kötü niyetli olmasından üzüntü duyuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Katircioğlu, buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın üyeler, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir kere, usulle ilgili demin Sayın Kuşoğlu'nun yaptığı konuşmaya benzer bir konuşmayı ben de yapmak zorunda hissediyorum kendimi. Yani gerçekten de aşağı yukarı -aşağı yukarı değil- iki seneyi geçmiş bir tecrübemiz var. Diyebilirim ki hemen hemen her toplantıda, her gelen kanun önerisinde bu kanun önerilerinin bir paket hâline gelmesinden rahatsızlığımızı defalarca belirttik fakat hâlâ bu konuda bir değişiklik görmemiş olmak hakikaten yeni bir döneme başlarken üzücü oluyor.

Şimdi, burada da örneğin bir torba yasa var ve torba yasanın içinde çeşitli, farklı ve birbirleriyle ilişkisi olmayan yasalarda değişiklikler öneriyoruz. Şimdi, doğrusunu isterseniz yani biraz da insaf yani hakikaten. Hepimiz bu konuların uzmanı değiliz ama bir madde değişikliğini bir cümle değiştirerek önermiş olmanız ve buradan yeteri kadar tartışılmadan geçmiş olması doğru bir iş yaptığımız kanaatini bana vermiyor. Aksine eğer biz bir kanunda değişiklik yapıyorsak eğer onu, o kanunu enine boyuna tartışabilmemiz olmamız lazımdı. Mesela 5018 sayılı Yasa, mali kuralları belirleyen yasa. Şimdi, bu yasa yeteri kadar tartışılmadan bu “performans esaslı program bütçesi” kavramına nasıl geçiyoruz? Ve gerçekten bugüne kadar yapılmış olan şeyleri değerlendirdiğimizde böyle bir adım atmamız bizim mümkün mü? Çünkü benim bildiğim kadarıyla böyle bir bütçeleme tekniği, evet, anlıyorum, bugün bütün modern ülkelerde kullanılan bir teknik fakat böyle bir bütçeleme tekniği kaçınılmaz olarak çok iyi eğitilmiş bir bürokrasi gerektirir. Ben şahsen bizim bürokrasimizin uzun yıllar bu performans esaslı bütçelemeden uzak olduğu için ya da farklı bir bütçeleme, fonksiyonel bütçeleme birikimi olduğu için... Bu değişim nasıl oluyor, gerçekten bu değişimi sağlayan veya bu değişimi bugün kabul ettikten sonra, ”bu yasayı” diyelim, bu transformasyonu sağlayacak bir kadromuz var mı, şahsen ben bilmiyorum. Ama bunun bir cevabı olması lazımgelir gibi geliyor bana. Dolayısıyla da yaptığımız işi yani bu torba yasalar meselesini noktalamak istiyorum, yanlış bir iş olduğu kanaatindeyim ve gerçekten, ne bileyim yani kanun yapma sürecinin daha sağlıklı olmasını önleyen bir yaklaşım olduğunu düşünüyorum. Ama buna -yani ben de belki defalarca dile getirdim ve diğer arkadaşlarım da- özellikle muhalefet vekillerinin sıkça söyledikleri, sıkça yaptıkları eleştirilere herhangi bir yaklaşım gösterilmemiş olması da hakikaten çok sıkıcı.

Evet, şimdi, yani yasanın, önerilen teklifin içindeki maddelere baktığımız zaman bir kere bu 5018 sayılı Kanun’la ilgili olarak ilk 4 maddede değişiklikler öneriliyor ve bu değişiklikler esas itibarıyla performans esaslı bütçeden performans esaslı program bütçelemesine doğru bir geçişi, daha ileri bir aşamayı ima ediyor. Yani benim burada sorum olacak: Bunu gerçekten yapabilecek bir altyapımız var mı, bu sorunun cevabını verirseniz sevinirim.

Madde 5’te bağımsız kurulların da bu listeye alındığını görüyoruz, merkezî bütçe içine konduğunu görüyoruz. Bu daha önce böyle miydi, ben doğrusu bilmiyorum ama bildiğim bir şey varsa bu bağımsız kurumların bütçeleri tamamen kendilerine aitti, kendi kaynakları vardı, kendi harcamalarını kendileri

yaparlardı kendi programları çerçevesinde. Fakat giderek, yanılmıyorsam 2011 yılında çıkan bir KHK'yle birlikte ki çeşitli defalar ben bu KHK, altı yüz bilmem kaç sayılı KHK'yi referans vererek konuşmuşumdur, orada bir madde değişikliğiyle, efendim, bu bağımsız kurumların ilgili bakanlıklara veya ilişkili bakanlıklara bağlandığını görmüştük. Oysa yani tutarlı olmak gerekiyorsa eğer yani doğrusunu isterseniz, biliyorsunuz bu bağımsız kurumlar genellikle "Post-Washington Consensus" denilen yani 1980'de gelen neoliberal düzenin bir ölçüde aksaklıklarını gidermeye yönelik olarak alınmış olan bazı tedbirlerin sonucundaydı. Yani özelleştirmeler, piyasa ekonomisinin geliştirilmesi temel olarak kabul edilmiş olmasına rağmen piyasa ekonomisinin gelişmesi sürecinde olabilecek olan aksaklıkların yani tüketiciye ve rekabete olası etkilerinin, kötütül etkilerinin giderilmesi için oluşturulmuş olan kurumlardı bunlar ve bunların –bizimkiler de böyledir- kanunlarına baktığımızda bunlar bağımsızdırlar, herhangi bir merciden emir almazlar, herhangi bir merciyle bütçe bağlamında da ilişkileri yoktur. Benim hatırladığım kadarıyla, mesela Rekabet Kurumu tamamen kurulan anonim şirketlerin sermayelerinin bilmem kaçta kaçından oluşmuş bir bütçeyi kullanırdı bir vakitler.

Şimdi, görüyoruz ki adım adım bu kurumlar bir kere bağımsızlıklarını yitirdiler ve şimdi anlıyorum ki bunların artık herhangi bir şekilde bağımsız olmalarını da ifade etmek bence saçma, bunlar artık doğrudan doğruya merkezi bütçede de yer alan, tümüyle yürütmenin organı hâline gelmiş olan kurumlar olarak görmek lazım. Dolayısıyla da bunların kararlarını doğrudan doğruya Hükûmete bağlı kararlar olarak algılamak lazım.

Bir başka konu, Cumhurbaşkanlığı raportörlüğü meselesi. Şimdi, ben bunu yine anlamakta zorlandım, demin sözcülerin yaptığı ön toplantıda kısa da olsa bir konuşma yapıldı ve bir açıklama yapıldı. Yani ben oradan şunu anladım: Evet, Cumhurbaşkanlığı yeni Anayasa'ya göre kuruldu ve Cumhurbaşkanlığının etrafında bir bürokrasi gerekiyordu ve bu bürokrasiyi doğal olarak var olan mevcut bakanlıklarda çalışan bürokratlardan temin ettiler. Dolayısıyla da burada bir kariyerle bağlantılı, hak ve yetkilerle bağlantılı bir problem olabilir. Dolayısıyla da bunların bir form içine getirilmesi makul görülebilir. Ama doğrusunu isterseniz ben buradan şöyle bir şey anlamaya başladım. Yani bunu çünkü sürekli bir kariyer ve kurumsallaşma ima eden bir kavramsallaştırma olarak görmeye başladım ve buradan Cumhurbaşkanlığının kendi içinde -nasıl söylenirim- bir tür devlet bürokrasisinin Cumhurbaşkanlığı içinde gelişmesi olarak gördüm. Yani bir geçici durumun düzeltilmesi değil, aksine bir kariyer ve bir gelişme, nasıl diyelim, daha merkezileşen bir Cumhurbaşkanlığının etrafındaki bir bürokrasi ihtiyacını karşılamak üzere düşünülmüş bir madde gibi gelmeye başladı. Bu böyle midir, bunu bilmiyorum, teklifi getiren arkadaşlar bunu da açıklarlarsa sevinirim.

Bunun dışında, yine cevabını bilmediğim, kırsal yerleşim kriterleri... Yani kriterlerin olmadığını anlıyorum, demin Sayın Kuşoğlu da değindi. Çünkü herhangi bir bölgenin kırsal olduğunu tanımlayabilmemiz için bizim elimizde somut birtakım kriterler olması lazım, bir. İkincisi de bunun zaman içinde değişmesi çok mümkün. Yani bugün "kırsal" dediğiniz yer bir ay sonra veya iki ay sonra bakarsınız yerleşimi artmış bir yer hâline de gelebilir. Dolayısıyla buradaki kriterler nedir? Çünkü sonuç olarak biz buna dayanarak bazı vergi indirimleri vesaire yapmak durumundayız. Bunun da bir şekilde açıklanması gerektiğini düşünüyorum.

Bir başka madde de KHK'lilerin yargılanmalarıyla ilgili madde. Altı ay daha... Yani şöyle bir şey getiriyorsunuz: Sanki kolaylaştırmak bakımından KHK'lilerin sorunlarını ya da "şu anda sürmekte olan davaları" diyelim, kurumlar içinde komisyonlar oluşacak, bu komisyonlar altı ay sonra veya altı ay içinde bir karar verecek ve ondan sonra mahkemeye gidecek gibi sanki bu konuda sıkıntısı

olan insanların sorunlarını daha da ötelemek anlamına gelen bir okuma yapmış oldum ben şahsen bu getirilen teklifin ifadelerinden. Bu da böyle midir, bu konuda ne düşünüyorsunuz, bunu da açıklarsanız sevinirim. Benim de bu kadar söyleyeceklerim.

Hepinize teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Katırcıoğlu.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Yeni yasama yılının hayırlı olmasını diliyorum.

Bu yasa teklifiyle getirilen düzenleme, bizim toplumumuzu, ekonomimizi daha şeffaf hâle getiren, daha fazla hesap verebilir, kaynakların daha etkin kullanımını sağlayacak, dolayısıyla az girdiden daha çok çıktı sağlayacak, refahımızı artıracak bir düzenlemeyi hedeflemiyor, bunu baştan açık ve net olarak söyleyeyim. 5018 sayılı Yasa bir tecrübenin sonunda, 2003 yılında yürürlüğe girdi ve mali sistemin neredeyse bir anayasası bu. Dolayısıyla son derece önemli bir kanun ve bu kanun bu ülkeye önemli hizmetler verdi ve biz bunun faydasını gördük fakat geldiğimiz noktada biz maalesef buradan geriye gidiyoruz. Bu yasada yapılmak istenilen düzenlemeler -tekrar ediyorum- hesap verilebilirliği, şeffaflığı, kaynakların etkin kullanımını hedeflemiyor.

Ekonomi yönetiminde bir çerçeve var, önceden vardı bu ama bugün biz bunu kaybettik. Ortada bir beş yıllık plan var, topluma, iş ve aş üretenele, sanayiciye, toplumun değişik kesimlerine beş yıllık bir perspektif veriyor bir siyasi tercih çerçevesinde ve o beş yılda neyi nasıl yapacağını ortaya koyan bir doküman. Onun içinden aşağıya doğru gelerek bunları daha da somut hâle getirmek üzere orta vadeli program diye bir şey ortaya çıkardık, adını şimdi neyse, YEP vesaire diye değiştirdik, önemli değil. Bir orta vadeli programı daha da spesifik hâle getirip ileriye yönelik perspektifi daha net hâle koymak, belirsizlikleri daha aşağıya indirmek ve dolayısıyla da kaynakların daha etkin kullanımını sağlamak üzere yapılmış bu ve bu da yine yasayla düzenlenmişti. Bu yılın ortasında kamuoyuyla paylaşacak ki bütçe çağrısı yapıldığında gerek özel sektörde gerekse kamuda ilgili kurumlar, elini taşın altına koyanlar bu çerçevede ileriye bakarak neyi nasıl yapacaklarına karar verecekler. Bunun arkasından bir de bir yıllık mali program çıkarılıyor. Şimdi, bunun üzerine bir de Cumhurbaşkanlığı programı diye bir şey var. Nedir bu Cumhurbaşkanlığı programı? Ne yapacak Cumhurbaşkanlığı programı? Bütçeye gelirken buraya bir yıllık bir Cumhurbaşkanlığı programı geliyor, fasıl fasıl bir yılda ne yapacağını söylüyor, bunu bütçeyle ilişkilendirelim. Şu andaki Cumhurbaşkanlığı programının hedefi nedir, nedeni nedir? 17 Ekimde bütçe Meclise sunulacak ve görüşmeler başlayacak. Şu anda 17 Ekim -bugün ayın 6'sı mı- kaldı şurada on bir gün. On bir günde bu yasa değişikliği olduktan sonra ilgili birimler, kurumlar yeniden bir şey mi yapacak? Yok böyle bir şey. Veyahut da siz gerçekten yürütme olarak bunları önceden söylediniz de mayısta, haziranda, temmuzda “Biz böyle bir şey düşünüyoruz, bütçenizi, planınızı buna göre yapın ve biz Meclis açıldığında yeni bir kanun getireceğiz.” mi dediniz? Yani böyleyse bu nasıl mantık? Gerçekten nasıl bir mantık bu? Eğer öyle değilse, şu anda on bir gün var, on bir günde bu kurumlar ne yapacaklar, bu değişikliğe göre de hazırlayacaklar? 17'sinde bir sunum yapılacak, ondan sonra bütçenin görüşmeleri başlayacak. Biz program bütçesine 1970'li yılların başında geçtik, yeni bir şey değil bu. Yani burada ne amaçlanıyor, nereye gidilmek isteniyor, hangi kıt kaynağın daha etkin kullanılması amaçlanıyor? Burada hedeflenen şey... Yani ister kabul edin ister kabul etmeyin ama kamu vicdanı bunu böyle görecektir. Burada zaten kaybolan şeffaflık, hesap verilebilirlik daha da kötü hâle geliyor.

Bülent Bey söyledi, fonksiyonel bütçe ortadan kaldırılıyor, kim, hangi kurum hangi fasılda, hangi ekonomik alanda ne kadar harcama yapacak, bunu zaten bilmiyoruz, takip edemiyoruz, bir de bütün bunları tamamen ortadan kaldırıyoruz. Şimdi, bunların işte kategorik olarak 1'inci kademesi vardı, 2'nci kademesi, 3'üncü, 4'üncü kademesi vardı, biraz daha şeffaflık vardı. Biz buralardan bunları iyi kötü görebiliyorduk, göremiyorduk ama bunların daha da alt kademelerinin olması... Toplumun her kesimi neyin, hangi aşamanın nerede nasıl yapıldığını, köprülerle ilgili, tünellerle ilgili, yollarla ilgili, kamu-özel iş birliğiyle ilgili bu şeylerin daha şeffaf hâle gelmesini ümit ederken, beklerken daha da opak hâle geliyor, şeffaflık ortadan kalkıyor. Yani bunu yapmayın. Allah rızası için söylüyorum, mali sistemin anayasası olan 5018 sayılı Kanun'daki bu değişikliği ayrı bir kanun olarak getirin diye artık biz söylemekten usandık, bıktık ama siz yapmaktan usanmadınız, torba kanun olarak getiriyorsunuz. Hiç olmazsa bunun sistematiğini bozmayın, ayrı bir kanun olarak getirin ya. Öbürlerini yapın, hadi bir şey demiyorum fakat bunu yapmayın çünkü bu kanun gerçekten bu ülkeye çok büyük hizmet etti ve biz 2001'de girdiğimiz krizden, bataklıktan bu kanunun sayesinde çıktık. Niye bunu tekrar geriye götürüyorsunuz? Ülkenin menfaati ne burada? Yani yapılan işler bence hiç doğru şeyler değil. Dolayısıyla zamanlaması vesairesi... Acelesi ne? Arkadaşımız da söyledi, Bülent Bey de söyledi. Bütçenin sunulmasına on bir gün var, on gün var, ne olacak bu arada? Dolayısıyla, eğer memlekete gerçekten hizmet etmek istiyorsak açık olalım, net olalım, şeffaf olalım, hesap verebilir olalım, getirdiğiniz bu kanunlar bunları daha da iyileştirecek düzenlemeler olsun. Şu anda bu bir geriye dönüştür, bir eskiye dönüştür ve dolayısıyla kazanımların kaybedilmesinden başka bir şey değildir.

Bunu yaparsınız, çoğunluğunuz var fakat uzun vadede, son üç yılda, dört yılda fakirleştiğimiz gibi bu bize kaynakların daha kötü kullanımını getirecek, daha fazla fakirleşeceğiz ve refahımız daha da kötüye gidecek. Takdir sizin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Sayın Aksu'ya söz vereceğim ama Sayın Aksu, eğer siz de uygun görürseniz, Sayın Lale Karabıyık'ın acil bir çıkması gerekiyormuş, dolayısıyla iki dakikalık bir söz talebi oldu, onu karşılayalım.

Uygun görür müsünüz efendim?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Tabii, tabii.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun Sayın Karabıyık.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Çok teşekkür ediyorum.

Benim bir özel durumum sebebiyle ayrılmam gerekecekti ama sadece üniversitelerle ilgili madde konusunda da görüşümü ifade etmek istedim çünkü yarın burada olmayacağım eğer yarına kalırsa.

Şöyle ki hastanesi olmayan vakıf üniversitelerinin tıp fakültesi açamaması konusunu ben son derece uygun buluyorum, olması gereken bir şey. Uluslararası ortamda da incelediğimizde zaten hep öyle, Amerika'da birkaç öyle afiliye uygulaması var. Ama bildiğimiz gibi, bu afiliye uygulamasında afiliye yapılan hastane zaten bundan memnun oluyor çünkü birtakım ayrıcalıklar, muafiyetler, vergi indirimleri eklenmiş oluyor, kendi menfaatine de oluyor. Fakat uygulamaya baktığımızda, öğrenciler orada, hepsinde olmasa da çoğunda sefil hâldeler, maalesef tam eğitim alamıyorlar, uygulamalara giremiyorlar, sadece uygulamaya girdiğinin imzasını atıp çıkıyorlar, bu şikâyetleri alıyoruz. Bu nedenle getirdiğiniz bu uygulama son derece olumludur, yerindedir. Tabii, birliktelik açısından -hani eş güdüm ya da eşitlik ilkesi diyelim adına- öncekilerin de olması gerekir, belki onlara da bir süre verilebilir işte üç yıl, beş yıl, altı yıl içerisinde bunu sağlamaları konusunda. Ben sadece bunu dile getirmek istedim.

Söz verdiğiniz için, sizin sıranızı da aldığım için kusura bakmayın, çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Karabıyık.

Sayın Aksu, buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yeni yasama yılının hayırlı olmasını diliyorum.

Görüştüğümüz kanun teklifi esas itibarıyla program bütçe uygulamasına geçmeye ilişkin bazı maddeleri düzenliyor. Bu düzenlemeyle zaten daha evvel, işte Onuncu Plan’da, On Birinci Kalkınma Planı’nda, orta vadeli programda ve 2020 Programı’nda esasen 2021 yılı itibarıyla bu uygulamaya geçileceği öngörülmüş. Dolayısıyla da bir kurumsal altyapısının hazırlıklarının yapılmış olduğu, açık olduğu anlaşılıyor.

Bunun dışında, yine bu 5018’e bağlı cetvellerde son zamanlarda yapılan, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesiyle beraber kamu kurumları arasındaki birleşme, ayrılma yahut yeni kurulan kurumlara ilişkin cetvellerin yenilenmesi gerekiyor ve bu yapılıyor. Bu nedenle de bunlar isabetli düzenlemeler.

Bunun dışında, yine belediyelerle ilgili bir düzenleme yapılıyor. Burada, Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nda yapılan değişikliklerle köylerin tüzel kişilikleri kaldırılarak büyükşehir belediyesi sınırları içerisindeki köyler mahallege dönüştürülmüştü. Ancak uygulamada bununla ilgili bazı sıkıntıların baş gösterdiği anlaşılıyor. Biz de parti olarak bu konuda kanun teklifi de daha evvel vermiştik. Özellikle bu mahallelerde yaşayan vatandaşlarımızın tükettikleri su, ödedikleri vergi, imar vesaire gibi ruhsat belgeleri açısından ciddi masraflarının olduğu ortaya çıkmıştı ve bunlara ilişkin bir düzenleme yapılması gerektiği açıktı. Zaman zaman kanun çıktığında konulan beş yıllık süre uzatıldı birkaç defa ancak uzatmak da tek başına yeterli olmadı. O nedenle, burada söylenen kriter belirleme meselesi önemli ancak her mahallin de kendine özgü şartları var, bazı yerlerde kırsal mahalle olarak belirlenen başka bir yerde o şartları taşımaz. Sadece nüfusa bağlı bir kriter getirmek o nedenle doğru olmayabilir, sadece şehre uzaklıkla ilgili mesafe o nedenle doğru olmayabilir. İşte İstanbul’un Silivri’si, Çatalca’sıyla, işte Anadolu’daki büyük bir şehrin bu anlamda aynı niteliklere sahip olmadığı açıktır. Burada önce ilçe belediye meclisine yetki veriliyor, sonra da büyükşehir belediye meclislerine yetki veriliyor. Büyükşehir ilçeden geleni aynen kabul edebileceği gibi değiştirerek kabul edebilir yahut reddedebilir hükmü de burada var.

Şimdi, bir başka düzenleme Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığında Cumhurbaşkanlığı raportörlüğü ve raportör yardımcılığı ihdas ediliyor. Burada 2879 sayılı eski Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Kanunu, biliyorsunuz 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle İdari İşler Başkanlığına dönüştürülmüştü ve orada zaten var olan bir sistem, görev, yetki, sorumluluk Cumhurbaşkanlığının genel anlamdaki görev, yetki, sorumluluğu çerçevesinde burada bir kariyer sistem getiriliyor. Geçmişte, mevcut kanunda istisnai memur hükmüyle burada çalışanların alınabilme imkânı var iken şimdi daha sınava dayalı bir kariyer meslek hâline getiriliyor. Bu nedenle de oldukça isabetli olduğunu değerlendiriyoruz.

Tabii, peşinden gelen maddede bunlara ilişkin uygulama esasları ve Cumhurbaşkanlığında mevcut bu şekilde çalışanların durumları düzenleniyor.

Evet, bunun dışında OHAL kapsamında alınan ilave tedbirlere karşı başvuru yolunun açılması imkânı getiriliyor. Burada da Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu karar çerçevesinde idari yargı yolunun açılması sağlanıyor.

Ben teklifin hayırlı olmasını diliyorum, başarılar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; yeni dönemimiz hayırlı olsun.

Bu teklifle beraber 9 kanunda değişiklik yapılıyor. Bunlardan 4'ü 5018 sayılı Kanun'da. 9,13,15 ve 17'nci maddeleri ve performans esaslı bütçeleme yönteminden performans esaslı program bütçe yöntemine geçilmesi amacıyla değişiklik yapıldığı belirtiliyor. Hâlen uygulanmakta olan performans esaslı bütçeleme ve analitik bütçe sınıflandırmasına 2003 yılında geçilmiştir. Biraz evvel ifade edildi, bunun Türkiye'de krizleri aşmasında maliyesini belli bir noktaya getirmesinde önemli bir katkısı olduğu biliniyor, söyleniyor. Şimdi, bu yapılan düzenlemeyle geriye dönüş var, 2003 öncesine dönüyoruz. Teklifin 1'inci ve 2'nci maddesindeki düzenlemelerle, uygulanan kurumsal, ekonomik, finansman tipi ve fonksiyonel sınıflandırma esasında değişikliğe gidildiği görülmektedir. Teklifte işlevsel sınıflandırma kanunundan çıkarılmaktadır. Şimdi, değerli arkadaşlar, burada şu soruları sormak gerekiyor: Fonksiyonel sınıflandırma nasıl yapılacak? Yani bundan sonra kalemlerdeki harcamaları nerede, nasıl göreceğiz?

Bakın, değerli arkadaşlar, bu neoliberal sistemin önemli tuzaklarından bir tanesi bütçe hakkını gasbetmesidir. Bütçe hakkını değişik yöntemlerle gasbediyor ama burada kullanan en önemli araçlardan bir tanesi de bilgi asimetrisidir. Bilgiyi uzmanların anladığı bilgiye dönüştürüyor. Birtakım işaretlerle -burada yaptığınız gibi- parlak kelimelerle sanki bir şeyler varmış gibi gösteriyor ama vatandaş, ülkenin vatandaşı ne demek istediğini bilmiyor. Yani verdiği vergileri, nasıl, kimden ne kadar vergi alınacak, nasıl dağıtılacak, niye dağıtılıyor, bunları göremiyor; bilgi asimetrisi. Bu yapılan düzenleme bilgi asimetrisini artıran, dolayısıyla bütçe hakkını ciddi bir şekilde zedeleyen bir düzenlemedir.

Bu yeni sistem için kurumların teknik ve personel altyapıları -yine soruldu- elverişli hâle getirilmiş midir değerli arkadaşlarım? Bu sorunun da bir cevabı yoktur, bekliyoruz. Mevcut sistemde elde edilen verilerin, bilgilerin yeterli bir biçimde analiz edilip şeffaf bir biçimde hazırlanıp raporlanarak kamuoyunun gündemine getirilmesi yetersiz iken değişiklikle ne sağlanacaktır? Bu sorunun cevabı yoktur. Mevcut analitik bütçe sınıflandırması uluslararası ve Avrupa Birliği standartları esasına göre olmaktadır. Teklifte yer alan genel ve madde gerekçelerinde bu standartlara ne kadar uyulduğu anlaşılmamaktadır. Bu durum özellikle uluslararası karşılaştırmalarda ve istatistiki veri paylaşımında sorun oluşturacaktır. Analitik bütçe sınıflandırmasının esas aldığı hususlardan biri de millî gelir hesaplarına uygun veri ve bilgi üretebilmektedir. Özellikle fonksiyonel sınıflandırmanın ortadan kaldırılması durumunda sağlıklı veri üretmek ve millî gelirin hesaplarına dâhil etmek güç olacaktır. Türkiye'de verilerle ilgili zaten ciddi problemler vardır. Ne içeride ne dışarıda Türkiye'nin üretmiş olduğu veriler, ortaya sunmuş olduğu veriler güven vermemektedir. Yeni düzenlemeyle elde edilecek verilerin eski serilerle karşılaştırması nasıl olacaktır? Yeni seriler ile eski serileri karşılaştırmak için özel bir çalışma gerekmektedir. Bununla ilgili ne söylüyorsunuz?

Ayrıca, genel gerekçede bu değişikliğin gerekçesi olarak performans esaslı program bütçeyle birlikte ülkemize özgü olarak hazırlanan program sınıflandırması bütçe tertip yapısına dâhil edilerek hâlihazırda üretilen verilere ilave olarak kamu hizmetlerine ayrılan kaynağın daha detaylı bir şekilde

görülmesi sağlanacaktır. Bütçe kanun teklifi çıktı ve sonuç odaklı bir yaklaşımla sade, anlaşılır ve değerlendirilebilir bir şekilde hazırlanacaktır. Üst politika belgeleri ile bütçe arasındaki hedef-amaç ilişkisiyle dil ve kavram birliği güçlenecektir. Kamu harcamalarında şeffaflığa ve hesap verilebilirliğe katkı sağlayacak olan harcama önceliği geliştirmek suretiyle mali disiplin desteklenecektir.

Değerli arkadaşlar, bu, bir şekilde bu işleri bilen, Türkiye’de işlerin nasıl yürüdüğünü bilenlerle alay etmektir. Bakın, bütçe uygulaması sonuçlarının borçlanma limitinin neden aşıldığına ilişkin önergeler veriyoruz “Niye Türkiye borçlanma limitini aşıyor, bu nedir?” diye. Sayın Bakan cevap vermediği gibi, ilgisi olmayan, açılmayan linkler milletvekilleriyle alay eder şekilde gönderilmektedir. Bakın, bizim, şimdi bunu değil, ek bütçeyi görüşmemiz gerekiyor değerli arkadaşlar. Türkiye kanuna aykırı bir şekilde borçlanma limitini aşmıştır ve bu konuyla ilgili hiçbir şey yapılmamıştır; bütün kanuni sınırlar aşılmış, hâlen borçlanıyoruz Bütçe Kanunu’na rağmen. Ek bütçe gelmiş olması gerekiyor 2021 bütçesinden önce. Şimdi bunları görüşmemiz gerekirken bunlar yapılmıyor.

Bakın, biraz evvel de ifade edildi, bu kamu-özel iş birliği projelerinin gerçek maliyeti nedir, ne oluyor, nasıl oluyor; bunlarla ilgili bilgiler yok. Yani kamu ihale mevzuatını delik deşik ettiniz. Niçin bir ihale şu şekilde yapıldı, bu şekilde yapıldı? Büyük ihalelerin tamamı 5 tane firmaya veriliyor değerli arkadaşlar. Doğu Karadeniz’deki bütün işler Cengiz’in -isim vererek söylüyorum- bu nasıl bir şey yani? 5 kişi, her şey 5 kişinin. Bakın, o 5 kişiye... Medyanın sahibi de onlar, her şeyde onlar. Çok kuşkulu. Kimindir bunlar, kimdir bunlar?

Şimdi, böyle bir ortamda “Daha hesap verilebilirlik ve şeffaflık adına bunları yapıyoruz.” demek inandırıcı değil arkadaşlar. Yapmayın, etmeyin. Bu millet öyle şey değil ya, uyumuyor, herkes her şeyi biliyor, görüyor.

Bu düzenlemeler Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte kurumları ortadan kaldırmış, bazı yeni kurumlar ihdas edilmiş. Bunlar şeye dâhil ediliyor, tamam, bunlar teknik, bir şey demiyoruz, niye bu böyledir, özel kurumlar niye buraya girdi-girmedi, bütçelerin ayrı olması; hadi bunları geçtik, idarenin kendi şeyi.

Bakın, 6’ncı maddeye gelelim, YÖK Kanunu’nda değişiklik yapılıyor, vakıf üniversitelerinin tıp fakültesi açabilmeleri için standartlar getiriliyor. Günaydın. Dünya kadar vakıf üniversitesi tıp fakültesi açtı değerli arkadaşlarım. Apartman daireleri, 2-3 tane daire birleştirilmiş tıp fakültesi hastanesi... Öğrenciler göremiyor hastaları. Bir de mezun oluyor o öğrenciler, mezun oldular. Şimdi geç bir şekilde düzenleme yapıyorsunuz; doğru yapıyorsunuz, bir standart getiriyorsunuz. Öncekiler ne olacak? Bir cümle niye... Bunu düşünmez mi? Peki, yarın açılacak tıp fakültesinin 200 yataklı tam teşekküllü hastanesi olacak. Olmadıkça... Yani taahhüt edecek, fakülte olacak, açması için de olduğunu göstermesi gerekiyor; çok güzel. Peki, önceki gün açılan, geçen sene açılan ve gecekondular tarzında hastanede hizmet veren öğrenciler ne olacak? Bu insanların bakacağı hastalar ne olacak? Değerli arkadaşlarım, bu konularla ilgili herhangi bir düzenleme yok.

7’nci madde Sağlık Bilimleri Üniversitesiyle ilgili mütevelli heyet düzenlemesi, geçiyorum onları.

8’inci madde Cumhurbaşkanlığı raportörlüğü... Gerçekten, bu nedir arkadaşlar yahu? Yani bunlar kaç kişi? Teklifin arkasında kadro adedine neden yer verilmemiş? Bunların sayısı artırılacak mı azaltılacak mı? Bunlar Cumhurbaşkanlığında nerede istihdam edilecek? Yasama uzmanlığına paralel bir kadro oluşturulmaktadır. Yahu, niye sarayda yasama uzmanlığına benzer kadrolar oluşturulmaktadır? Hani teklifleri yasama Meclisi, Türkiye Büyük Millet Meclisi milletvekilleri hazırlıyordu? Bunlar ne yapacaklar yani? Zaten mevcut yasa teklifleri de bakanlıklarda hazırlanmakta, külliye de olgunlaştırılmakta, bilahare AK PARTİ milletvekillerine gelmektedir. Bu gerçekten bir tiyatro arkadaşlar, yani bunu deyim olarak kullanıyorum, yoksa tiyatroculara hakaret olsun şeklinde

kullanmıyorum. Cumhurbaşkanlığı raportörlüğü meslek sınıfı olarak düzenlenmektedir. Geçici görevlerde diğer kurumlardan raportör olarak görevlendirilmesi gelecektir. Bunlardan hizmetine ihtiyaç kalmayanlar bir yere gönderilecek. Böyle bir şey var mı değerli arkadaşlarım? Hizmetine ihtiyaç kalmadı yani kadronun iptali söz konusu olabilir. Kadrosu iptal olmuş devlet memurunun özlük haklarıysa 657 sayılı Yasa'nın 91'inci maddesinde belirlenmiş. Burada ne olacak bunlar yani? Hizmetine ihtiyaç kalmadı, kim karar verecek? Böyle bir şey olur mu değerli arkadaşlarım? Böyle bir kanun yazılır mı?

Ha, bir de şöyle bir şey getiriyorsunuz, bu da çok ilginç. Yahu zaten her şey Cumhurbaşkanlığına bağlanmış. Şimdi, kanunla düzenlediğimiz bir şeyi de... Diyorsunuz ki: "Eğer aksaklık çıkarsa yani kanunda yanlış, değiştirilmesi gereken şeyler olursa Cumhurbaşkanı yetkilidir." Nasıl yetkilidir arkadaşlar yahu? Yani yetmedi mi Anayasa'yla, bir "babayasa"yla aldığımız kararlarla her şeyi Cumhurbaşkanına devrettikten sonra, şurada Meclisin yaptığı kanun, Anayasa'ya rağmen bu konuyla ilgili ortaya çıkacak aksaklıklar... Çok sayıda da aksaklık çıkıyor çünkü usulüne uygun bir şekilde kanun hazırlamıyorsunuz. Bir süre sonra, bir ay sonra hemen uygulamaya geçildiği zaman aksaklıklar görülüyor, bunlarla ilgili Cumhurbaşkanı karar alacak. Allah Allah! Nasıl olacak bu değerli arkadaşlarım? Millete yalan mı söylediniz siz Anayasa değişikliği yapılırken? Hani "Bundan sonra Meclis daha güçlü olacak, bundan sonra kuvvetler ayrılığı müthiş bir şekilde ortaya çıkacak, yasama kendi görevini, yürütme kendi görevini yapacak." demediniz mi değerli arkadaşlarım? Şimdi nasıl oluyor da Türkiye Büyük Millet Meclisi kanun yapma yetkisini Cumhurbaşkanına bir kere, bir kere daha devrediyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, ek süre veriyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bu ciddi bir şekilde problem. Eğer Anayasa Mahkemesi o zamana kadar kapatılmazsa Sayın Bahçeli'nin isteğiyle, bu, Anayasa Mahkemesinden döner değerli arkadaşlarım. Hangi Anayasa Mahkemesine gitse Anayasa Mahkemesinden bu maddeler dönecektir, bundan hiçbir kuşkunuz olmasın.

10'uncu maddeyle İmar Kanunu'nda ek madde değişikliği yapılıyor. Vericilerle ilgili, elektronik haberleşmeyle ilgili, bu direklerle, kulelerle ilgili düzenlemeler getiriliyor İmar Kanunu'na uygun bir şekilde; bu da güzel, iyi. "Öncekiler ne olacak?"la ilgili bir soru var. Burada öncelilere bir af geliyor herhâlde değil mi? Öncekiler olduğu gibi kalacak öyle mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kaçak kaçak...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kaçak olarak yani resmîleşmiş olacak bunlar. Bundan dolayı da herhangi bir ödeme filan yapmayacaklar, yeni açanlar ayrıca ödemeler yapacaklar. Bu da eşitlik ilkesine ve Anayasa'nın daha başka, diğer maddelerine ciddi bir şekilde aykırı değerli arkadaşlarım. 10'uncu madde kule ve direklerle ilgili gene.

12'nci maddeye geleyim, Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a geçici bir madde ekleniyor. Bu da depremle ilgili sanıyorum. Hangi belediyeler bunlar? Kocaali, Düzce, neresiyse, belediyelerin borçlarını hazine ödemiş, şimdi onlara ödeme yapıyorsunuz. Hangi belediyelerdir, kimdir; bu konuyla ilgili bilgi verirseniz çok memnun oluruz.

13'üncü maddeyle Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda ek değişiklik yapılıyor. Burada "kırsal mahalle" kavramı getiriliyor. Yani ne oluyor? Büyükşehir Belediyesi Kanunu'yla birlikte eski köylerde, su, inşaat, değişik vergiler, ciddi vergiler alınıyor ve insanlar zarar... "Yani biz şehir olduk filan ama

perişan olduk.” Burada bir düzenleme yapılıyor ama çok keyfi yapılıyor. Neye göre düzenlenecek değerli arkadaşlarım? Bakın, bir köy bu şekilde alınacak, kırsal mahalle ilan edilecek ve burada bazı vergilerden muaf olacak, bazı vergiler indirilecek; güzel. Diğer köy niye olmayacak? Hatta bir köy ikiye bölünecek, 10 bin metrekareden ikiye bölünecek, bir tarafı kırsal mahalle olacak, diğer tarafı olmayacak. Neye göre yapacaksınız bunu? Güvenmiyoruz ki, belki de o köyün size yakın olana, olmayana göre, etnik yapısına göre yapabilirsiniz, dinî yapısına göre yapabilirsiniz, bir sürü şeylere göre yapabilirsiniz. Yaptınız bütün bunları arkadaşlar, eşitlik ilkesini ortadan kaldırdınız siz, insanlara, yurttaşlara eşit olarak davranmıyorsunuz ki. Yani bugün bu ülkede vatandaşları çevirin “Size bir haksızlık yapıldığı zaman hakkınızın size iade edileceğine inanıyor musunuz?” diye sorun, 5 vatandaştan 4’ü “İnanmıyorum.” der. Peki, siz burada bunu nasıl uygulayacaksınız?

Son olarak değerli arkadaşlarım -maddelerde konuşuruz umarım- bu OHAL kanun hükmünde kararnamesiyle görevinden uzaklaştırılanlara ek birtakım tedbirler uygulanıyor yani mallarına da el konuluyor, pasaport verilmiyor filan. Şimdi, Anayasa Mahkemesinin bu konuyla ilgili vermiş olduğu karara uymak için bunlara hak arama yolları açılıyor ama niye bakanlıklara, kendi kurumlarına başvuracaklar? Altı ay niye zaman kaybettiriliyor bunlara? O bakanlık, kendi bakanlığı, kendi kurumu onu atmadı ki kanun hükmünde kararnameyle atıldılar. Bunların mallarına el konuluyor. Niye öyle bir şey veriliyor? Değerli arkadaşlarım, burada gasbedilen hak temel insan hakkıdır, mülkiyet hakkıdır. Mülkiyetine, mallarına el konulmuş; mülkiyet hakkı. Seyahat etme hakkı... Zaten Anayasa Mahkemesi bu sebepten dolayı bozuyor. Şimdi, niye dolanıp duruyorsunuz yahu kaldırın bütün bunları. Zaten Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararlar bana göre bunlar mahkemeye gidiyor, niye bu şekilde yapmıyorsunuz yahu? Niye hâlâ bir sürü şeyle arkasından dolanıyorsunuz? Açık, net bir şekilde bunları yapsanız da herkes rahat etse daha doğru olmaz mı? Bunlar yine Anayasa Mahkemesine gider, yine bunlar ortadan kalkar.

Tabii, doğru şeyler de var, bu yeni coronavirüs (Covid-19) salgınıyla ilgili oluşturulan bu şeyin bir sene uzatılması filan; bunlar da doğru yani her şeyi de yanlış yapmıyorsunuz, tek tük doğru şeyleriniz de var Sayın Çelebi.

Arz ederim efendim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Çok teşekkür ederiz. Sağ olun.

Sayın Öztürk...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri ve değerli basın mensupları; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

27’nci Dönem Dördüncü Yasama Yılı’nın açılmasını müteakip ikinci haftada, Komisyonumuzun bu ilk çalışma gününde önemli bir kanun teklifini görüşmeye başladık. Yeni yasama yılının milletimize, ülkemize ve tüm insanlığa hayırlar getirmesini ben de temenni ediyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonumuzun 2 değerli üyesi, Antalya Milletvekilimiz Sayın İbrahim Aydın ve Ağrı Milletvekilimiz Sayın Ekrem Çelebi beylerin, benim ve 17 milletvekili arkadaşımızın imzalarını taşıyan Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında (2/3113) sayılı Kanun Teklifi yürütme ve yürürlük maddeleriyle birlikte 17 maddeden ibarettir. Hayat dinamik, dünyada çeşitli gelişmeler meydana geliyor, yeni gelişmeler meydana geliyor. Esasında 2003 yılında büyük bir reform olarak kabul edilen bu Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu aradan geçen on yedi yıllık süre içinde bazı değişikliklere uğramıştır ama geline nokta da görülmektedir ki bu teklifin ilk 5 maddesinde olduğu gibi bazı değişiklikler gerekiyor ki bunun en önemlisi program bütçeyle

alakalı kısımdır. Yine, teklifte yükseköğretim kurumlarına ilişkin değişiklikler var. Bu doğrultuda vakıf yükseköğretim kurumlarının tıp fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin gerekli ve yeterli teorik veya uygulamalı eğitimi almalarına katkı sağlanması amaçlanıyor. Yine, Sağlık Bilimleri Üniversitesinin mütevelli heyetinin yapısıyla ilgili Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda yeniden bir düzenleme yapılıyor ve üniversitenin yurt dışı birimlerinde istihdam edilecek personele ilişkin özlük haklarında yaşanan belirsizliklerin ortadan kaldırılması ve düzenlenerek hayata geçirilmesi amaçlanıyor.

Tabii, esas olarak 15 madde, 2 maddesi yürürlük ve yürütme. Maddeler geldiğinde de görüşlerimizi söyleyeceğiz ve bunlarla ilgili katkılarımızı yapacağız. Kanun teklifi, esasında, tabii, genel bütçe görüşülmeden önce gündemimize geldi. Burada kamu kurum ve kuruluşlarımızdan gelen talepler doğrultusunda arkadaşlarımız teklifi hazırlamışlar. Ben kendilerine teşekkür ediyorum ve teklifi desteklediğimizi ifade ederek hayırlı olması dileğiyle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkürler.

Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli üyeler, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; öncelikle hepimizi saygıyla selamlarım.

Tabii ben bu yeni dönemde Plan ve Bütçe Komisyonunun yeni üyesiyim. Daha önceden de 26'ncı Dönemde bir miktar Komisyon üyeliği yapmıştık. Bu yeni yasama yılının da hayırlı ve uğurlu olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ederim.

Şimdi, tabii, bizde, ülkede bir hastalık var; bir yerde, bir şey çalışmadığı zaman hemen sistem değiştiriyoruz. 1973 yılında program bütçe sistemine geçilmiş fakat uygulama hiçbir şekilde değiştirilmemiş, adı “Program Bütçe Sistemi” olmuş ama eski alışkanlıklarla birtakım şeylere devam edilmiş. Zaman geçti, 2000 yılının başından itibaren bizzat o çalışmalar içerisinde uzman, daire başkanı, genel müdür ve müsteşar yardımcısı olarak bulundum ve bir ihtiyaç hasıl oldu, işte, 5018 sayılı Yasa yapıldı. Hatta onunla aynı anda, program bazlı -buradaki gibi değil, birazdan nasıl olması gerektiğini kendime göre açıklayacağım- bir sisteme de geçilmesi gerektiği o zaman da ifade edildi. 2003 yılında 5018 sayılı Yasa çıktı, işte, bazı maddeleri gecikmeli uygulanmış olmakla birlikte analitik bütçe sistemi 2004'te başladı, 2006'dan itibaren de aslında sistem kâğıt üzerinde, kanuni yürürlük maddeleri açısından baktığımızda tam olarak yürürlüğe girdi. Şimdi, tabii, burada 2006'yı alırsak on dört yıllık bir emek var. Ondan sonra şimdi “Bu analitik bütçe sisteminde de bir kısım sıkıntılar var, bunları tekrar değiştirelim.” diye bir teklifle arkadaşlarımız geldi.

Şimdi, burada ihtiyaç nedir? Öteden beri söylediğimiz ihtiyaç... Hükümet politika dokümanlarında... Nedir politika dokümanı? Kalkınma planı, orta vadeli program, yıllık program... Ha, burada bir şey sorulmuş hemen: Burada bir Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı var, bir de Cumhurbaşkanlığı Programı var. Bu bir yanlışlık mı yoksa yeni bir dokümandan mı... Üst politika dokümanı olarak takdim ediliyor 1'inci maddede. Eğer yanlışsa çok özensiz hazırlanmış, doğrusu da ne olduğunu bilmek isteriz yani Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı var, bir de Cumhurbaşkanlığı Programı var; onu da antreprantez söylüyorum, maddeye gelince yine konuşuruz onu. Orada ya bilmediğimiz, bugüne kadar bilgi verilmeyen yeni bir doküman var ya da yanlışlıkla yazılmış.

Şimdi, bu politika dokümanlarında Hükümet birtakım şeyler söylüyor, diyor ki mesela: “Ekonomide verimliliği artıracam.” Fakat bunu bütçeleştirilmesi gündeme gelince, hakikaten ekonomide verimliliği artırmaya yönelik olarak bir kaynak tahsisi yapılıyor mu yapılmıyor mu, bunu biz aslında şu andaki sistemde göremiyoruz. Bunu önceden de göremiyorduk, şimdiki sistemde de görünmüyor.

İhtiyaç bu yani Hükümetin ortaya politika olarak koyduğu -bunlar tabii sistem uygulamaya girince programlaştırılacak- şeylerle bunu bütçede parasallaştırdığımız zaman bir örtüşme var mı yok mu, bunu biz göremiyoruz. Şimdi, böyle bir ihtiyaç realite. Özellikle tabii Sayın Aksu “Bu Onuncu Plan’da var.” deyince bu açıklamayı yapmak durumunda kaldım.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – On birinci.

ERHAN USTA (Samsun) – Onuncu Plan’da da var, On Birinci Plan’da da var. Onuncu Plan’da da biz yazdık bunları, ben teknik koordinasyonunu yaptım Onuncu Plan’ın. Şimdi fakat tabii orada murat ettiğimiz şey böyle bir şey değildi, onu da izah etmek gerekir yani o program bazlı bir sistemin olması demek, fonksiyonel sınıflandırmanın kaldırılması demek değil.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; burada şunu söyleyeyim: Bir cinayet işleniyor yani 5018 sayılı Yasa’dan da önce var olan, uluslararası bir standart olan, GFS standardı olan fonksiyonel sınıflandırmayı kaldırdığımız zaman, program bazlı sistem hiçbir zaman bunu ikame edecek bir şey değil. Bakın, bunlar ayrı ayrı şeyler. Ayrı ayrı şeyleri yaparken fonksiyonel sınıflandırmayı kaldırıyoruz. Arkadaşlarım -hani herkes aynı şekilde aşına olmayabilir, gerçi burası Plan ve Bütçe Komisyonu olduğu için bileceklerdir- kaldırdığımız şey şu: Mesela, birinci düzeyde fonksiyonel sınıflandırmada ne var? Bir, genel kamu hizmetleri. Bunun altında ikinci, üçüncü, dördüncü alt düzeyler var; savunma hizmetleri, kamu düzeni ve güvenlik hizmetleri, ekonomik işlev ve hizmetler, çevre koruma hizmetleri, iskân ve toplum refah hizmetleri, sağlık hizmetleri, dinlenme, kültür ve din hizmetleri, eğitim hizmetleri, sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri. Şimdi, bu açıdan baktığımızda bundan sonra bütçeyi göremeyeceğiz; ne bütçeyi göreceğiz ne harcamalarını göreceğiz. Şimdi, uluslararası standart deniliyor, uluslararası uygulama deniliyor; uluslararası standart bu, bu GFS standardıdır. Yani bugüne kadar yoğrula yoğrula gelmiş bir uluslararası standardı biz sistemin dışına atıyoruz, bu bir cinayettir, lütfen bu cinayeti işlemeyin. Bakın, 5018 sayılı Yasa bir reformdur, önemli bir yasadır. Şimdi şunu söylüyorum, yanlış anlaşılmasın: Evet, program bazlı, program yönüyle bir program “set” edip onun da bütçeleştirilip bütçeleştirilmediğini yapmamız gereken bir şeye ihtiyacımız var ama bunun karşılığında yapmamız gereken şey fonksiyonel sınıflandırmayı kaldırmak değil.

Şimdi, burada gerekçelere bakıyorsunuz. Bence, bir defa -değerli arkadaşlarım tabii alınmasınlar ki zaten alınmayacaklardır üzerlerine, yeni sistemin getirdiği şey bu- eskiden kanun tasarısı olarak gelirdi, şimdi yine Hükümet kuruluşları hazırlıyor, milletvekili arkadaşlarımız da kanun tekliflerini veriyorlar. Bir defa şurada gerekçe olarak söylenen şeylerin hepsi orada “program esaslı” ifadesini çıkarın, 5018 için de söylediğimiz gerekçeler yani niye böyle bir sistem... Gerekçe çok yetersiz de, burada söylediğimiz, kurduğumuz bütün cümleler 5018’in gerekçelerine bakın, orada da var. Dolayısıyla, bu gerekçelerle böyle bir şey yapılmaz. Bu gerekçelerle yapılması gereken ihtiyacı söylüyorum: İhtiyaç, politika ile kaynak tahsisi arasında ilişki kurulması ihtiyacı ama bunun için şimdi gelip de bu değişiklikleri yaparak fonksiyonel sınıflandırmadan vazgeçersek çok büyük bir kötülük yapmış oluruz. 5018 öncesine de 5018’e de çok büyük bir kötülük yapmış oluruz.

Tabii şimdi çağdaş birtakım kavramlarla konuşuyoruz; hesap verme, efendim, işte, şeffaflık, şu, bu yani yolsuzluk algı endeksinde bir yılda 13 basamak kötüleşmiş bir Türkiye’de biz birtakım çağdaş kavramlarla konuşmaya çalışıyoruz. Veya “bütçe hakkı” diyoruz “Meclisin bütçe hakkı” diyoruz. Yani Meclisin verdiği ödeneklerin yüzde 10, yüzde 20 aşıldığı, 100 milyar lira üzerinde harcama yapıldığı ve bunun için de Meclise gelinmeyen, Meclise uğramadan bu harcamaların yapıldığı bir ülkede, bunun hesabının sorulamadığı, bunu konuştuğunuz zaman gereksiz şeyleri konuşuyorsunuz algısının yaratıldığı bir ülkede bu kavramların hepsi bize çok lüks maalesef. Bir defa önce bütçeye saygıyı öğrenmek durumunda devleti yönetenler.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Cümle doğru değil Başkanım.

ERHAN USTA (Samsun) – Cümlede bir şey yok, sizin düşünceniz farklıysa söylersiniz.

Şimdi, fonksiyonel sınıflandırma kaldırılıyor dedik. Arkadaşlar, bir defa bundan sonra uluslararası mukayese yapma imkânımız kalmayacak, bakın ve program sınıflandırması bunu ikame edecek bir şey de değil, o yüzden tamamen bundan farklı bir şeyden bahsediyoruz. Şimdi, program sınıflandırması harcamayı daha çok önceden planlamak için yapılır. Yani, işte, az önceki verdiğim örnek veya “Ekonomi rekabet gücü artırılacaktır.” diye bir politika ortaya koyuyorsa Hükümet, efendim, bunun bütçeleştirilmesini görebilmek için... Hakikaten buna para verilmiş mi, verilmemiş mi yoksa o, orada bir laf olarak kalıyor. Yani plandaki ifade ile bütçeler tamamen birbirinden kopuk olabiliyor. Yani bu ihtiyacın giderilmesi lazım. O yüzden, program sınıflandırılması daha çok harcamayı önceden yapmak için ancak fonksiyonel sınıflandırma da aslında gerçekleştirmeleri görmek için. Yani en sonunda da yaptığımız -az önceki saydığım- fonksiyonel sınıflandırma bazında nelerin yapıldığını oradan görmek için yapılmıştır.

Şimdi, yani, tabii, burada, bir defa, fonksiyonel sınıflandırmanın kaldırılması meselesiyle bütçenin bütün kodlama sistemi de baştan aşağıya bozulacak. Yani geçmişteki bağlantımız kopacak, efendim, ileriyle bağlantımız olmayacak ve uluslararası standartların tamamen dışına çıkacak bir şey yapacağız.

Şimdi, peki, yapılması gereken şey nedir? Benim düşünceme göre -ben bunu epeyce bir arkadaşla tartıştım, zaten, hakikaten üzerinde uzun yıllar çalıştığımız bir konu- bir defa bu fonksiyonel sınıflandırmaya hiç dokunmamamız lazım, bunu aynen devam ettirmemiz lazım. Fakat ihtiyaç hâlâ ortada durduğu için o zaman yapmamız gereken şey, belki performans programları içerisinde Hükümetin “set” ettiği programlar... Bunlar “program” “alt program” şeklinde kurumlara göre de dağıtılabılır ama bir program tabii birden fazla kurumu ilgilendirecek. Mesela “rekabet gücü” dediğiniz zaman bu, Ticaret Bakanlığını da ilgilendirecek, Sanayi Bakanlığını da ilgilendirecek. Alt programlar bazında biraz daha kurumsala yaklaştırabiliriz. Programları “set” edelim ve diğer analitik bütçe sistemi içerisinde verdiğimiz kaynakların ne kadarının bu program kapsamında olduğunu orada hesap edelim. Ama buradaki kritik şey şu yani bulmamız gereken şey en sonunda... Şimdi, fonksiyonel sınıflandırmada nasıldı? Üçlü sınıflandırma var: Kurumsal sınıflandırma, ekonomik sınıflandırma ve -finansman tipini saymıyorum- fonksiyonel sınıflandırma. Şimdi, bu 3’ünün her birinde hem kurumsal bazında hem de bütçenin toplamı bazında 100’ü buluyoruz. Yani, işte, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına 100 birim bütçe verildiyse bunları dağıttığımızda, bunların toplamının 100 olması gerekiyor. Bunların şeyi bu çünkü farklı şekillerde bütçeyi dağıtıyoruz. Dünyadaki birçok uygulamada da bu şekilde. En iyi uygulamayı yapan ülkelerden bir tanesi Hollanda’dır, Amerika’daki uygulamalar da bu şekilde. Orada yapmamız gereken şey: Yani biz orada verdiğimiz 100’ün tamamını bulmaya çalışmayalım. Yani Sanayi Bakanlığına 100 verdiğimizde bu 100’ün tamamının mutlaka bir programla ilişkilendirmek durumunda kalmayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Ek süre veriyorum Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu, çok gereksiz, aynı zamanda aşırı bir iş yükü doğuracak bir şey ve işin odağını kaybettirecek bize. Yani bir zaman gelecek ki bütün paraların yine, rekabet programı, verimlilik programı, işte, şu programı, bu programı diye -önceki şeyde olduğu gibi- dağıtıldığı bir şeyle karşılaşacağız. Hâlbuki, bizim odağımızın “Hükümet bu yıl dedi ki: ‘2023 yılına kadar ekonomide verimliliği şuradan şuraya çıkartacağım. 2021 yılında bu iş için şu kadar kaynak, 2022’de kaynağı biraz daha artıracığım, şu kadar

kaynak, 2023'te biraz daha artıracam, şu kadar tahsis edeceğim.'i, bunları görmemize imkân verecek şekilde ve -orada dediğim gibi- yine, kurum bütçesinde 100'ü bulmadan, tamamını mutlaka oraya dağıtma zorunluluğu hissetmeden böyle bir şey yapmamızın ben çok anlamlı olacağını düşünüyorum. Özetle, performans programı içerisinde bu işi yapabiliriz, yapılması gereken şeyin de bu olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, burada, tabii, biz ne dersek diyelim, bu, kafaya koyulduysa zaten buradan -oylamada da herhangi bir sıkıntı yok, çoğunluk da olduğu için- belki geçirecek ama en azından şunları söyleyelim: Bir defa, fonksiyonel sınıflandırmanın kaldırılmasının hayati bir hata olduğu buradan bugün geçse de zaman içerisinde anlaşılacak, bizden sonra gelen birileri de bunları tekrar getirmek için burada müzakere edecekler. Ama yine şu eksikleri görüyorum: Bir; bir defa, bu kadar kapsamlı bir değişiklik yapıyorsak bunun bir pilot uygulamasının olması lazım. Bakın, 1973'te sistem değiştirdik, 2003'e geldik, aradan geçmiş otuz yıl, altyapı olmadığı için, uygulama düzgün yapılamadığı için otuz yıl o sistem uygulanamamış, sistemden vazgeçilmiş, başka bir sistem gelmiş. Şimdi, aslında, on altı yıldır, şu anda kullandığımız sistem hakkıyla uygulanıyor mu? Hayır, uygulanmıyor. Zaten burada ciddi sorunlar varken tekrar burada bir değişiklik yapıp başka bir şeye gitmek olmaz. Dolayısıyla bir pilot uygulama yaparak bunları görelim, ihtiyacı görelim, nelerin nasıl yapılabileceğini görelim, kendi kurumsal kapasitelerimizi görelim, bu arada onları geliştirelim.

Şimdi, arkadaşlar, bir defa, bunun temeli veriye ve analize dayanıyor. Kurumlarımızın kapasitesi ortada. Devlette yirmi altı buçuk yıl çalıştım, hepimiz çalıştınız, devleti görüyoruz. Yani kurumsal kapasitemiz son derece zayıf, kurumlarımız veri üretmiyor, dün ürettiğinden daha az veri üreten bir kamu sistemi var bugün. Yani biz Devlet Planlama Teşkilatında yayınladığımız birçok belge bugün kaldırıldı. İşte, burada Strateji ve Bütçe Başkanlığımızdan arkadaşlar var. Yani verinin üretilmediği bir şeyde veriye dayalı bir sistem getireceksiniz, uzmanların kalmadığı, uzmanların şuraya, buraya dağıtıldığı -DPT için örnek verebilirim- 115 uzmanın havuza gönderildiği bir ülkede "Analiz yapacağız." diyeceksiniz, bu işi nasıl yapacaksınız? O yüzden, bir pilot uygulamayla başlanması bu işin eksikliğini giderme açısından son derece güzel olur. Şimdi, bir defa, program bütçenin mevcut takvimiyle bu işi yapmak mümkün değil, burada, takvimde bir değişiklik yapmak gerekecektir.

Sayın Başkanım, maddelerde az konuşurum -isterseniz- yani insicamım bozulmadan hemen şu şeyi bitireyim, en azından önerilerimi sıralama imkânım olsun.

Şimdi, takvimde, baktığımızda "Eylül ayı içerisinde orta vadeli program yayımlanır." deniliyor. Sayın Bakan "orta vadeli program" ismini, hukuki ismini kullanmayı tercih etmiyor ama neyse. Bu, eylül ayında yayımlanması gerekiyor ve ekimi buluyor, yıllardır da böyle maalesef. Ekimi bulan bir orta vadeli programın çıktığı bir ortamda bütçe... Bakın, orta vadeli programın tanımı şudur: Bütçe sürecini başlatan dokümandır. Bütçe sürecini 1 Ekimde başlatıyorsunuz, 17 Ekimde bütçeyi teslim edeceksiniz, bu programlar ne zaman yapılacak, nasıl yapılacak? Sayın Başkan, dolayısıyla -5018'in orijinal hâlinde olduğu gibi- bir defa, bütçe sürecini mutlaka en azından mayıs ayına tekrar geri çevirmemiz lazım, orta vadeli programın çıkarılış tarihi mayıs ayı olması lazım. Vaktim olmadığı için şimdi bunun detaylarına girmek istemiyorum. Yani gerekçeleri, gecikme gerekçeleri farklıydı ama o gerekçelerin de artık ortadan kalmış olması lazım. Ve bir şey daha yapılması lazım: Orta vadeli program ile orta vadeli mali plan, kurumların ayrılığında kaynaklanan suni bir bölünmeydi, artık bu bölünmenin de giderilmesi lazım, tek bir doküman hâline getirilmesi lazım.

Şimdi, program hedeflerine -madem program yapılacak diyelim ki- ulaşıp ulaşılmadığını idarenin dışında merkezi olarak kontrol eden, denetleyen bir izleme, değerlendirme ve raporlama biriminin kurulması lazım. Bunun için de uygun yerin ben Cumhurbaşkanlığı olduğunu düşünüyorum, hatta bunu Strateji ve Bütçe Başkanlığının yapması gerekir.

Şimdi, burada Sayıştayın hiçbir bağlantısı yok. Yani biz sistem değiştiriyoruz, Sayıştayla bağlantısı kurulmamış. Hâlbuki, nihayetinde, Sayıştay, kamu harcamalarını denetleyen birim. Bakın, bugün, Sayıştay, 5018'e tam uyum gösteremedi. Eğer biz bunları yapmazsak bu uyum tamamen kopacaktır. Veriye dayalı olması gerekir dedik. Dolayısıyla o zaman daha iyi veri üretmemiz lazım, analiz kapasitemizi mutlaka geliştirmemiz lazım.

Şimdi, benim önerdiğim şekilde böyle bir risk yok ama fonksiyoneli kaldırıp eğer -bu şekilde olduğu gibi- yerine program bazlı yaparsak bu sefer kamu idarelerinde de buna göre bir yapılanma ihtiyacı olacak. Yani, artık, eskiden olduğu gibi Tarım Bakanlığına Tarım Bakanlığı diyemeyiz. Çünkü bunun söylediği şey, bundan sonra "verimlilik bakanlığı" dememiz lazım, "rekabet bakanlığı" filan gibi bir noktaya doğru bu iş gidecektir. Çünkü 1973'te her ne kadar program bütçe sistemine geçemsek bile bakanlık isimlerinde çok olmadı ama bakanlık genel müdürlüklerinin tamamı oradaki alt program olarak ismi konulup uygulamaya geçirilemeyen şeylere dönüştürülmüştü. Eğer, o zaman burada da bu yapılacaksa idari yapılanmayı da bununla birlikte düşünmek lazım. Tabii, ben hiçbir şekilde bunun yapılmasını önermiyorum.

Performans bilgi sistemi, şu anda kaynak tahsis sürecine rehberlik edemiyor, şu andaki sistemde de edemiyor, yeni sistemde de performans bilgilerinin üretimi kadar sürece nasıl dâhil edileceği konusunda da ciddi belirsizlikler var, bunların da gözden geçirilmesi lazım.

Son olarak da bir defa, bakın, strateji birimleri kurduk, strateji birimlerinin iş yükü olağanüstü fazla. Ben eminim ki birçok kurum ne yaptığını bilmeden on altı yıldır bir şeyler yapmaya çalışıyor. Bir defa, bunların, kurumların içselleştirilmesini de sağlamamız lazım, kurumların ne yaptığını bilmesi lazım. Maliyet analizinin yanı sıra, verinin yanı sıra, maliyet hesaplarını yapacak. O zaman, işte, bir program koyduysa bir programın maliyetinin ortaya çıkartılması lazım, oradan gelen talebe göre tahsisatın yapılması lazım. O zaman maliyet hesaplarını yapacak da altyapının oluşturulması lazım.

Netice itibarıyla, önerim, özetle tekrar söylüyorum: Bu bir ihtiyaçtır ama ihtiyacın bu şekilde karşılanması son derece yanlıştır ve hani, diyoruz ya "Kanunun ruhu ve bunu yapanlar ne düşündü?" diye, eğer Onuncu Plan'a, On Birinci Plan'a atıfta bulunuyorsa, Onuncu Plan'ı yazanların veya 2003'teki, daha önceki çalışmaları yapanların muradı, fonksiyonel sınıflandırmayı kaldırıp bunun yerine onu hiçbir şekilde ikame etmeyecek yeni bir sınıflandırmanın getirilmesi değildir, bunun yapılması gereken yer performans programlarıdır.

Sabrınız için hepinize çok teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle 27'nci Dönem Dördüncü Yasama Yılı Plan ve Bütçe Komisyonu üyemiz olan tüm arkadaşlarımıza, milletvekillerimize, başta siz Sayın Başkan olmak üzere başarılar diliyorum. Ve bu yeni dönemde bizlerle birlikte olan İYİ PARTİ'den Sayın Erhan Usta'ya -az önce konuşmasını da yaptı- başarılar diliyorum. Sayın İsmail Tatlıoğlu Hocamıza da Grup Başkan Vekilliğinde başarılar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, (2/3113) esas numaralı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi üzerine, Sayın İbrahim Aydın ve Ekrem Çelebi'nin asli olarak imzaladığı ve 17 milletvekilinin de birlikte verdikleri teklif edilen kanun üzerine ben de düşüncelerimi paylaşacağım.

Öncelikle Sayın Başkan, şunu özellikle belirtmek istiyorum: Geçenlerde, geçen hafta içerisinde bu yeni ekonomik program tüm AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarımıza dağıtılmış, belki kendi partileri tarafından dağıtılmış olabilir, bilemiyorum ama sonuçta Bakanlığın ve devletin bir programı. Bugüne kadar bütün CHP'li milletvekili arkadaşımıza "Sana geldi mi?" diye sordum, kimseye gelmedi. Bunun -eğer varsa- basılıp dağıtılan bu kitapçığın tüm milletvekillerine dağıtılması gerekir, hele hele Plan ve Bütçe Komisyon üyelerine.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayhay, memnuniyetle.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Bizim elimizde ve şurada yanımda, burada olması gerekirdi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Memnuniyetle, hemen temin edelim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Biz başka kanallardan bunu edindik gerçi ama bu pek eşitlikçi olmamış diye düşünüyorum.

Şimdi, önümüzdeki bu kanun teklifi 9 ayrı kanunda değişiklik öngören bir teklif, bunun 4'ü 5018 ve 17 maddeden oluşan kanunun geri kalan 13 maddesi... Yine bir torba kanun, yine torba kanun eleştirisi yapabiliriz. O kadar uzatmayacağım, artık zamanımı ona yazık etmeyeceğim. Ama 5018 sayılı Kanun'un, bakıyorum, 13'üncü maddesinde değişiklik var, 15 var, arada bir 14'üncü madde var, onu hatırlatmak istiyorum. "Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri" başlığı altında. Madde 14 -Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yük, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanır ve tekliflere eklenir. Sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilir. Burada sosyal güvenliğe yönelik düzenlemeler de var, bu "Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına..." ifadesinde yer alan gider artırıcı birtakım unsurlar da var ama kanun teklifinin ekinde böyle bir hesaplama sonucu üç yıllık dönem hesabı yok yani şuna gelmek istiyorum: 5018 sayılı Kanun çok önemli bir kanun, hepimizin mutlaka yani arkasında durduğu ve destek verdiğimiz ve zaten devlet yönetiminde olması gereken bir kanun, çok temel bir kanun ama 14'üncü maddesi nedense hiç uygulanmıyor veya görmezden geliyor, hep atlanıyor. Dolayısıyla yaptığımız değişiklikler ve sonrasında da ne kadar bu kanunun uygulanıp uygulanmayacağı konusunda da endişe taşımamız da gayet doğal oluyor.

Şimdi, kanunda birkaç madde var, hepsine ayrı ayrı girmeyeceğim ama mesela köyleri mahalle yaptınız, büyükşehir sınırları içerisinde olan bütün köyler mahalleye dönüştü, 30 büyükşehir, 30'a çıktı büyükşehir sayısı, nüfusu 750 binin üzerinde ve mahalle statüsü nedeniyle, yapıldığı günden bugüne tarımsal üretim niteliğini haiz olan bu mahallî idari birimlerinde ayrıcalıklı bir durum, ayrıcalıklı bir statü olması gerektiğini ısrarla ifade ettiğimiz hâlde görmezden gelindi, işte, "Beş yıllık bir süre, geçiş süreci." filan dendi, bu süreç içerisinde birtakım muafiyetler filan getirildi ama iş artık vergilendirme ve diğer unsurlara gelince şimdi o yapılan kanun düzenlemesindeki sıkıntılara yönelik, işte, "Birtakım düzenleyici tedbirler alıyoruz." deniyor. Ee, biz bunları ısrarla zamanında söylüyorduk, hatta şunu özellikle tekrar altını çizerek söylemek istiyorum: Böyle bir kanun değişikliğiyle sadece, işte, bazı vergi ve ödeme konularında bazı hakların geri veriliyor olmasını değil, buralara köy statüsünü, bir mahallî idari birimi olarak eski köy statüsünü veya büyükşehirlerin dışındaki diğer köyler gibi aynı statüyü yeniden geri veriniz, Buraları tarımsal üretim alanlarıdır, buraların sadece bu yapılan vergi

indirimleri ve muafiyetleri konuları değil, aynı zamanda daha birçok meselesi vardır ki çevreyle ilgili, üretimden kaynaklanan ve buraları konut ve mahalle olarak gören imarla ilgili daha birçok düzenlemeyi de beraberinde getirmemiz gerekir. Eski statülerini geri verin, bütün düzenleme olsun bitsin.

Bakın, değerli arkadaşlar, genel gerekçenin son cümlesi aynen şunu diyor: “Kamu kurum ve kuruluşlarımızdan gelen talepler doğrultusunda çeşitli düzenlemelerin de hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.” Ben tabii, kamu kurum ve kuruluşlarımızın, devletimizin çok saygın kurum ve kuruluşlarının yöneticileri ve tüm çalışanlarımıza saygılarımı sunarak bunu ifade ediyorum. Ara sıra bizlere de versinler, birtakım sıkıntıları, sorunları biz de dile getirelim; siz de Sayın Başkan, onları teklif olarak Komisyonumuza indirin, bunları da tartışalım. Yani bu bir siyasi partiye, bir siyasi partinin milletvekillerine devletin kurumları... Zaten denge-denetleme birbirinden ayrıldığı için, sorun da orada, kanun tasarısı verilemediği için, yine sorun orada. Doğal olarak böyle dolambaçlı yollarla bir siyasi partinin vekillerine verilerek ve buradaki hazırlanmış bulunan değerli kurum temsilcilerine, saygıdeğer kurum temsilcilerine de buraya o siyasi partinin -Adalet ve Kalkınma Partisi 1’inci parti olarak Meclisimizde yer alan- getirdiği teklife destek verir pozisyon alıyorlar tabii ki.

Şimdi, yükseköğretim kurumlarıyla ilgili bu yapılan düzenleme, evet, hastanesi olması gereklidir, bunu bizler de kabul ediyoruz, az önce Sayın Lale Karabıyık Hocamızın, Genel Başkan Yardımcımızın da bu konudaki olumlu düşüncesine tabii ki biz de doğal olarak katılıyoruz ama 7’nci maddede 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu’nun ek 158’inci maddesinde yapılan bir değişiklik var. Bu ek 158’inci maddesi aslında İstanbul’da kurulmuş bulunan Sağlık Bilimleri Üniversitesinin kuruluşunu tanımlayan bir madde. Bir devlet üniversitesi, bir vakıf üniversitesi değil ve bir mütevellî heyetine sahip bir devlet üniversitesi, diğer devlet üniversitelerinden farklı bir yönetim anlayışıyla...

Tabii, YÖK, anlaşılıyor ki sağlık alanını Sağlık Bakanlığına... Ki mütevellî heyetinin yapısına baktığımızda Sağlık Bakanı Yardımcısı, işte, rektör, Sağlık Bakanının seçtiği bir üye, YÖK tarafından seçilen “profesör” unvanına sahip 2 üye yani sonuçta YÖK Başkanını atayan da Cumhurbaşkanı, efendim, rektörü atayan da kendisi, Sağlık Bakanını atayan da kendisi, Bakanın doğal olarak seçeceği üyeler de böylece. Aslında doğrudan Cumhurbaşkanıya, doğrudan veya dolaylı olarak Cumhurbaşkanıya bağlı bir üniversite hâline gelmiş bir üniversite. Hani bilimsel özerkliği üniversitenin var mı, yok mu, yönetimin yapısından... Bunun bilimsel özerkliğini bir kenara bırakın, akademik niteliği, bilimsel niteliği, siyasi erkin egemenliği altında, vesayeti altına girmiş bir üniversite hâline getirir ki bu da çok sağlıklı sonuçlar üretmez diye düşünüyorum.

Aslında bu getirilen düzenlemeyle, aslında Sağlık Bilimleri Üniversitesinin kuruluşuyla ve bu getirilen düzenleme de buna ilave olarak bu devlet üniversitesini sağlık alanında YÖK çatısı altında bir tekel oluşturmaktan ve sağlık alanında Bakanlığın bütün hastaneleri, eğitim ve araştırma hastaneleri de dâhil, şehir hastaneleri de dâhil tüm Bakanlık teşkilatının, hemen hemen sağlık hizmeti veren tüm teşkilatın bu üniversitenin çatısı altında toplanması -ki burada yapılan değişiklikle şehir hastaneleri de buna dâhil ediliyor- getirilmesi anlamına geliyor ki bu da bu siyasi vesayetin dışında bir tekeli de beraberinde getiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bitiriyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Buyurun, tamamlayın.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bakın, bundan iki üç gün önce -aslında dün de bir konuydu o- Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekim Yardımcısı Ali Edizer, çok eşliliği savunan, Medeni Kanun'un kaldırılmasını isteyen, erkeklere 2'nci eş alması yönünde çağrı yapan, kendisini eleştirenleri de "klasik 'Ce-Ha-Pe' hazımsızlığı ve edepten ve hayadan mahrum bir topluluk" olarak tanımlayan bir zat, bir hastanenin başhekimi bu cüreti nereden ve kimden aldı? Her ne kadar üniversite "Onun bizimle bir bağlantısı yoktur." dese de "Hastanenin başhekimidir." gibi bir yapı ama bu hastane ve eğitim ve araştırma hastanesi de Sağlık Bilimleri Enstitüsüyle bir arada ortak hareket eden, ona bağlı bir yapı olması nedeniyle...

Bakın, Sağlık Bilimleri Üniversitesinin 16 ilde sağlık araştırma ve uygulama merkezi var, çok sayıda ülkede fakülteleri var yani o kadar büyük, artık o kadar yönetilemez bir üniversite yapısına sahip ki diğer o tekel, YÖK'ün çatısı altında sağlık eğitiminde bir tekel yapısı oluşturma süreci gerçekten bu kapsamda düşünülmeli ve böylesi şahısların -artık dilim varmıyor hakkında sıfat koymaya ama-zatların çoğalarak... Yani bunun tek olduğunu düşünmüyorum, bunun "Hay Allah, nereden çıktı bu?" denecek bir durum olduğunu da düşünmüyorum.

Bu arada, Sayın Sağlık Bakanına teşekkür ediyorum; bu şahsı görevden almakla doğru bir iş yapmıştır ama bu şahıs dışında daha niceleri var. Bu üniversite çatısı altında veya ilgili sağlık teşkilatı içerisinde o siyasi erki elinde bulunduran yöneticilerin de bu konuda hassasiyet göstermelerini özellikle rica ediyorum.

Söz konusu kanun teklifinin, her ne kadar itirazlarımız olsa da, her ne kadar muhalefet şerhimizi koyacak olsak da toplumumuza, milletimize, vatanımıza hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Teşekkür ederim Sayın Sındır.

Sayın İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli üyeler; merhabalar. Yeni döneme ilişkin başarılı bir yasama yılı diliyorum.

Aslında bu hazırlanan taslak her zamanki gibi alelacele geldi ve dil konusunda da bayağı düzeltilmesi lazım. Yani bazı maddeleri defalarca okumamıza rağmen dil anlaşılıyor, kasıt ne, yapılmak istenen ne, tam anlaşılıyor. Bu tür yazım daha büyük sıkıntılara yol açıyor, umarım onlar da düzeltilir.

Performans esaslı bütçeleme, kamu idarelerinin ana fonksiyonlarını, bu fonksiyonların yerine getirilmesi sonucunda gerçekleştirilecek amaç ve hedefleri belirleyen kaynakların bu hedefler doğrultusunda tahsisini, kullanılmasını sağlayan ve performansı ölçerek istenen hedeflere ulaşılabildiği değerlendirilen ve buna göre raporlama yapan bir sistemdir. Baktığımızda gerekçede, girişte "ulusal ve uluslararası alanda yaşanan gelişmeler" ibaresi yazılmış ama performans esaslı bütçelemenin hem dünya hem Türkiye sürecine bakıldığında da ekonomik olmak üzere aslında bir krizin içerisinde olduğumuzun göstergesi ve belki de iktidar tarafından bunun bir itirafıdır. Performansa dayalı sistemlere aslında 80'li yılların sonlarında Yeni Zelanda, Avustralya, 90'lı yıllarda İsveç, ABD, Finlandiya, İngiltere, Danimarka, 2000'li yıllarda ise Avusturya, İsviçre, Almanya geçiş yönünde düzenlemeler yapmıştır. Türkiye'de krizin yaşandığı 2001 yılında, Maliye Bakanlığınca sürekli kalite geliştirme, kamu bütçeleme sisteminin yeniden yapılandırması projesi çerçevesinde pilot olarak çeşitli kurumlarda bu işe, performans esaslı bütçelemeye başlanmıştır. Fakat geldiğimiz aşamada krizden çıkışın anahtarı olarak lanse edilen bu program -Adalet ve Kalkınma Partisinin- 2003 yılında Mecliste Aralık ayında kabul edilen 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve gerekse diğer düzenlemelerde

yayınlanmış. Bu kanunla mali yönetim ve mali disiplin, hesap verilebilirlik, mali saydamlık hedeflenmiş, kamu kaynaklarının etkin, verimli, tutumlu kullanılmasını sağlamak üzere performans esaslı bütçelemeye geçiş öngörülmüştür. Ancak görüldüğü üzere birçok kurumda da şeffaflık yok olmuş, her şeyin programlarda yazılanla hiçbir ilişkisi yoktur. Ne yazılırsa yazılınsın; “özerklik” yazılınsın, “şeffaflık” yazılınsın, “hukuksal düzenleme” denilsin, “liyakat” denilsin ama biz biliyoruz ki pratikte bunlar birer süse dönüşmüş ve hiçbiri de uygulanmamaktadır. Burada baktığımızda da bir kemer bütçe politikasına tekrar geçişe bir zemin aranmaktadır. Kamu harcamalarının şeffaflığı bilinmiyor, hatta kamudaki kimi düzenlemelere, sözleşmelere Parlamentodaki vekiller bile ulaşamıyor, ticari sır diye saklanıyor; şeffaflıkla hiçbir ilişkisi yok.

Şimdi, maddelerle ilgili konuşacağız ama burada dili konusunda söylediğim gibi... Şimdi, mesela tıp fakülteleriyle ilgili arkadaşlarımız söylediler, gerçekten, bir tıp fakültesi varsa ve hastanesi yoksa zaten bu anlamsız bir şey. Ama Türkiye’de bir taraftan Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki “Bizim ilk 500’e giren üniversitelerimiz yok, üniversitelerimiz kötüye gidiyor.” bir taraftan da bakıyoruz, artık neredeyse her kentte 2-3 tane üniversite açılmış ve şimdi de neredeyse her üniversitenin bir tıp fakültesi açması için bir zemin yaratılıyor. Hastane dediğiniz, tıp fakültesi dediğiniz basit bir olay değildir, hem mali açıdan hem eğitim açısından uzun uzadıya dünyada üstünde çalışmalar yürütülmüştür. Dünyada şu anda standart 1-1,5 milyon nüfusa bir tıp fakültesi açmaktadır ama buraya baktığımızda, Türkiye’de şu anda 120’nin üzerinde tıp fakültesi mevcut. Bir taraftan da bu insanların seçilme kriterlerine baktığımızda, bir seçilme kriteri var fakat pandemi birçok konuyu fırsata dönüştürdüğü gibi, değerli vekiller ve Ekrem Bey, şu anda ne var biliyor musunuz? Türkiye’de 700 bininci şekilde sınavı zorla geçen kişiler Ukrayna’da, Macaristan’da kayıt yaptırıp buradaki özel tıp fakültelerine geçmekte. Bu ne eşitlik ilkesiyle bağdaşmakta ne bir eğitimle bağdaşmakta, hiçbir şeyle bağdaşmamakta. Şimdi, yeni tıp fakülteleri açılınsın, evet, ihtiyaç var; hastanesi olmazsa olmaz, mutlaka olması lazım ama burada demişiz ki YÖK eğitimin standartlarını belirleyecek, Sağlık Bakanlığı kriterleri. Ama biz biliyoruz ki Sağlık Bakanlığının kriterlerinde bir hastane açmak için ruhsat satılıyor Türkiye’de, kadro satılıyor Türkiye’de. Yani Cizre’de geçen yıl kapatılan hastane ilan vermiş: “Radyoloji kadrosunu satıyoruz, fizik tedavi kadrosunu satıyoruz.” Bunu niçin söylüyorum? Bugün elini kolunu sallayan, cebinde parası olan hastane açamıyor, Sağlık Bakanlığının bir mevzuatı var. Ama biz bunu iyi düzenlemezsek her özel hastanesi olan veya her özel hastane açmak isteyen diyecek ki ben üniversite kuruyorum, tıp fakültesi açmak istiyorum. Böyle bir baypas yolu açmış oluyoruz ve bunu tümüyle eğitime değil, para kazanma mekanizmasına dönüştürüyoruz.

Bir diğer konu da bu mütevellî heyetiyle ilgili. Üniversitelerde karar alan senatolardır yani onunla ilgili çok düzenleme yapmak lazım. Yani deyim yerindeyse “Birileri otursun, biz size maaş veriyoruz ama hiçbir şey yapmayın, aracınıza binin gelin gidin.” yani hiçbir karar mekanizması... Bunun tümüyle çıkartılması lazım. Üniversite deyip bir de üzerine özerklik yazmak hiç doğru değil yani tümüyle bağlanmış.

Diğer düzenlemelerle ilgili, mesela bu büyükşehir ve kırsal kesimlerle ilgili yani değerli arkadaşlar, bazen söylediğimizde şu anda, Türkiye’de büyükşehirlerin bir kısmında kayyum var ve meclis üyeleri toplanmıyor, meclis üyelerini çağırıyorlar, meclis üyeleri toplantılara girmiyor. Burada böyle bir düzenleme varken bunu iyice düşünmek lazım. Yani neresi kırsal olur? Belediyelerin gelirlere ihtiyacı var. Meclis üyelerinin daha özerk olması lazım, daha katılımcı olması lazım. Ama biz biliyoruz ki bir keyfiyete dönüşüyor. Oraya atanan kişi istediği zaman istediği şekle dönüştürebiliyor. Bir taraftan, biz, yerellerin güçlenmesi, özerkleşmesi, daha katılımcı olması diyoruz -ki yeni sistemle beraber yerele daha fazla yetki verilmesi düşünülüyordu- ama şimdi burada bakıyoruz ki bir deneme yanılma yöntemiyle bir keyfiyete dönüşüyor. Bununla ilgili de çalışma yapmakta yarar var.

Bu kanun hükmünde kararnameyle ilgili -Sevgili Erol Hocam da söyledi- ben bir hekim arkadaşımından söz edeyim. Emekli olmuştu, tekrar kamuya dönmüştü -şu ana kadar hiçbir yanıt verilmedi- bir yerde iş yeri hekimliği yapıyordu, iş yeri hekimliği yaptığı yerdeki şirket dedi ki: “Yüzde 1 bana ortak olur musun?” Şirkette hekim olması şart, o da bir sermaye koyup ortak oldu. Sırf kanun hükmünde kararnameyle işine son verildiği için şirket bütün anlaşmalarını feshetti. Yani birçok ilk şey iç içe gelmiş. Bir an önce bu birikmiş, bekletilen dosyaların sonuçlanması lazım, altı ay uzatma değil. Bugüne kadar bunların sonuçlanmaması ve karara bağlanmaması asıl problemdir yani süre almaktansa...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Arkadaşlar var burada, onlar zaten size bilgi verecekler.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Dönsünler Ekrem Bey. Ertelemek değil, bunun bir an önce -mağdurların- sonuçlanması lazım. Yani iki yıl geçmiş, hiçbir sonuç yok, hiçbir yanıt yok, kimse bir şey yapmıyor. Şimdi giderek daha çok... İşte, Ankara’da mahkemeye ver... Uzakıkça uzasın, mahkeme de uzatacak. Bu tümüyle bir mağduriyete dönüşüyor. Bununla ilgili de bir düzenleme yapılması lazım.

Maddelerde yeri geldiğinde teker teker konuşuruz. Şu anda bu kadar belirteyim.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın İpekyüz.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok değerli Komisyon üyelerimiz, değerli milletvekillerimiz, değerli bürokratlarımız ve basınının değerli üyeleri, değerli misafirler; öncelikle 27’nci Dönem Dördüncü Yasama Yılı’nın hepimize, Meclisimize, ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Değerli teklif sahibi Komisyon üyesi arkadaşlarıma da başarılar diliyorum getirdikleri kanun teklifiyle ilgili.

Tabii, getirilen kanun teklifinin içeriğine geçmeden önce şunu belirtmek istiyorum: Hâliyle bu dönemde de -geçmiş dönemdeki- bizim, bütçede kanun tekliflerini görüşme dinamiğimizin, pratiğimizin devam edeceğini görüyoruz. Bu anlamda, kanunların torba kanun olarak getirilmiş olması, etki analizinin hiçbir şekilde sunulmuyor oluşu ve diğer komisyonlarda, ihtisas komisyonlarında bu maddelerle ilgili herhangi bir görüş alınmıyor oluşundan bu kanun teklifiyle de görülüyor ki önümüzdeki süreç de böyle devam edecek. Çok fazla detayına girmeyeceğim, geçtiğimiz dönem çok üzerinde durduk bu konuların çünkü, ama bir fayda göstermediğini, bir fayda etmediğini de görüyoruz.

Yine, zamanlamasıyla ilgili, bu kanun teklifinde getirilen bazı maddeler daha önce tartışılmış, üzerinde konuşulmuş, “Getirilirse, bu konuda bir düzenleme yapılırsa iyi olur.” denmiş maddeler var. Bizim olumlu gördüğümüz uygulamalar da düzenlemeler de var. Ama içinden geçtiğimiz bu pandemi sürecinde ülkenin birçok sorunu varken bunların hiçbirinin daha Meclisin ilk açıldığı hafta Meclise getirilmemiş olması da açıkçası eleştiriye açık bir konu diye düşünüyorum ben. Çünkü ülkede hakikaten ekonomik olarak bir buhran içindeyiz, çok büyük sıkıntılar var, çok büyük sıkıntı yaşayan kesimler var. Kamu kurum ve kuruluşlarından gelen öneriler üzerine belki bu kanun teklifleri hazırlanıyor ama demek ki kamu kurum ve kuruluşlarına ülkedeki ekonomik durumla ilgili, işsizlikle ilgili, yaşanan sıkıntılarla ilgili bir şeyler hiç gelmiyor mu acaba? Belki bunu da sorgulamak lazım.

Kanunun içeriğine baktığımız zaman, özellikle 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda değişiklik yapılan ilk 4 madde, hatta ilk 5 madde, en fazla tartışılan, belki de teklifin ana damarını oluşturuyor gibi görünüyor. Evet, 9 kanunda değişiklik yapılıyor ama 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda yapılan değişiklikler sorgulanması gereken değişiklikler olarak görünüyor.

Şimdi, 2003 yılında gündeme gelmiş olan bu kanun, ki çok önemli bir kanun; tüm ülkenin bütçesi bu kanuna göre yapılıyor, halkın bütçe hakkı, devletin hesap verebilirliği, şeffaflığı bu bütçe üzerinden ölçülüyor yani nereden bakersak bakalım, hakikaten çok çok önemli bir kanun. Ama hangi iç ihtiyaçtan dolayı bugün bu teklif getiriliyor, bunun mutlaka açıklanması lazım. Şu ana kadar teknik anlamda içeriğiyle ilgili epey tartışma yapıldı, maddelere geçildiği zaman da üzerinde konuşacaktık ama hangi ihtiyaçtan dolayı, tam da bütçe görüşmelerinden bu kadar kısa zaman önce getirildi bu kanun teklifi, bu düzenleme? Yine zamanlama olarak baktığımızda, şu anda kriz döneminde bütün göstergeler rotasından şaşmışken, ek bütçe hakkı epeyce aşılmışken, borçlanma seviyemiz rekor seviyesine gelmişken, bugün kamu-özel iş birliği projelerinin bir kara delik olduğunu konuştuğumuz bir süreçte -belki muhalefet olarak ciddi anlamda da üzerinde duruyoruz bu kara deliklerin- bu bütçenin kullanımının bu kadar aşılmasının, bütçeyle ilgili bilgilere ulaşılmaması üzerinde bu kadar durulurken bu yeni yapılan düzenlemeyle birlikte, hazırlanacak olan bütçenin şeffaflığının daha da fazla örtbas edilecek hâle getirilmesinin nedeninin açıklanması gerekiyor. Yani bunun zamanlaması sorgulanmalı. Ayrıca, şurada kaç hafta kaldı, bütçe gelecek, bakanlıklar bütçelerini bize sunacaklar bütçe görüşmelerinde. Şimdi, getirilecek olan bakanlıkların bütçesindeki cetveller, bugün yapacağımız bu yeni düzenlemeye göre mi yapılacak? Bu kadar kısa süre içerisinde birçok bakanlığın birçok belgesini zaten hazırlamış olması gerekiyor şu ana kadar baktığımızda. Evet, orta vadeli plana göre belki birtakım düzenlemeler yapılacak. Orta vadeli plan beklendi, eylülün ilk haftası gelmesi gerekirken -yeni adıyla “Yeni Ekonomi Programı” diyelim, aslında kanuni ismiyle “orta vadeli plan”- o da gecikmeli olarak geldi ve ona göre belki bazı düzenlemeler yapılacakken şimdi bir de bu kanuni düzenlemeyle karşılaşıyoruz. Yeni gelecek olan bütçe bu düzenlemeye göre mi gelecek? Karşımıza farklı bir cetvelle mi gelecek? Bu soruların da cevaplanması gerektiğini düşünüyorum.

Kanun teklifinin diğer maddelerine şöyle bir bakacak olursak, kısaca bir değinmek istiyorum, maddelerde de tabii üzerinde konuşuruz.

Madde 6'dan itibaren değerlendirecek olursak: Kanunun ek 3'üncü maddesine eklenen bir düzenlemeyle, evet, tıp fakültesi kurmak isteyen özel üniversitelerde eğitim öğretim faaliyetleri ile sağlık hizmeti sunumu için 200 yataklı hastane zorunluluğu, gerekli fiziki mekân... Evet, bu biraz önce Sayın Lale Karabıyık Hocamızın da açıkladığı gibi, uygun bulduğumuz bir uygulama ancak yine vurgulamak istiyorum, aslında çok geç kalınmış bir uygulama. Bugün ülkeye baktığımız zaman -kurulmuş olan üniversiteler- sadece aslında burada tıp fakülteleri üzerinden değil, tüm üniversiteler üzerinden bu konuyu belki tartışmak lazım. Belki de bu madde, bu kanun teklifine, bu torba yasaya koyulmadan başlı başına üniversitelerle ilgili yeni bir düzenleme yapılması gerekirdi ve onun içinde olması gerekirdi. Yani böyle küçük bir parça alınıyor “Şurada şu düzeltmeyi yapalım...” Biraz, yama yapar gibi, bütçede kanun teklifinin içine bir madde olarak koyuluyor, biz burada bir şeyler yapıyoruz, ama ondan sonra bu uygulamanın da birtakım aksaklıkları oluşmaya başlıyor ileride ve biz tekrar aynı kanun tekliflerini görüşmeye başlıyoruz, aynı maddeleri tekrar görüşüyoruz. Biraz sonra görüşeceğimiz Büyükşehir Yasası'yla ilgili düzenleme gibi diyebiliriz aslında. O da bir yanıştan, hatadan tam değilse bile kısmi bir dönmeyi içeriyoruz.

Buradaki düzenlemede, şu anda, mevcut, hastanesi olmayan tıp fakültelerinin konumunun ne olacağıyla ilgili bir açıklık yok. Bununla ilgili bir ekleme mi yapılması gerekiyor ya da Farklı bir şekilde mi ifade edildi, bunun da bir açıklanması gerekiyor.

Madde 7 'ye geldiğimiz zaman yine burada Sağlık Bilimleri Üniversitesinin yapısında, kuruluşunu düzenleyen ek 1 58'inci maddesinde bir değişikliğe gidilmiş. Şimdi, burada Sağlık Bakanlığının — madde üzerinde daha detaylı konuşuruz, bir cümleyle geçeceğim- etkin olması bilimsel özerkliğe aykırı bulunarak Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş bir durum var ama karşımızda da şu anda buradaki uygulamada bu yetkinin, mütevellî heyetindeki kişilerin seçilmesiyle ilgili yetkinin YÖK'e devredildiği görülüyor. YÖK bu konuda yetkisini ne kadar özerk kullanabilecek, kullanabilecek mi? Özellikle rektör atamalarında yetki YÖK'teymiş gibi görünse de hepimizin bildiği gibi Cumhurbaşkanı yapıyor bu atamaları. Mesela, bu sorunun da cevabını nasıl vereceksiniz, merak ediyorum. Yani bunu da gerçekten konuşmamız lazım. Görünürde uygun bir uygulama gibi görünse de uygulamada aslında yine istediğimiz gibi bir uygulama olmayacağı ortaya çıkıyor.

Madde 8'de Cumhurbaşkanlığı raportör ve raportör yardımcılığı kadrolarının kariyer meslek sınıfı olarak düzenlenmesine baktığımız zaman da yine burada, hakikaten, teknik birtakım tartışılması gereken konular olduğunu görüyoruz. Yani özellikle şunu sormak istiyorum: Burada kaç kişilik bir kadro istihdamından bahsediliyor? Daha önce Cumhurbaşkanlığı bünyesinde istihdam edilmiş, diğer bakanlıklardan bu görevi yapan ve şu anda görevi sürdüren kamu görevlileriyle ilgili ne kadar süreli bir dönüşüm.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Buyurun, tamamlayın.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Toparlıyorum.

Yani burada aslında bir dönüşümden bahsediliyor, bir dönüşüm var, bir dönüşüm olacak anladığım kadarıyla, kadro içerisinde. Ne kadarlık bir dönüşümden, ne kadar süreli bir dönüşümden ve kaç kişilik bir istihdamdan bahsediliyor? Bunların da cevaplanması gerekiyor.

Bir de yine, aslında, 657 sayılı Yasa'ya da birtakım aykırılıklar içerdiği görülüyor bu düzenlemenin. Örneğin, personel açısından "hizmetine ihtiyaç kalmama hâli" diye bir kavram aslında yok, böyle bir kavram yok bizim literatürümüzde, "kadronun iptali" diye bir durum söz konusu ve kadrosu iptalse devlet memurunun özlük hakları da 657 sayılı Yasa'nın 91 'inci maddesinde belirleniyor. Şimdi bu madde de aslında konu dışı bırakılmış gibi görünüyor bu düzenlemeyle ve devlet memurunun güvencesini de acaba ortadan mı kaldırıyor? Yani bu soru işaretleri var düzenlemeyle ilgili.

Yine, Devlet Personel Başkanlığının aslında bu konuda yetkili olması gerekirken doğrudan, bu kadrolarla ilgili Cumhurbaşkanlığı yetkilendirilmiş, yetkili kılınmış. Bu da çok doğru görünmüyor. Yani kanunların uygulanış şekillerini böyle —nasıl diyeyim- keyfiyet hâline getirir bir durumumuz var, yine yaptığımız torba kanunlarla. Kendi hazırladığımız kanunlara aykırı birtakım düzenlemeler yapıyoruz bu çalışmalarla, öyle görünüyor, burada yaptığımız düzenlemelerle.

Diğer maddelerle ilgili... Madde 9 da yine, madde 8'in bir devamı, detayı; maddeler üzerine konuşurken konuşuruz.

Baz istasyonlarının kurulumu kolaylaştırılıyor bu yeni düzenlemeyle » madde 1 0 1 1a gibi görünüyor ama bazı teknik problemler var orada da. Madde üzerinde konuşurken yine onlara da değiniriz. Onun dışında, diğerleriyle ilgili, Marmara ve Düzce depremleriyle ilgili, bunlara kanun maddeleri üzerine konuşurken değiniriz.

Bir de Büyükşehir Belediyesi Yasası'nda yapılan bir değişiklikle belediye meclisinin en geç doksan gün içinde alacağı bir kararla ne deniliyor? İşte, "Kırsal yerleşim özelliği taşıdığı tespit edilen mahallelerin kırsal mahalle olarak kabul edilmesi veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenmesi." Şimdi, Büyükşehir Yasası çıktığından beri bu konuda aslında eleştirilerimizi sürekli yaptık. Bu yasanın uygun olmadığı, köylerin mahallelere dönüştürülmesinin büyük sakıncalar getirdiği, orada yaşayan halkın üzerine çok fazla mali yük getirdiğiyle ilgili eleştirilerimizi çok yaptık. Bir yanıştan dönme gibi görünüyor bu yeni düzenleme. Kendi içinde uygunlukları olmasına rağmen, soru işaretlerini de barındırıyor düzenleme. O yüzden çok dikkatli olmamız gerekiyor bu düzenlemede. Bizim tabii ki eleştireceğimiz noktalar olacaktır. Özellikle, bir mahallenin kırsal alan olarak belirlenmesinde ilçe belediye meclisinin karar alması ve ilçe belediye meclisi tarafından teklif edilmesi büyükşehir belediyesinin bu işlemi kendisinin yapamayacağını gösteriyor. Büyükşehir belediyeleri açısından mahallelerin kırsal alan ilan edilmesi ancak meclis kararıyla mümkün olabilecek görünüyor. Neden bu şekilde bir düzenlemeye başvuruldu? Burada, açıkçası arkasında başka sebepler de aramak durumunda kalıyoruz. Sonuçta, büyükşehir belediyelerinin şu andaki meclis yapılarına, siyasi dağılımlarına baktığımız zaman, özellikle CHP'li büyükşehir belediyelerinin karar almasında sıkıntı yaratacak bir düzenleme gibi görünüyor. Eğer bu teklifte bu madde bu hâliyle geçerse bunun uygulamasında birtakım sıkıntılar yaşanacaktır. Bu, uygulamaları, tabii ki köy statüsüne geçtiği zaman bunlar uygun ve olması gereken uygulamalar.

Olağanüstü Hâl Kanunu'yla ilgili madde 1 4'te bir düzenleme vardı. Ona da şöyle çok kısa değineceğim, madde üzerinde eğer fırsatım olmazsa diye. Şimdi, "KHK'lerde yer alan ilave tedbirlere karşı komisyona başvuru yapılamayacağını öngören kural, Anayasa'nın 40'ıncı maddesiyle güvence altına alınan etkili başvuru hakkına aykırılık oluşturmaktadır." gerekçesiyle Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edilmişti. Buna istinaden yapılan bir düzenleme gibi görünüyor bu. Ancak şimdi, Anayasa Mahkemesi iptalinde açıkça bu konuda OHAL Komisyonuna başvurulabileceğini, bunun yolunun açılması gerektiğini söylüyor ama düzenlemede kurumlara başvurudan bahsediliyor. Burada bir çelişki var, ciddi bir çelişki. Bu çelişkinin çözülmesi lazım. Düzenlemenin şu anda komisyonda yeniden gözden geçirilmesi gerekiyor. Şimdi, zaten idare kendi kararını vermişse.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) - Şöyle: OHAL Komisyonu bütün bilgileri gelip buradan alıyor. Dolayısıyla yani kurumun bilgisi daha doğru oluyor zaten. Oradan da böyle bir sıkıntı varsa zaten bölge idare mahkemesine gönderiyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) Ama orada sadece kendi kurumuna gittiği takdirde şimdi kararı almış olan kurum yani daha önce ihraçla ilgili kararı almış olan... Tabii, ben bu konunun çok detayına girmek istemiyorum, hukukçularımız var, hukukçularımız mutlaka detayına girecekler bu konunun ama bizim de tabii olayı anlamamız lazım. Kurumuna gittiği zaman, kurumun kendi aldığı kararı sanki yalanlamak zorunda kalması gibi bir durum söz konusu mu oluyor?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) - Yok yok, öyle bir şey yok.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Bunun da çok açık bir şekilde detaylanması gerekiyor. Ben tabii, hukukçularımıza bırakıyorum bu konunun detayıyla ilgili konuyu. Gerekirse yine üzerinde görüş bildiririm.

Ben teklifin hayırlı olmasını diliyorum. Umarım hepimiz için uygun bir hâle gelerek geçer. Yani umarım ki bu kanun teklifi bugün buradan geçerken bir önceki dönemde olduğu gibi noktayı virgülden değil de bizlerin de görüşlerinin yansıdığı hâliyle Genel Kurula ulaşır.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Teşekkür ederiz Sayın Emecan.

Sayın Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - Teşekkür ediyorum sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın emekçileri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Yeni yasama yılının bütün vatandaşlarımıza ve Meclisimize hayırlı olmasını diliyorum.

Gönül isterdi ki yeni yasama yılı yeni bir politika anlayışının temellerini atsın, önümüze getirilen kanun teklifleri bunun emarelerini gösterebilir; bir yandan ekonomik kriz, bir yandan pandemi halkımızın yaşamını altüst etmişken iktidar farklı bir yönelime girsin. Vatandaşın gündelik ihtiyaçları ateş pahası olmuşken, su, elektrik, kira paraları tavan yapmışken, işçileriniz ücretsiz izin uygulamasıyla 1.100 küsur liraya mahkûm edilmişken, esnaf siftah yapamadığı için kepenk kapatırken, emekliler ayın sonunu getiremiyorken, çiftçi ürün ekemiyorken gönül isterdi ki halkın acil ihtiyaçlarına odaklanan bir düzenleme buraya gelmiş olsun.

Değerli arkadaşlar, salgın sürecinin başından beri kamucu, halkçı bir siyaset için yapıcı önerilerde bulunduk. “Bir anayasal kurum olan Ekonomik ve Sosyal Konseyi toplayın. Sorunu yaşayan emekçi, esnaf, çiftçi, sanayici ve sendikalar ile sorunu çözecek olan bakanlar bir masanın etrafında bir araya gelsinler, istişare edilsin.” dedik, “Gerek yok. Biz her şeyi iyi biliyoruz.” dediniz, yapmadınız.

“Yeni bir dayanışma bütçesi ve yeni bir dayanışma programı hazırlayın, süratle Meclise getirin, yasalastırılın. Meclis bu zor dönemde güç birliği yapsın, yaraları dayanışmayla saralım.” dedik, yapmadınız.

“İsrafi önleme genelgesi çıkarın, vatandaşa örnek olun. Fedakârlığı öncelikle devleti yönetenler yapsın.” dedik, yapmadınız.

“Aile destekleri sigortası kanunu çıkarın. Bu kanunu çıkarmak için 1971 yılında Uluslararası Çalışma Örgütüne söz vermişiz. Her aileye asgari ekonomik güvence verelim, hiçbir çocuğumuz yatağa aç girmesin.” dedik, yapmadınız.

“Vatandaş borçlandırarak Covid-19’un ekonomideki yıkımını önleyemezsiniz. Vatandaş borçlandırmayın, ekonomik olarak destekleyin.” dedik, yapmadınız. Vatandaşa destek vermeyi bırakın IBAN numarası vererek vatandaştan para yardımı istediniz.

“Mademki herkes fedakârlık yapacak fedakârlıkta adaleti sağlayalım, devletten dolarla ihale alanların, vatandaşın kullansa da kullanmasa da dolarla garantili ücret ödemediği müteahhitlerin alacaklarını bir yıl erteleyin ve ödemeleri Türk lirasına çevirin.” dedik, yapmadınız.

“Siyasetçi ile vatandaş arasında ciddi bir güvensizlik var. Gelin, bunu da düzeltelim, bir siyasi ahlak kanunu çıkaralım, siyasetin kalitesini yükseltelim. Hırsızın, uğursuzun, ihale takipçisinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde ne işi var?” dedik, yapmadınız.

“Merkezî hükûmetle beraber belediyeler eşgüdüm içerisinde çalışsınlar. Hükûmet bu süreçte belediyelerin gücünden yararlansın.” dedik, yapmadınız. Tam tersine, CHP’li belediyelerin ellerini kollarını bağlamak istediniz. Bütün engellemelere rağmen CHP’li belediyeler hemşehrileriyle yan yana, dayanışma içinde hizmet vererek bir tarih yazdılar.

“Hiçbir ayırım yapmadan tüm sağlık çalışanlarına teşekkür ikramiyesi verelim.” dedik, ayırım yaptınız, hasta bakıcı, temizlik personeli, klinik destek işçisi, laborant gibi özveriyle çalışan sağlık çalışanlarını ek ödemenin dışında tutunuz.

“Salgınla mücadelede görevi başında Covid-19’a yakalanıp vefat edenleri görev şehidi sayalım. Bu insanlar günün yirmi dört saati çalıştı, evlerine dahi gitmediler.” dedik, “Gerek yok. Bir sefer para desteği verdik, yeter.” dediniz, yapmadınız.

“Çiftçilerimizin devletten tam 175 milyar lira alacağı var. Gelin, bu süreçte çiftçilerin borçlarını yeniden yapılandıralım, bir yıl süreyle borçlarının faizlerini devlet ödesin.” dedik, “Çiftçilerin alacağı var ama çiftçiye ödeyeceğimiz paramız yok.” dediniz, yapmadınız.

“Pandemi sürecinde haklı olarak sokağa çıkma kısıtlandı. Herkes gibi gençler de eve kapandı. Dersler internet üzerinden veriliyor. Bari gençlerin hatırına üç ay süreyle internet ücretini yarıya indirelim.” dedik. “Paramız yok.” dediniz, yapmadınız.

“Hemen bir sicil affı çıkaralım. Bu zor günlerde esnaf, bankadan kredi alacaksa bir engelle karşılaşmasın.” dedik, yapmadınız.

“AVM’ler dışında, iş yeri kapatılan terzi, berber, kuaför, bakkal, manav, kahvehane, kafe ve benzeri esnafımızın iş yeri kirasını üç ay boyunca bütçeden ödeyelim.” dedik, yapmadınız.

“Şoför esnafının 2020 yılı motorlu taşıtlar vergisini almayalım. Ekmek teknesi olan araç yolcu koltuklarının belli bir kısmını üç ay süreyle devlet kiralasın.” dedik, yapmadınız.

“Şoför esnafına ticari yakıt desteği verin.” dedik, yapmadınız.

“İş yerleri kapanan esnafın zamanında ödeyemediği elektrik, gaz, su faturalarının faizini devlet ödesin.” dedik, “Paramız yok. Esnaf buna da katlansın.” dediniz, yapmadınız.

“Esnafın bankalara olan borcunu bir yıl süreyle yeniden yapılandıralım, faizini devlet olarak biz ödeyelim. Böylece, dükkânını kapattığımız esnaf devletine güvenir.” dedik, “Para yok.” dedik, yapmadınız.

“1 milyon 813 bin 804 esnaftan sadece 567 bininin kredi borcu yapılandırıldı, geri kalan esnafımız unutuldu.” dedik, yapılandırılan kredilerin faizini de esnafın sırtına yüklediniz.

“Hükümet salgını önlemek için yüz binlerce iş yerinde çalışmayı durdurdu. Bu iş yerlerinde yüz binlerce işçi çalışıyordu. İş yerleri kapalı olduğu sürece bu işçilerin aylıklarını asgari ücret düzeyinde İşsizlik Sigortası Fonu’ndan ödeyelim. Kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan ve zorunlu ücretsiz izne çıkarılan işçileri de 1.170 liraya mahkûm etmeyin.” dedik, “Buna gerek yok.” dediniz, yapmadınız.

“İş yerlerinde işçi olarak çalışanların kredi kartı ve tüketici kredisi borçları var, en azından bu borçları üç ay süreyle faizsiz erteleyelim, faizini devlet ödesin.” dedik, “Para yok.” dediniz, yapmadınız.

“Covid-19 sürecinde kura çekerek 20 bin öğretmenimizin ataması yapıldı ama kararnameleri çıkmadığı için aylıklarını alamadılar. Bu haksızlıktır. Bir an önce kararnameyi çıkarın, aylıklarını aylardır vermediğiniz 20 bin öğretmeni açlığa mahkûm etmeyin.” dedik, yapmadınız.

“Kamuda boş bulunan eğitim, sağlık, güvenlik, sosyal hizmetler ve engelli kadrolarına hızla atama yapın. Sosyal devlette bu kadrolar boş kalmaz.” dedik, “Para yok.” dediniz, atamaları yapmadınız.

“Evlere, ofislere temizliğe giden gündelikçi işçilerimize bir defaya mahsus olmak üzere asgari ücret kadar destek verin. Kimse ‘Covid-19 sürecinde devlet bizi unuttu.’ demesin.” dedik, “Para yok.” dediniz, yapmadınız.

“Biz evlerimizde otururken salgın sürecinde ihtiyaçlarımızı karşılamak için risk alan apartman görevlilerimize bir asgari ücret tutarında teşekkür ikramiyesi verelim.” dedik, “Para yok.” dediniz, yapmadınız.

Seçim meydanlarında polis, öğretmen, hemşire ve din görevlilerimize 3600 ek gösterge sözü verdiniz, yapmadınız.

Emeklilik şartı için gerekli olan prim ve gün sayısını fazlasıyla yerine getirmiş emeklilikte yaşa takılanlara devlet “Gençsin.” diyerek emekli etmiyor, özel sektör de “Yaşlısın.” diyerek işe almıyor. EYT’li yurttaşlarımızın feryatlarını duymadınız.

Ya, ne yaptınız? Tek adam rejimini halkın üstünde tutan bir anlayışla yandaş müteahhitlerin, medya baronlarının, finans spekülâtörlerinin cebini doldurdunuz, halkımızın ihtiyaçlarına sırt döndünüz. Oysa yıllar önce Şeyh Edebali ne demişti? “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.”

Bu anlayışla mücadele edeceğimiz, insanımızı her şeyin üstünde tutacağımız bir yasama yılı hepimize hayırlı olsun diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Hamzaçebi, buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bürokrasinin değerli temsilcileri; teklifin tümü üzerindeki değerlendirmemi bütçe sistemini değiştirmeyi amaçlayan maddeler üzerindeki görüşlerimi ifade ederek yapacağım.

Teklif e göre, mevcut performans esaslı bütçe sisteminden performans esaslı program bütçe sistemine geçilmesi öngörülmektedir. Türkiye’nin bütçe sisteminin tarihine baktığımızda, bu tarihi üç ana döneme ayırmanın mümkün olduğunu görürüz. Birinci dönem klasik bütçe sisteminin olduğu dönemdir. Bu dönemin başlangıcı 1927 yılında kabul edilmiş olan 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu’dur ve bu kanunun kabulünden sonra yapılan 1928 yılı bütçesi Türkiye’nin klasik bütçe sisteminin ilk bütçesidir. Klasik bütçe sistemi uygulaması 1050 sayılı Kanun’un yürürlükte olduğu dönemde 1973 yılına kadar devam eder. 1973 yılında Maliye Bakanlığı program bütçe uygulamasına geçilmesini hedefleyerek bir dizi uygulamanın içerisine girer. 1973 yılından 5018 sayılı Kanun’un yürürlüğe girdiği tarihe kadar olan yılların bütçelerine baktığımızda, bütçe kanunlarının kendi içerisinde yer alan birtakım maddelerde 1050 sayılı Kanun’da yer alan bazı kavramların, örneğin, “tertip”, “fasıl” gibi kavramların program bütçe uygulamasında hangi kavrama tekabül ettiği görülür, orada bunlar yazılmıştır. 1973 yılında program bütçe sistemine geçilmesi hedeflenmiş olmakla birlikte, o tarihten bu yana veya 5018 sayılı Kanun’un kabul edildiği tarihe kadar program bütçe sistemi uygulamasına geçilemediğini görürüz. 5018 sayılı Kanun’la Türkiye’de yeni bir dönem başlar ve 1927 yılında kabul edilerek yürürlüğe giren 1050 sayılı Kanun’un kabulünden bu yana geçen yetmiş sekiz yıldan sonra Türk kamu mali yönetiminde çok önemli değişiklikleri, reformu içeren bir kanun olduğunu görürüz. 5018 sayılı Kanun’un kabulünde bu Komisyonda alt komisyon kurmak suretiyle günlerce çalıştık. Şahsen katkımın çok fazla olduğu bir kanundur. Genel Kuruldan da 2 partili bir Parlamentonun, Meclisin olduğu dönemde oy birliğiyle geçmiş olan bir kanundur.

“5018 sayılı Kanun’un en önemli değişikliği nedir?” dersiniz “bütçe hakkı” kavramını olabildiğince geniş şekilde tanımlayan bir kanun olmuştur. Yani devletin topladığı vergilerin, vergi dışı gelirlerin ve borçlanma yoluyla elde ettiği gelirlerin hangi alanlara harcanacağı konusunda en geniş kavrayışı 5018 sayılı Kanun’da görürüz. Örneğin düzenleyici ve denetleyici kurum bütçeleri o tarihe kadar Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmezken 5018 sayılı Kanun’la Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmeye başlamıştır.

5018 sayılı Kanun’un öngördüğü bir diğer yenilik performans bütçedir. Yani kamu kaynakları birtakım harcamalara tahsis edilirken bu kaynaklarla, bu harcamalarla gerçekleştirilen faaliyetlerden halk, vatandaş mutlu olmuş mu, memnun olmuş mu, bunu ölçmeyi hedefleyen bir sistem getirdi 5018 sayılı Kanun. Ancak buna paralel olarak kabul edilen Sayıştay Yasası, 2012 yılında kabul edilen 6085 sayılı Sayıştay Kanunu’nda daha sonra yapılan bir değişiklikle kamu kaynaklarının etkinlik, verimlilik

ve ekonomiklik yönünden değerlendirilmesi yönündeki Sayıştay yetkisi maalesef iptal edildi, bir yasayla Sayıştayın bu yetkisi elinden alındı. Sayıştayın denetim yapmasını Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı istemedi. O zaman bu yasa Cumhuriyet Halk Partisi Grubu tarafından benim de imzam olan dilekçeyle Anayasa Mahkemesine götürüldü ve Anayasa Mahkemesi etkinlik, ekonomiklik ve verimlilik kavramları çerçevesinde yapılacak denetimin yerindelik denetimi anlamına gelmeyeceğini, bu nedenle bunu yerindelik denetimi olarak tanımlayan yasanın bu hükmünün Anayasa'ya aykırı olduğunu belirterek yasayı iptal etti.

Şimdi, burada bir program bütçe uygulamasına geçiliyor. Geçilsin, bu kötü bir şey değil, program bütçe olumludur, ben şahsen program bütçeye geçilmesini olumlu buluyorum ama buna birtakım şartlarım var, onu ifade edeceğim. Peki, bu program bütçeye geçilirken Sayıştay bu denetimini yapabilecek mi, performans denetimi yapabilecek mi Sayıştay? Yapamayacak. Sayıştay Yasası'ndaki değişiklik, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği değişikliğin yerine yeni bir hüküm konmadı. Esasen yeni bir hüküm konmasına gerek yok, Sayıştayın o iptal kararından sonra performans denetimini yapabilmesi gerekir fakat yapmıyor, yapamıyor. İşte Türkiye Büyük Millet Meclisine gelen Sayıştay raporlarından biz Sayıştayın performans denetimi yapmadığını görüyoruz. İstedığımız kadar bütçe sistemini değiştirelim, program bütçeye geçelim, Sayıştay performans denetimini yapmadığı sürece bu değişikliğin hiçbir anlamı olmayacaktır.

Şimdi, program bütçeyle ilgili şunu ifade etmek isterim: Mevcut, hâlen fonksiyonel bütçe sınıflandırması var. Gerçekte program bütçe uygulamasını mevcut fonksiyonel sınıflandırmayı muhafaza etmek suretiyle de yapabiliriz. Bugün onun performans bütçe uygulamasında üçüncü, dördüncü aşamada esasen program, alt program olarak biz bunları görebiliyoruz, Meclisteki bütçelerde bu görülüyor belki ama kamu idarelerinde bunları görebiliyoruz. Yani fonksiyonel bütçeyi muhafaza ederek örneğin şöyle bir şey yapabiliriz: Fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyini eğitim hizmetleri, ikinci düzeyini ilköğretim hizmetleri, üçüncü düzeyini okul öncesi eğitim hizmetleri, dördüncü düzeyini okul öncesi beslenme programı gibi gruplayabiliriz. Fonksiyonel sınıflandırma uluslararası kıyaslamalar açısından da önemlidir. Burada sanki çok muazzam bir değişiklik, bir reform yapılmış gibi sunuluyor, şahsen buna katılmıyorum. Bugüne kadar "reform" adı altında yapılan düzenlemelerin hiçbirisi uygulamaya intikal etmedi çünkü.

"5018 bir reformdu." dedim. Bakın, 5018, bütçe hazırlama sürecinin orta vadeli programın eylül ayının ilk haftası sonuna kadar Resmî Gazete'de yayımlanmasıyla başlayacağını söyler. Bu tarih aslında mayıs ayıydı, 5018 sayılı Kanun'da mayıs ayı olarak kabul edilmişti, sonra değiştirildi, bir türlü o sürelere uyulamadı "Eylül ayının ilk haftası." dendi. Orta vadeli programa dayalı orta vadeli mali planın da yine eylül ayının 15'ine kadar yayımlanması gerekiyor. Bu iki belgenin yayımlanmasından sonra bütçe hazırlama rehberinin, bütçe çağrısının yayımlanması gerekiyor. Bu yıla bakıyorum -eski yıllar bu yılın tekrarıdır, tarihleri vermeye gerek yok- 2021-2023 yılı Orta Vadeli Programı 29 Eylül 2020 tarihinde yayımlanmıştır. Orta vadeli mali plan ortada yoktur, bugün yayımlandı mı bilemiyorum, Komisyona gelmeden baktım atlamayım diye ama yayımladığını görmedim; bütçe çağrısı, o da yok. E hani ama kanunda hüküm var, 5018 sayılı Kanun madde 16 diyor ki: "Bütçe süreci, orta vadeli programın eylül ayının ilk haftasında yayımlanmasıyla başlar." Buna uyulmuyor. İstedığımız kadar program bütçeye geçelim, buna da uyulmayacaktır. Sayıştay performans denetimi yapmayacaktır. İktidar, Sayıştayın bu şekilde yapacağı bir denetimle kendi yetersizliklerinin açığa çıkmasını istememektedir.

Toparlıyorum.

Son söz olarak söyleyeceklerim şunlardır: Bakın, şimdi, “5018 sayılı Kanun bir reformdu.” dedim. Burada çok güzel teknik konuşmalar yapıldı o zaman, Maliye Bakanlığındaki arkadaşlar güzel açıklamalar yaptı. Allah rahmet eylesin, Sayın Kemal Unakıtan Maliye Bakanıydı, burada çok güzel değerlendirmeler yaptık. Gerekçelerden birisi şuydu: Eski sistemin bir hastalığı vardı, ödeneklere uyulmuyordu, ödenek tavanlarına uyulmuyordu, ödenek üstü harcama yapılıyordu, yıl sonunda da mevkufat emriyle bunlar karşılanıyor ve gelip kesin hesap kanunlarıyla bunlar Meclisten geçiliyor, yasalaştırılıyordu. “Bu bir daha olmayacak.” dedi. Evet, 5018 sayılı Kanun da açık, bir daha olmayacak. E şimdi bakıyorum, 2019 yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi’ne bakıyorum, tam 42 milyar liralık ödeneküstü harcama yapılmış. Nerede kaldı reform?

Değerli arkadaşlar, bunları yapmak bir şey ifade etmiyor, önemli olan bunları uygulamak. Öyle görüyorum ki Strateji ve Bütçe Başkanlığı böyle bir şey yapıyor gözükmek için buraya bunu getirmiş. Sayın Naci Ağbal değerli bir arkadaşımızdır, kendisine başarılar diliyorum.

Tekrar söylüyorum: Program bütçe olabilir, olur ama mevcudu, fonksiyonel sınıflandırmayı da bir kenara atmak gerekiyor ama bunu yapmak bir şey ifade etmiyor çünkü bunların hiçbirisine uyulmayacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tanal, Erdoğan’dan sonra size söz vereceğim.

Sayın Erdoğan, buyurun lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri; teklifi görünce, birincisi ben bir Hazineciyim, uzun zaman bütçeyle ilgilendim, bütçe denetimlerinde buldum ama bu teklifin ne demek istediğini anlamadım. Yani Parlamentonun en temel hakkı olan bütçe hakkıyla ilgili bir kanun teklifi geliyor ve çok önemli. Ben geçmişten gelen biri olarak bu teklifin gerekçesini okuduğumda ne demek istediğini anlamadım, aslında buraya onu öğrenmeye de geldim biraz. Ne getiriyor, ne değiştiriyor? Şüphem de şu, çok açık söyleyeyim: Bizler milletvekiliyiz ve milletvekilliğimizin en önemli sorumluluğu bütçe hakkından kaynaklanıyor. Acaba bu bütçe hakkına zarar veren bir şey var mı diye de bir şüpheyle geldim ama şunu üzülerek görüyorum ki... Şu an Meclisin kalbi Plan ve Bütçe Komisyonunda atıyor. Sadece basit bir kanun düzenlemesi değil, 600 milletvekilinin, onları temsil eden milletin, bundan sonraki dönemlerin hakkıyla ilgili bir düzenleme yapılıyor ve-ben belki eksik bilgi sahibi olabilirim onu anlamamışsam, hangi partiden olursa olsun, iktidar veya muhalefet, 1’inci parti veya 2’nci parti milletvekilleri olsun böylesine bir kanun teklifi getirerek, milletvekilleri hiç bilgilendirilmeden bundan sonra milletvekillerinin anayasal hakkını ilgilendiren bir düzenleme yapılması gerçekten doğru değil. Ben sizin hassasiyetinizi biliyorum ama en azından örneklerle şu anlatılabilirdi: “Şimdiye kadar böyle raporluyorduk -mesela diyelim ki örnek 1- bu yeni gelen sistemde böyle raporlayacağız ve bizim bundan muradımız şudur.” diye çok daha detaylı milletvekilleri bilgilendirilmiş olsa belki o bilgilendirme üzerine burada çok kıymetli milletvekilleri yasama yetkisini de kullanarak daha iyi bir kanun çıkarabilirdi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Erdoğan, özellikle maddeye geçtiğimizde Sayın Şenel’den bunu isteyeceğim ben. Hazırlığınızı da o yönde yaparsanız.

Evet, buyurun, devam edin.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul)– Şimdi, bizim bütçeyle ilgili Türkiye’deki sıkıntımız şu: “Muhalefet bir şeyi öğrenirse bizi eleştirir, muhalefet bizi eleştirirse de bu kötü bir şey olur.” kafasıyla gittiğiniz için bütçede ilk yaptığımız iş, bütçeyi bize anlatması gereken, bize raporlaması gereken Sayıştayın

beli, eli ayağı kırıldı. Gelen Sayıştay raporlarına bakıyorum, olan olaylara bakıyorum, sizi samimiyetle temin ediyorum, yaşananların yüzde 5'i bile bize gelmiyor; bir kısmı Sayıştayda törpüleniyor, bir kısmı denetçide törpüleniyor ve sonuçta bizim bilgi edinme hakkımız... Şimdi, Anayasa size 1'inci parti olma yetkisini verdi, Anayasa bize de 2'nci parti olma yetkisini verdi. Sizin Sayıştay üzerine kurduğunuz bu baskı bizim bu yetkimizi elimizden almak demek. Size böyle bir yetki verilmedi ve biz bu yetkimizi kullanamıyoruz, yıllardır anlatmaya çalışıyoruz. Sayıştay sizi denetleyecek, biz geleceğiz burada sizi zor durumda bırakacağız, bunu da millete anlatacağız ve demokrasi böyle gelişecek. Siz sırf bu zor durumda kalmamak için işlemlere de dikkat edeceksiniz ve sonuçta kümülatif olarak işlemler birleşip ülkeyi kötü bir noktaya götürmeyecek. Bakın, yap-işlet-devret projeleri dâhil, şehir hastaneleri dâhil, geçmişte size çok iyi anlatıldığında siz de bize çok iyi anlatıyordunuz. Sonra dediniz ki: "Eyvah, ya bize bu işler doğru anlatılmamış." Belki biz sizi o zaman köşeye daha çok sıkıştırabilseydik, sizin 2-3 puan oyunuz gitmiş olsaydı birikmiş olarak bu ülke bu noktaya gelmemiş olacaktı. Şimdi geldiğimiz noktaya bakın. Artık Sayıştay raporunu geçin, TÜİK rakamlarına kimse inanmıyor arkadaşlar. Sizden rica ediyorum, birbirimizi dinlemiyoruz, çok ayrıştık; sizin medyanız farklı bizim medyamız farklı, sizin grubunuz farklı... Artık birbirimizi dinlemiyorsak... Burası bir iletişim noktası. Ekonomi yönetimine deyin ki: "Kimse TÜİK rakamlarına inanmıyor." Kimse işsizliğe inanmıyor mesela. Türkiye'de ya, haklısınız, pandemi süreci atlatıyoruz, tamam, onun da bir etkisi var ama Türkiye'de Allah aşkına yüzde 13 işsizlik mi var? Türkiye'de Allah aşkına, sizin içinize siniyor mu, yüzde 11 enflasyon mu var? Türkiye Cumhuriyeti devletinin, hepimizin, seçmenin, hepimizin aynı zamanda vatandaş olarak rezervleri yok olmuş durumda. Bakın, kur almış başını gidiyor. Ben milletvekili olarak geçirdiğim en zor günleri geçiriyorum. Sürekli işsizlik telefonları. Adam şunu söylüyor: "Oğlum iktisat bitirdi, işletme mastırı yaptı Aykut Bey, İstanbul Büyükşehir'e ne olur araya gir, güvenlik görevlisi, temizlik görevlisi, ne olursa çalışacak." On dakika, on beş dakika telefonu kapatamıyorum, ben bunu yapamam diyemiyorum. Kendi partililerimizden de bazen bu teklif ve talepler geliyor. Onlara şunu söyledim de kızıyorlar: Ya, arkadaşlar, biz yıllarca AK PARTİ'yi kendi partizanlarını dolduruyor diye eleştirdik, biz şimdi nasıl bunu yapalım dediğimizde bizim için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Norm yerleşmiş oldu. Çünkü partizanlık normu yerleşmiş oldu. "Onlar yapıyorsa sen niye yapmıyorsun?" diyorlar. O zaman sen bir şeye yaramıyormuşun gibi oluyor.

Geldiğimiz nokta, bu kanun teklifi iyi bir şey getiriyor mu? Birincisi, bilgi. Bilgi var ya bilgi, rakam, ürettiğimiz rakamlar bizim en önemli varlığımız. Şu an, bizim yirmi yıldır ürettiğimiz fonksiyonel bütçe rakamlarını bir anda kaldırıyoruz. Demin, Sayın İYİ PARTİ'li Erhan Bey çok doğru bir şey söyledi, bu tekrar gelecek ama aradan üç sene gittiğinde ne olacak biliyor musunuz? Üç sene boşluk, dönüp bu kayıtları tekrar yapamayacaksınız. O kayıtların yapıma biçimi unutulmuş olacak çünkü bütün bu Mali İşler Daire Başkanlığındaki şube müdürleri, uzmanları ne yapıldığını gördüler. Yeni bir şey mi getiriyorsunuz? Fonksiyonel bütçeyi tutun, o rakamları görelim, orada 10 tane temel hizmet var; güvenlik hizmetleri, sosyal hizmetler, din kültürü hizmetleri... O 10 basamağın da 4 dijite kadar, 4 rakama kadar inip detayını görebiliyorsunuz. Bu sayede ancak siz devletin genelini görebilirsiniz. Ya, niye üretilmiş bilgiyi yok edesiniz? Tamam, yeni bir şey üretmek istiyorsunuz. Bu yeni bir şeyi eskisini yok etmeden de yapabilirsiniz. Kanunda gördüğüm en tehlikeli şey şu: Sizden ricam, ben Komisyon üyesi değilim ama sonuçta her milletvekilinin Komisyona katılma, söz söyleme hakkı vardır. Komisyon çünkü milletvekillerini, Genel Kurulu temsil eder. Bu bürokratlar iyi bir şey yapıyorsa sizi ikna etsinler, hepimizi ikna etsinler. Biz de şöyle bir durumda değiliz, memleket yararına olacak bir şeye karşı duracak değiliz, siyasal sorumluluğu var her şeyden önce. Ama samimi söylüyorum, ben ne getirdiklerini tam olarak anlayabilmiş değilim. Gördüğüm kadarıyla fonksiyonel

bütçeleme sistemindeki o rakamlar, o kodlar kaldırılırsa üretilmiş bu kadar bilgi mahvolacak aynı TÜİK'te olduğu gibi. 2007'den sonra yok deniyor mesela yoksulluk istatistikleri, şu yok deniyor, bu yok deniyor. Bilgisiz bir devlet şu dünyada, şu geleceğin dünyasında yok olmaya mahkûm kalır. İyi kötü elde edilmiş bilgi var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Son olarak Sevgili Başkan.

Siz sanıyorsanız biz kâğıt üzerinde bir şey düzenleriz ve bütün devlette bütün bunlar uygulanır, emin olun ki devlette yapılan 100 projeden 95 proje çöpe atılır, 5'i de çok basit olduğu için uygulanır. Şu dediğiniz değişikliği devlette gerçekleştirirken ne zorlukla karşılaşacağını alandaki arkadaşlar bilirler ama -ne kadar raporlamışlar bilmiyorum- sizden ricam, bu değişiklik ile ilgili –bu çok temel bir değişiklik- ne olur, iyi bilginin, ona göre karar verin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

Sayın Tanal, buyurun lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Değerli Başkanım, süremi hesaplamadan bir şey öğrenip öyle devam edeceğim.

Sizden istirhamım, şu anda Bakanlık temsilcilerinden hukuk müşavirliğinden veya hukukçu kimse var mı acaba?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bildiğim kadarıyla var. Cumhurbaşkanlığından var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Var. Kim var hukukçu?

Peki, teşekkür ederim. Şimdi süremi başlatırsanız sevinirim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, şimdi tüm arkadaşlarımız, sağ olsunlar, bütçeyle alakalı kısıma geldiler. Ben işin hukuki boyutuna geleceğim. Yani burada hukuki boyutu anlamında bizi ilgilendiren 14'üncü madde OHAL'le ilgili, İmar Kanunu'yla ilgili ve aynı zamanda Cumhurbaşkanlığıyla ilgili, atamalarla ilgili. Şimdi, başta, hemen 14'üncü madde de OHAL'le ilgili atılan kamu görevlileriyle alakalı. Şimdi, mevcut olan, kim suç işlemiş ise, kim suça bulaşmış ise mutlak surette cezalandırılmalıdır. Buna hiç kimsenin aması, fakatı vesairesi yoktur. Biz burada şunun derindeyiz, yani şunu savunmaya çalışıyoruz: Geciken adalet adaletsizliktir. Bu, aşağı yukarı dünyanın her tarafında yazılı olan bir slogandır, beyinlere kazınmıştır bu. Ve 14'üncü maddede... Bakın, mevcut olan, burada kamu görevlisi arkadaşlarımız, 657'ye tabi olan herkes bilir ki 130'uncu madde ne diyor? “Devlet memuruna savunması alınmadan disiplin cezası verilemez. En az, savunmasını yapmak üzere yedi günlük bir süre vereceksiniz.” diyor. 657'ye 130. Bunu bir tarafa yazalım. Anayasa 129/2 yine “Memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki mesleki kuruluşları ve bunların üst kuruluşları mensuplarına savunma hakkı tanınmadıkça disiplin cezası verilemez.” diyor; Anayasa 129/2. Şimdi, biz yeni bir, sanki iyi bir düzenleme yapıyor muyuz gibi bunu getirmekle... İnanın, mevcut olan bizim 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'muz ve Anayasa'mızın 129'uncu maddesinin (2)'nci fıkrası yani o beğenmediğimiz Kenan Evren anayasası uygulansa inanın ki tüm hukuksuzluklar bitecek, hiçbir şeye ihtiyaç yok aslında. Bu maddeyi getirmekle -bakın, handikapları söyleyeyim, dezavantajlarını söyleyeyim- biz diyoruz ki: Bir, Ankara'da bir idare mahkemesinde, HSK'nin kurduğu

bir idare mahkemesi... Demek ki biz hâkimlerimize güvenmiyoruz ve inanmıyoruz. Oraya yani siyasi amaçla -bizim talimatlarımıza, gözümüzün içine bakacaksın, ona göre karar vereceksin- sadece bir özel mahkeme getiriyoruz. Hani biz özel yetkili mahkemelere karşıydık? Mademki idare mahkemesi kamu kurumuyla ilgili diyoruz, bırakalım da arkadaşlar, hangi idare mahkemesine iş düşecekse düşsün. Biz yargıçlarımıza güvenmiyorsak, inanmıyorsak... Burada tek bir tane mahkeme kuruyorsunuz. Birinci handicap bu, yani bu risklidir.

İki: E, tamam, yani her bakanlıkta komisyon kurulsun. Arkadaşlar, biz burada adaletin gerçekleşmesini geciktiriyoruz, set çekiyoruz, sürekli yeni yeni kurumlar getirerek vatandaşın Anayasa Mahkemesine gitmesini engelliyoruz. Vatandaşın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gitmesini engellemekten ziyade -özür dilerim, telaffuz yanlış olur- geciktiriyoruz, geciktirme de adaletin tecellisine, "Geciken adalet adaletsizliktir" ilkesine tam şablon olarak oturuyor. Benim sizden istirhamım yani biz eğer gerçekten... Mevcut olan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 129'uncu maddesi keşfi veriyor, tanık dinlemesini veriyor, her türlü yetkiyi veriyor. E, peki, Sayın Başkanımız kurumun amiri, disiplin cezasıyla bu şekilde, Allah göstermesin, atıldı, ihraç edildi, peki, onun altında bulunan memur gelip onu mu cezalandırılacak? Yani sizin bu mantıkla, bu silsileyle diğeri atmışsa nasıl ona karşı bir karar verilebilecek, mümkün mü? Mümkün değil arkadaşlar, sizden istirham ediyorum yani bu doğru bir uygulama değil. Ha, bununla ilgili illaki bu maddeyi geçirecekseniz biraz hukukçulardan -Anayasa hukuku hocası Sayın İbrahim Kaboğlu Hocamız burada- ve kamu kurumlarından bir görüş almak gerekir. Adalet Bakanlığı burada, Allah rızası için bir görüşü yok mu ya, bir görüş bildirsinler bize; bu bir.

Başkanım, bitirmeye çalışıyorum, herhangi siyasi bir polemige girmeyeceğim ben.

İkincisi belediyelerle ilgili, Türkiye'de büyükşehirlerle ilgili, diğer belediyelerle ilgili kırsal alanlar. Şimdi, değerli Başkanım, A belediyesi -isim vermeyeceğim- belediye meclis üyesi eğer belediyeyi çalıştırmak istemiyorsa, belediye meclis üyesi de fazlaysa ne yapıyor? Tersine kararlar veriliyor. E, belediye meclisi kararıyla böyle tersine karar verince kırsal kesim anlamında nitelendirilebileceğimiz yerler oradaki siyasi partilerin konjonktürel durumuna göre cezalandırılmış olacak. Vatandaşa yazık günah değil midir? Yani biz kanunu ne için yaparız? Eşit olmalı, genel olmalı, Türkiye'nin her tarafında aynen uygulanabilmeli. Şimdi, biz bu şekilde kırsal kesimde bulunan bazı vatandaşlarımızı inanmı ki siyasi partilerin şeyleri uğruna mağdur etmiş olacağız. Burada bu çok riskli.

Esas sorun bu baz istasyonlarıyla ilgili. Şimdi, baz istasyonlarıyla ilgili Sayın Aydın çok güzel anlattı, dedi ki: "İşte 10 metre mesafede, 20 metre..." Sayın İbrahim Bey kardeşim, değerli ağabeyim, değerli dostum, değerli milletvekili arkadaşım, 10 metre bu binaya verdiniz, bu bina 10 metre, yanında kule dikilmiş, baz istasyonunun o dalgaları böyle daire şeklinde, silindirik şeklinde 7/24 sürekli dalga veriyor, o kule şeklindeki evler sürekli o baz istasyonunun vermiş olduğu radyasyonun etkisinin altında kalıyor yani o yağmur bulutları gibi onun altında kalıyor. Mevcut olan yönetmelik ne diyordu? Mevcut olan yönetmelik şöyle Başkanım, deniliyor ki...

Bitireceğim, özür dilerim yani süreye bakıyorsunuz ama önemli şeyler.

Şimdi, mevcut olan yönetmelikte baz istasyonlarıyla ilgili yerleşim alanlarının bulunduğu yerlerden uzak yerlerde... Bu ne oldu? Bu sefer bu işi yapanlar, maliyet kendilerine yüksek geliyordu, bu maliyetleri düşürmek için böyle bir kanun getiriyorsunuz. Allah rızası için ya, yaşam hakkının üzerinde hiçbir hak yok. Hukuk Genel Kurulu kararları var, diyor ki: "Kardeşim, iletişim özgürlüğü mü, yaşam hakkı mı?" Yaşam hakkının üzerinde hiçbir hak olmadığı için "Benim için önemli olan öncelikle yaşam hakkı." diyor. Siz bırakın bu 5 metreyi, 10 metreyi, sizin itirazınız 10 metre, yanında kule ver, ikiz kuleler vesaire, her tarafta kule var yani her şehirde bu var. Yani onun için benim sizden istirhamım,

mevcut olan yönetmeliğe göre deyin ki: “Yerleşim alanlarının dışında” deyin, orada ibare olur ama diyorsunuz ki: “Efendim, keşif yapılacak vesaire.” Ben size şunu söyleyeyim: Baz istasyonlarıyla ilgili avukat olarak, Mahmut Tanal olarak çok dava açtım, kazandım. Bir keşfe gidildiği zaman ne yapıyor, biliyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Bitireceğim Başkanım.

Keşfe gidildiği zaman o saati o ilgili baz istasyonu biliyor, o şeyi az veriyor, dalga sistemini az veriyor, daha güçsüz veriyor, gittikten sonra bastırıyor, gücü veriyor, her yere yayılıyor bu.

Arkadaşlar, insanımızın sağlığıyla oynamayalım ya. Bir de ondan sonra onu hastaneye götürüyoruz, tedavi masrafları, hastane masrafları, bunun altından kalkamıyor vatandaş. Bu önemli bir husus. Sizden istirham ediyorum, üniversitelerde çevre hukuk kürsüsünde çok değerli öğretim üyesi hocalarımız var, Çevre Bakanlığının da içerisinde de çok önemli, değerli bürokratlar var. Yani bu konuyu nazara alarak bunun bu şekilde düzeltilmesinde yarar var.

Gelelim son cümlelerime. Bitiriyorum, sabrınız için de ben teşekkür ediyorum.

Şimdi, bu mevcut olan 13’üncü maddenin son fıkrasında yıkımlar, cezalar vesaire hepsi affediliyor. Bu, aslında kanun dışı hareket edenleri cesaretlendiren bir maddedir. Kim kanuna uymamışsa biz cesaretlendiriyoruz, affı getiriyoruz, cezayı geri alıyoruz. Bu, Anayasa’daki eşitlik ilkesini, suçta ve cezadaki eşitlik ilkesini, kanunilik ilkesini ihlal ediyor. Parlamento, yasama organı birilerinin imtiyaz alanı olmamalıdır Değerli Başkanım. Eşitsizliği yapmamalı burası. Yani biz burada bu şekilde affı getirmekle, idari para cezalarını, yaptırımlarını, ruhsat iptallerini geri almakla burada birilerine imtiyaz alanı yaratıyoruz. İşte hani diyoruz ya Gazi Meclis, Gazi Meclis, Gazi Meclis eşitsizlik yapmaz, Gazi Meclis kayırmacılık yapmaz. Sizden istirham ediyorum, ben, bu şekilde, bir uyarı anlamında, bir milletvekili sorumluluğunda bunu size söylüyorum, arzum ve dileğimi nazara alırsanız teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tanal.

Sayın Kaboğlu, buyurun lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teklifi hazırlayanların emeklerine sağlık dileğiyle sözlerime başlıyorum. Öncelikle 5018 sayılı Yasa’ya çok yollama yapıldı olumlu anlamda ve o konuda o yasaya, hiç kimse karşı değil buna, kazanımları üzerine. Gerekçelerinde sıkça Avrupa Birliğine yollama var, bir cümlesi şöyle: “Avrupa Birliği normlarına uygun bir kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminin oluşturulması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.” Şimdi, bu saptama önemlidir, şu bakımdan önemli: Eğer bu yasada yer alan hükümleri geriye götürücü düzenlemeler söz konusu ise o zaman onun ciddi bir biçimde gerekçelendirilmesi gerekir ve ikna edici gerekçelerin ortaya konması gerekir.

Bu ön saptamadan sonra hemen yasa önerisiyle ilgili birkaç saptamayla sözlerime başlayacağım. Bu, tabii, bir torba olarak 31’inci torba yasası ve 31’inci torba yasasının bu Komisyon tarafından yapılan 20’nci torba yasası. Yani torba yasalarının çoğunluğu bu Komisyon tarafından yapılmakta. Bu, tabii, nitelikli yasama ilkesi açısından olduğu kadar komisyonlar arasında nimet ve külfet dengesizliği bakımından da kayda değer; bunu belirtmek gerekir. Sayıları vermiyorum, sayıları atlıyorum.

Bir 3’üncü saptama: 8 yasada değişiklik yapıyor bu 17 madde ve bu yasaların çoğunda daha önce yine 27’nci Yasama Döneminde birden çok değişiklik yapılmış.

Bu konuda bir 4'üncü ve son saptama: Bugün görüştüğümüz yasada değişiklik yapan yasalarla ilgili komisyonlar çok sayıda yani 5 farklı komisyonda görüşülmüş olan yasa değişiklikleri burada tek komisyonda görüşülmektedir.

Şimdi, ben bu giriş yaptıktan sonra bu teklifi daha çok İç Tüzük 38 gereği Anayasa'ya uygunluk ön değerlendirmesi açısından yapacağım. Tabii ki son olarak Mahmut Bey'in de yaptığı gibi birçok vekil anayasal açıdan ele aldı, o tekrarlara girmeksizin birkaç saptama yapacağım. Öncelikle, teklif sahiplerini şu bakımdan kutluyorum: Anayasa Mahkemesi kararlarına uyumlu düzenleme yapma. Çünkü Anayasa Mahkemesi kararları -biliyorsunuz- Anayasa Mahkemesi neredeyse musalla taşına oturtuldu son haftalarda ve bunu koymanız gerçekten yasama adına olumlu bir adım "Biz Anayasa Mahkemesi kararlarına uygun düzenleme yapıyoruz." biçiminde. Yapılması gereken ama Türkiye'nin koşulları nedeniyle bunu olumlu kabul etmek gerekiyor. Bu yasama adına olumlu ama tabii ki bunun olumsuz tarafı şu: Demek ki bu Meclis çok sayıda Anayasa'ya aykırı yasa oyluyor; bu olumsuz tarafı. Siz 4'üne yer vermiş bulunuyorsunuz burada, ben 5'incisini de belirteceğim bu düzenlemenin dayanağı olarak. Tabii, ama, mademki bu bir olumlu adım Anayasa madde 153/sona göre, 138/sona göre, o zaman bugün yapılacak, bu hafta ve gelecek hafta yapılacak olan bu yasal düzenlemenin yeniden Anayasa'ya aykırı olmaması gerekiyor. Anayasa Mahkemesi açısından en tatsız durum, en can sıkıcı durum -anayasallık açısından- kendisinin iptal ettiği bir yasayı Meclisin yeniden düzenlemesi ve onda yeniden ısrarla Anayasa'ya aykırı düzenleme yapması. İşte, burada, bu açıdan, yeniden Anayasa'ya aykırı düzenleme yapılmaması için son derece dikkatli olmamız gerekir. Siz 4 tane Anayasa Mahkemesi kararını belirttiniz; oysa 5'inci madde özellikle, Anayasa Mahkemesinin 11/6/2020 tarih 2018/155 sayılı Kararıyla Cumhurbaşkanlığı kararnamesini iptal etmesi sonucu yapılan düzenlemeyi yansıtıyor. Bunu belirtmemiş bulunuyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Belirtilmesi şu bakımdan önemliydi: Yasama belleği açısından önemliydi. Nasıl ki diğer Anayasa Mahkemesi kararlarına değiniyorsunuz, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin o sıraladığı cetvellerin Anayasa'ya aykırı olduğu Anayasa Mahkemesi tarafından saptandı. Nasıl ki Cumhurbaşkanlığı raportörlerini kurumsal hafızayla açıklıyorsunuz -ki ben doğrusu kurumsal hafızayla bir bağlantı kuramıyorum ama- bu tam tamına yasama etiği, yasama ahlakının ötesinde yasama belleği veya hafızasıyla ilgili bir konu idi, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği CBK ve onun üzerine yasayla konulan 5'inci madde.

İkinci Anayasa Mahkemesi kararına değindiler ama ben sadece değinilmeyen yönüne değineceğim. Özellikle 10'uncu madde baz istasyonlarıyla ilgili konu ve burada öncelikle İmar Kanunu'nun 1'inci maddesini okumakta yarar var çünkü 1'inci maddesine aykırı: "Bu Kanun, yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların; plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak amacıyla düzenlenmiştir." İşte, İmar Kanunu'nun amacını belirten bu madde de Anayasa Mahkemesinin kararında belirleyici olmuştur. Anayasa Mahkemesi -burada biraz önce Sayın Tanal da değindi- esasen 56'ncı maddeyi dayanak olarak almıştır. Anayasa'nın 56'ncı maddesini yani çevre hakkını, sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşama hakkını.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ama burada belirtilmesi gereken iki önemli Anayasa maddesi var aynı konuyla ilgili olarak: 23'üncü maddesi ve 57'nci maddesi, düzenli ve çevre koşullarına uyumlu kentleşme ama bunun ötesinde özellikle de 17'nci maddesi yaşam hakkı. Haberleşme özgürlüğü ile yaşam hakkı arasında bir karşılaştırma yaptığımız zaman, bir denge kurduğumuz zaman, cep telefonunu ben kullanmayabilirim ama yaşam hakkından vazgeçemem. Dolayısıyla bu açıdan, Anayasa'nın 20'nci maddesinin karşısında 17'nci madde öncelik taşıyor. Bakın, mülkiyet hakkına girmiyorum çünkü 35'inci maddeyi, ilgili maddeyi konuşurken mülkiyet hakkı ihlali üzerinde de duracağız. Ama burada bir başka konu çok önemli -yine değinildi- bir cümleyle değineceğim: Af. Siz kaçak baz istasyonlarına af hangi hakla getirirsiniz, hangi cesaretle getirirsiniz? Yaşam hakkını ihlal etmiş olan, yaşam hakkını tehlikeye düşürmüş olan baz istasyonları, âdeta mantar gibi biten baz istasyonları, hem de uluslararası şirketler... Vodafone'u düşünebiliyor musunuz, Britanya'da, Birleşik Krallık'ta, bırakın orada bir baz istasyonunu benim evimin üzerine kondurmasını, bir balkon bile değiştiremez, bir anten bile takamaz. Ama burası baz istasyonları cenneti ve onlara af getiriyoruz. Tabii, şuna girmiyorum: Diğer kuruluşlarla diğer özel girişimler ile bunlar arasındaki ayrımcılık, Anayasa'nın eşitliği ilkesi filan, bunlara girmiyorum ama bu yapılan gerçekten gecekondulara affına benzemiyor, gecekondulara affından çok farklı, çok tehlikeli ve Türkiye Cumhuriyeti yurttaşının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kaboğlu, lütfen tamamlayalım.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Üçüncü olarak, Anayasa Mahkemesi kararını, 11'inci maddede yine Anayasa Mahkemesi düzenlemesini kullanıyorsunuz haklı olarak fakat kule niteliğindeki yapıların da içinde bulunduğu yapıların yapı ruhsatıyla denetlenmesinin önemine dikkat çekildiği görülmektedir Anayasa Mahkemesinde. Şu hâlde Anayasa Mahkemesinin bu kararda da özellikle vurguladığı düzenleme ve denetleme kaydı bu açıdan da geçerlidir ve bunu da bu maddeyi de Anayasa'nın ilgili maddeleri çerçevesinde düzeltmemiz gerekir. Zira, ruhsat ve izin ayrımı veyahut da metreyle ölçüm, kamu mülkiyeti mi, yoksa özel mülkiyet mi ayrımı; bu tür ayrımlar ikincildir. Açıkçası herhangi bir biçimde suçlama değil ama biraz boyamadır, biraz haklandırmaya çalışmadır ama kesinlikle, bu düzenlemenin, bu affın ve geleceğe yönelik olarak bir tür vahşi kapitalizmin insan sağlığı üzerinde oynamasına cevaz veren bir düzenlemeyi savunmak mümkün değildir.

Son olarak Sayın Başkan -sabrınız için teşekkür ederim- tabii, maddelerin her biri çok ayrıntılı olarak ele alınmalıdır, tartışılmalıdır, tartışılacaktır ama özellikle 14'üncü madde... Onu da Anayasa Mahkemesi kararıyla temellendiriyorsunuz. Gerçekten bu düzenlemeler vahimdir, büyük kırımlara yol açtı, büyük zararlara yol açtı ama bu sizin yaptığınız düzenleme... Sadece Anayasa'nın ilgili değineyim: Madde 125: "İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Madde 40: "Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlâl edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkânının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir." ve "Herkes, meşrû vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." Sizin -sadece bir örnek- idare önünde tanıdığınız altı aylık sürenin yalnızca Anayasa'nın sayılan maddelerine aykırılığı bir yana, İdari Yargılama Usulü Kanunu'na da aykırıdır ve gerçekten bu mağdurların mağduriyetlerinin derinleştirilmesi yol açacaktır. Dolayısıyla bu teklif İç Tüzük madde 38 gereği Anayasa'ya uygun hâlde getirilmesi için geri çekilmelidir ve bu doğrultuda mademki böyle bir ihtiyaç var, yeniden bu heyetle görüşülmeye başlanmalıdır.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaboğlu.

Değerli arkadaşlar, geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi Sayın Aydın’a söz vereceğim.

Maddelerde zaten söz alacaksınız Sayın Aydın. Geneli üzerinde varsa ifade edeceğimiz bir husus, bunları alalım, daha sonra 1, 2, 3, 4 ve 5’inci maddelerde, özellikle bu performans esaslı program bütçelemesiyle ilgili olarak da Sayın Şenel’e de açıklama için söz vereceğim.

Sayın Aydın, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Çok kıymetli Başkanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım; evet, biz tüm milletvekili arkadaşlarımızdan gerekli şeyleri aldık. Şu anda bu konularla ilgili de çalışmaya devam edeceğiz. Özellikle üniversitelerin, vakıf üniversitelerinin tıp fakülteleri açmasının zorunlu olduğunu herkes kabul etti fakat bu sürede geçmiştekilere, afiliye olanlara nasıl bir uygulama yapacağımızla ilgili, onu da tekrar bir gündeme getirip ona göre onu çözmemiz gerekiyor.

Evet, yine kırsal yerleşim yerlerine yönelik olarak hemen hemen tüm arkadaşlarımız tarafından dile getirilen bir husus vardı. Bunun bir anlamda daha da somutlaştırılmasına yönelik ben biraz önce Sayın Bakanla görüştüm, ilgili Bakan arkadaşımızla görüştüm. Bu konuda da eğer somut önerileriniz varsa bir çalışma yapıyorlar yapacaklar ve bunu da “Genel Kurula kadar yetiştireceğiz.” dediler. Bu konuda da Sayın Kuşoğluna ve diğer grup sözcüsü arkadaşlara da bunları ifade ettim, bir öneri varsa özellikle somutlaştırma yönünde. Çünkü herkesin hemfikir olduğu bir alan ancak bunun suiistimalini önlemek amacıyla yönelik olarak biraz daha somutlaştırılması gerektiğine yönelik bir fikir beyan edildi ki tüm arkadaşlarımızın aşağı yukarı ortak kanaati bu idi. Bu konuda da ortak bir görüş oluşturulursa bunun Genel Kurulda da değiştirilebileceğini...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – O konuda Tarım ve Orman Bakanlığının da görüşünü alırsak iyi olur Sayın Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Memnuniyetle.

Çok teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci, 3’üncü, 4’üncü ve 5’inci maddeleri birbirleriyle doğrudan ilintilidir. Bu 5 maddenin birlikte görüşülmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum:

KAMU MALİ YÖNETİMİ VB KONTROL KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 9 uncu maddesinin başlığı “Stratejik planlama ve performans esaslı program bütçe” şeklinde, dördüncü fıkrası ile beşinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye son fıkrasından önce gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kamu idareleri, program bütçeye uygun olarak yürütecekleri faaliyetler ile bunların kaynak ihtiyacını, amaç, hedef ve performans göstergelerini içeren performans programı hazırlar.

‘Kamu idareleri bütçelerini, kalkınma planı, Cumhurbaşkanlığı programı, orta vadeli program, orta vadeli mali plan, Cumhurbaşkanlığı yıllık programı, stratejik planları ile program yapısına uyumlu şekilde ve performans esasına dayalı olarak hazırlarlar.”

“Kamu idareleri, bütçeleri ile stratejik plan ve performans programlarını izlemek ve değerlendirmek amacıyla nesnel, sistematik ve düzenli olarak veri toplar ve analiz eder. İzleme ve değerlendirme sonuçları idare faaliyet raporlarında gösterilir.”

MADDE 2- 5018 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“k) Bütçeler program yapısı esas alınarak kurumsal ve ekonomik sonuçların görülmesini sağlayacak şekilde Cumhurbaşkanlığınca uluslararası standartlara uygun olarak belirlenen bir sınıflandırmaya tâbi tutularak hazırlanır ve uygulanır.”

MADDE 3- 5018 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Merkezî yönetim bütçe kanununun gider cetvelinin bölümleri, analitik bütçe sınıflandırması esas alınarak programlar itibarıyla düzenlenir.

İlgili mevzuatta giderlere ilişkin olarak yer alan “Tertip” deyimini program sınıflandırmasının ilk düzeyini, kurumsal ve finansman tipi sınıflandırmanın bütün düzeyleri ile ekonomik sınıflandırmanın ilk iki düzeyini, borç ödemeleri yönünden “ilgili hizmet tertibi” deyimini borç konusu hizmetlerin yürütüldüğü ilgili tertipleri ifade eder.”

MADDE 4- 5018 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bütçelerini üç yıllık bütçeleme anlayışı, stratejik planları ve performans programları ile program yapısını esas alarak bu Kanunda tanımlanan tertip düzeylerini içerecek şekilde hazırlar.”

MADDE 5- 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvel, (II) sayılı Cetvelin “B) ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER” bölümü ile (III) sayılı Cetvel aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(I) SAYILI CETVEL

GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ

- 1) Türkiye Büyük Millet Meclisi
- 2) Cumhurbaşkanlığı
- 3) Anayasa Mahkemesi
- 4) Yargıtay
- 5) Danıştay
- 6) Hâkimler ve Savcılar Kurulu
- 7) Sayıştay
- 8) Adalet Bakanlığı
- 9) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
- 10) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- 11) Dışişleri Bakanlığı
- 12) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- 13) Gençlik ve Spor Bakanlığı
- 14) Hazine ve Maliye Bakanlığı
- 15) İçişleri Bakanlığı

- 16)Kültür ve Turizm Bakanlığı
- 17)Millî Eğitim Bakanlığı
- 18) Millî Savunma Bakanlığı
- 19) Sağlık Bakanlığı
- 20)Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- 21)Tarım ve Orman Bakanlığı
- 22) Ticaret Bakanlığı
- 23)Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
- 24)Devlet Arşivleri Başkanlığı
- 25)Diyanet İşleri Başkanlığı
- 26) İletişim Başkanlığı
- 27) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği
- 28) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı
- 29)Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı
- 30)Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- 31) Jandarma Genel Komutanlığı
- 32)Sahil Güvenlik Komutanlığı
- 33)Emniyet Genel Müdürlüğü
- 34)Türkiye İstatistik Kurumu
- 35) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
- 36)Gelir İdaresi Başkanlığı
- 37)Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
- 38)Meteoroloji Genel Müdürlüğü
- 39)Göç İdaresi Genel Müdürlüğü
- 40) Avrupa Birliği Başkanlığı”

“B) ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER

- 1)Savunma Sanayii Başkanlığı
- 2)Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
- 3)Atatürk Araştırma Merkezi
- 4) Atatürk Kültür Merkezi
- 5) Türk Dil Kurumu
- 6) Türk Tarih Kurumu
- 7)Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
- 8)Türkiye Bilimler Akademisi
- 9)Karayolları Genel Müdürlüğü
- 10) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
- 11)Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü

- 12)Oman Genel Müdürlüğü
- 13)Vakıflar Genel Müdürlüğü
- 14)Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü
- 15)Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
- 16)Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
- 17)Türk Akreditasyon Kurumu
- 18)Türk Standardları Enstitüsü
- 19)Türk Patent ve Marka Kurumu
- 20)Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
- 21)Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
- 22)GAP Bölge Kalkınması İdaresi
- 23)Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
- 24)Kamu Denetçiliği Kurumu
- 25)Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu
- 26)Meslekî Yeterlilik Kurumu
- 27)Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
- 28)Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı
- 29)Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
- 30)Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
- 31)Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
- 32)Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
- 33) Türkiye Su Enstitüsü
- 34) Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu
- 35) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- 36) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı
- 37) Helal Akreditasyon Kurumu
- 38) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
- 39) Türkiye Uzay Ajansı
- 40) Türkiye Adalet Akademisi
- 41) Kapadokya Alan Başkanlığı
- 42) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu”

“(III) SAYILI CETVEL

DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR

- 1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
- 2) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
- 3) Sermaye Piyasası Kurulu
- 4) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

- 5) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
- 6) Kamu İhale Kurumu
- 7) Rekabet Kurumu
- 8) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
- 9) Kişisel Verileri Koruma Kurumu
- 10) Nükleer Düzenleme Kurumu
- 11) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, akşam yemeği için ara vermeden evvel -çünkü bazı arkadaşlarımız özellikle performans esaslı program bütçe konusunda bir bilgi almanın ara vermeden daha uygun olacağını ifade ettiler- ben Sayın Şenel’e bir söz vermek istiyorum müsaade ederseniz, sizler de uygun görüyorsanız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayıştaydan da bu konuyla ilgili...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayıştaydan kim var arkadaşlar?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayıştay olmadan bu konuyu görüşmemiz de doğru değil yani.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Strateji ve Bütçe Başkan Yardımcımız İbrahim Şenel Bey var. Sayıştay’ı da arayalım, yemekten sonra onları da dinleriz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Var mı Sayıştaydan?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Muhtemelen dışarıda falan olabilirler, şimdi çağırarak, arıyor arkadaşımız.

Sayın Şenel, buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime program bütçe sisteminin gelişim sürecine değinerek başlamak istiyorum. Malumunuz, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilen On Birinci Kalkınma Planı’nda program bütçeye geçilmesiyle ilgili bir öngörü söz konusu. Kalkınma Planı’nın 259’uncu paragrafında yer alan “Kaynak tahsisi ve kullanımının plan, politika ve hedefleri doğrultusunda önceliklendirilmesine ve bütçenin uygulanmasına, izlenmesi ve değerlendirilmesine imkân vermek ve bunun neticesinde plan, program, bütçe bağlantısıyla uygulama, izleme ve değerlendirme süreçlerini güçlendirmek amacıyla program bütçe sistemine geçilecektir.” politika ifadesiyle birlikte On Birinci Kalkınma Planı’nda yer almaktadır. Daha sonraki dönemde de yine orta vadeli planda da benzer ifadeler yer almakta ama öncesinde de üst dokümanlarda, hakeza Onuncu Kalkınma Planı’nda, 2012 yılındaki programda da benzer ifadeler yer almaktadır. Dolayısıyla sürecin esas itibarıyla başlamasını Türkiye Büyük Millet Meclisinin bize yüklemiş olduğu bir sorumluluk olarak ifade etmek mümkün. Bu yaklaşımla, esas itibarıyla program bütçeye geçişin temel amacı plan, program, bütçe bağlantısını gerçek anlamda kurmak, hükümet önceliklerini amaç ve hedef ifadeleriyle somutlaştırarak bu amaç ve hedeflere hangi kaynaklarla, ne ölçüde ulaşacağına faaliyet raporları aracılığıyla hesap verilebilirliğini sağlamaktır.

Bilindiği üzere, kamu idareleri hükümet öncelikleri çerçevesinde kalkınma planının kendilerine verdiği görevleri yerine getirmek üzere kurumsal stratejik planlar hazırlamaktadırlar. Yine bu amaçlar ve hedefler doğrultusunda kurumsal gösterimi kamu idareleri düzeyinde hazırlanan performans programları aracılığıyla ifade edilmektedir.

Temel gaye de tüm bunlarla birlikte, vatandaşların iradesini yansıtan yüce Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasa gereği sahip olduğu bütçe hakkını daha etkin bir şekilde kullanması ve vergilerin toplumun ihtiyaçlarını ne düzeyde karşılamak üzere harcandığı daha etkin denetleme imkânına kavuşacağını değerlendirmekteyiz.

Değerli milletvekillerimiz aslında, 1927’de kabul edilen Muhasebe Umumiye Kanunu’yla birlikte geçilen süreci özetlediler ve bu süreçte aslında, 1950’li yıllarda başlayan reform sürecinde program bütçeye yönelik bir çalışma yapıldığını ve 1973 yılından itibaren uygulama bulunduğunu ifade ettiler. Yine, değerli milletvekillerimiz hem Sayın Hamzaçebi hem de Sayın Erhan Usta’nın da ifade ettikleri gibi, gerekçelerini de izah ettikleri çerçevede amaçlanan sonucu doğurmadığını, bunun, programın birimlerle örtüşür hâle geldiğini dolayısıyla beklenen sonucu, amacı sağlamadığını ifade ettiler. Buna ilaveten, ben ekstra yeni bir bilgi sunmayı gereksiz görüyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Fonksiyonel bütçe kaldırılıyor mu?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Aslında, 2003 yılındaki...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Cevabı net verebilir misiniz? “Evet.” veya “Hayır.” Net cevap, kaldırılıyor mu, kaldırılmıyor mu?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Şöyle söyleyeyim: Mevcut milletvekillerimizin ve kamunun...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben bilmiyorum, ben hukukçuyum. Kaldırılıyor mu, kaldırılmıyor mu?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Ben de onu ifade ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Tanal, tamam, sordun soruyu, rahat ol.

Arkadaşlar, lütfen sakin olun.

Buyurun Sayın Şenel.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Mevcut bütçe sistematığı içerisinde uluslararası standartlara uygun olarak üretilen hiçbir istatistiki verinin kaybı söz konusu olmayacağı gibi, bundan sonra da oluşturulacak istatistiklerin de geçmişle mukayesesini sağlamak imkân dâhilinde olacak. Dolayısıyla fonksiyonel sınıflandırmayla birlikte sağladığımız ne kadar bilgi üretimi söz konusuysa bundan sonra da aynı bilgiler üretilmeye devam edilecek. Program bütçe bağlamında oluşan faaliyetler halihazırdaki fonksiyonel bütçenin üç düzeyindeki bilgilere erişmek yine mümkün olacak. Dolayısıyla bir bilgi, veri veya istatistikte bir kayıp söz konusu olmayacağını ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yani şunu mu ifade ediyorsunuz: Program bütçe çerçevesinde, diyelim ki “sağlık programı” dedik. Bu sağlık programının altında bir amacınız olacak, bir hedefiniz olacak. “Bu hedefe ulaşabilmek için, bu amaca ulaşabilmek için şu kadarlık bir ödeneğe ihtiyacımız olacak.” veya “Şu kadarlık bir yılda gerçekleştireceğiz.” diyeceksiniz, değil mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Evet.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Benim anladığım bu.

Bunun altında da değişik kurum ve kuruluşların işte bu, korumaya yönelik olabilir, sağlığın değişik alt parametreleri olabilir, alt bileşenleri olacak, benim anladığım. Yani doğru mu, bilmiyorum. Bu alt bileşenler çerçevesinde de yani bir anlamda, fonksiyonel bütçe sınıflamasında yer alan sınıflama şeklinin program bütçe altında da devam ettirilebilmesi mümkün olacak mı?

Esas sorguladığımız şey o, değil mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Fonksiyonel bütçe olacak mı, olmayacak mı; kaldırılacak mı, kaldırılmayacak mı?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, fonksiyonel bütçe sınıflandırması esas itibarıyla performans ölçen bir şey değil, sadece bir rakam alıyorsunuz. İşte sağlıkta -biraz önce Sayın Kuşoğlu da ifade ettiklerini uluslararası bir standart, doğru ama işte, “Sağlıkta, Sağlık Bakanlığı şu kadar harcamışken şu kurum şu kadar harcamıştır.” şeklinde bir şey görüyorsunuz. Ama benim anladığım, program bütçeden kasıt ki özellikle bu konuda çalışan, geçmişte çalışmış olan, işte Hazine, Maliyede, Planlama Teşkilatında çalışmış olan arkadaşlarımızın da ortak kanaati: “Aslında, program bütçe kötü bir şey değil çünkü bir hedef ortaya koyuyorsunuz, o hedefe ulaşmak için ne kadarlık bir kaynağımız olacak, bunu ortaya koyuyorsunuz ve ‘Bu hedefe ne ölçüde ulaşabildik?’ bunun bir değerlendirmesini yapabiliyorsunuz.” Anladığım kadarıyla... Ama arkadaşlarımızın buradaki sorusu şu: Fonksiyonel sınıflandırmayı kaldırmanızla birlikte, mesela, Sayın Kuşoğlu diyor ki: “Ben, sağlığa ilgili yapılan...”

Kusura bakmayın Sayın Kuşoğlu, yani ben, tabii, sizin söylediğinizi bir anlamda tercüme etmeye, anladığım şekliyle anlatmaya çalışıyorum.

“...Sağlık Bakanlığı veya diğer kurumların yapmış olduğu harcamaları bir bütün olarak istediğim anda görebilecek miyim? Bunlar ortaya koyulabilecek mi?”

Bülent Bey, bunu kastediyorsunuz, değil mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

Gönderdiğiniz bütçede nerede göreceğiz? O zaman ben bunu yeni yıl bütçesinde 2020 yılı bütçesinde nerede göreceğim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bunu netleştirirseniz...

Buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Mevcut sistematikte gördüğümüz istatistiki verilerin tamamına yine erişme imkânımız olacak, Meclise sunulacak bütçede bu bilgiler de yer alacak.

Ancak sistemde temelde bir değişiklik, özetle şöyle ifade edebiliriz: Mevcut kodlamada kurumsal kodla başlayan bir sistematiğimiz var, akabinde fonksiyonel kodlarımız geliyor, finansman tipi ve ekonomik anlamda sınıflandırmamız gerekiyor. Program bütçede ise en başta program kodu olacak, akabinde kurumsal kod olacak, finansman tipi ve ekonomik kodlama yer alacak. Burada fonksiyonlarla ilgili olarak bilgiler yer almamakla beraber, program altında yer alan tüm faaliyetler fonksiyonel sınıflamadaki eşleştirmeyle eskiden almış olduğumuz tüm verileri alma imkânına, denetleme imkânına ve raporlama imkânına sahip olacağız ve bunu Meclise sunacağız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, bu fonksiyonlar nasıl görülebilecek?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye...

Arkadaşlar, rahat olun. Ben sizin adınıza soruyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Rahat olmak mümkün mü Başkanım? Yani göz göre göre göz boyacılığı yapıyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, müsaade edin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hepimizi enayi yerine koyacaklar. Ben rahat olamıyorum, Allah’tan korkuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – “Yıllara sari olan hususlarda durum nasıl olacak?” diye Sayın Kuşoğlu soruyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Hepsi yıllara sari olacak. Bir program bir yılda bitmez.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bitmez, bitmez.

Müsaade edin Sayın Usta.

Buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Mevcut durumda aslında geçmişte var olan hiçbir şey kaldırılmıyor, yok edilmiyor; ona ilaveten ek bilgiler üretilmiş olacak, ek istatistikler üretilmiş olacak. Fonksiyonel sınıflamada mevcutta 10 tane temel başlığımız var: Genel kamu hizmetleri, savunma hizmetleri... Bunu bildiğimizden...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Açıklamalarınızı tek tek yazsaydınız da biz bunları uzun uzun sormasaydık olmaz mıydı?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Yılmaz, lütfen...

Buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Şimdi, bunun yerine 67 tane kalkınma planını, kurumlarımızın stratejik planlarını, kanunlarla, ilgili mevzuatlarla kurumlarımıza verilmiş olan görev, sorumluluklar da dikkate alınarak devamlılığı söz konusu olan program tespit edilmiş durumda. Buradaki belirlenen programı şöyle ifade edebiliriz: Kamu idarelerinin temel görev ve sorumlulukları esas alınarak kaynak tahsis edilen, birbiriyile uyumlu ve anlamlı şekilde bir araya getirilmiş faaliyetler grubu. Dolayısıyla örneğin, Sayın Kuşoğlu Milletvekilimizin de ifade ettiği gibi, sağlıkla ilgili, Sağlık Bakanlığı olarak gördüğümüz, “sağlık hizmetleri” diye gördüğümüz konu yeni program bazında “koruyucu sağlık programı” ve “tedavi edici sağlık programı” olarak iki program altında devam edilecek.

Benzer şekilde, örneğin, dış politika programı Meclise geldiğinde programın koordinasyonundan sorumlu idare bilgisi yer alacak –Dışişleri Bakanlığı- programı yürüten idareler... Çünkü dış politika sadece Dışişleri Bakanlığından ibaret değil sorumluluk alanı itibarıyla. Avrupa Birliği Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Millî Savunma Bakanlığı. Yine bu programın kalkınma planıyla ilişkisi, hukuk devleti, demokratikleşme, iyi yönetim gibi ve bunun altında da programın gerekçeleri, öngörülen hizmetler, programın önemi, kapsamı, bütçe yılında sunulması öngörülen hizmetler gibi, bunların detaylı faaliyet alanlarıyla birlikte Meclisin bilgisine arz edilmiş olacak her bir program altında.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim söz verdiğiniz için.

Şimdi şöyle: Değerli Başkanım, Sayıştaydan kimse yok, bu konuyu tartışıyoruz, yanlış yapıyoruz, bir.

İkincisi: İki sorum var. Şimdi, burada başlık “Stratejik Planlama ve Performans Esaslı Program Bütçe” Literatürde de rastlamadım, akademisyenler de stratejik planlama ve performans esaslı program bütçeyi bilmiyorlar. Program bütçe var, performans esaslı program bütçe var ama böyle “stratejik

planlama ve performans esaslı program bütçe” diye bir şey yok, literatürde de yok. İlk defa Türkiye’de ilk defa uygulanacak bu. Yok böyle bir şey, yok; dünyada yok böyle, uygulaması falan olan bir şey değil.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yok, yok; performans esaslı program bütçe dünyanın birçok yerinde...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Performans bütçe var, program bütçe var ama böyle “stratejik planlama ve performans esaslı program bütçe” diye bir şey yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bunu niye koydular bilmiyorum ama yani bu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ayrıca şunu soruyorum: Ödenen farklar net olarak bütçede görünebilecek mi, getirebilecek misiniz; yıllara sari harcamalar görünebilecek mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Görülecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Nerede görünecek?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Şimdi, birinci olarak şunu ifade edeyim Değerli Milletvekilim: “Stratejik Planlama ve Performans Esaslı Program Bütçe” madde başlığımız bu şekilde ifade ediliyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok böyle bir şey, literatürde de böyle bir şey yok, On Birinci Kalkınma Planı’nda da böyle bir şey yazmıyor.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Hâlihazırda 5018 zaten performans esaslı bütçeyi tanımlıyor. Burada yeni olan sadece program bütçe...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Performans esaslı bütçe var ama...

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Burada yeni olan program bütçe...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – ...“stratejik planlama ve performans esaslı program bütçe” diye bir şey yok, yok böyle bir şey.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Bu değil efendim yani orada bir yasanın...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yeni kavramlar oluşturulması...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, yeni kavramlar da...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam, bir saniye, bir saniye... Arkadaşlar, tamam...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu kavram tanımlansın, bilelim, somut olsun bu; bu da keyfi bir kavram değil ki. Ekrem Bey, bu keyfi bir kavram değil ki, net olarak ortaya konulur, uydurma bir kavram olmaz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki. Bir müsaade edin, bir müsaade edin.

Sayın Usta, sizi de dinleyelim...

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Sayın Başkanım, eğer uygun görürseniz soruları da almıştım, onları da...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam, Sayın Usta’ya söz vereceğim, bir de...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, Sayın Başkan bitirsin, olmazsa...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, bitirin siz, bitirin.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL
– Sorulara cevap verilirse belki...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Nerede Sayıştay? Sayıştay niye yok?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok kısa...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet arkadaşlar, kısa bir söz talebi var, onu vereyim, sonra saat 20.00’ye kadar ara vereceğim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hani bürokratlarla şey yapacak durumda değilim ama Sayın Şenel’in açıklamalarından gerçekten konuya çok vâkıf olmadığımız hissine kapılıyorum. Bakın, açın kendi Stratejik Planlama Başkanlığı sitenizi, Dünya Bankasıyla toplantıdan 30 tane doküman çıkmış. Yahu Allah aşkına, bari bir tane raporu getirseydiniz, bir tane raporu veya bize o raporu verseydiniz. Şu an ben şunu anlayamadım: Sizin anlattığınız program bütçe ne, fonksiyonel bütçe ne, ben tanımını koyamadım. Biri anladığım kadarıyla “ex-post” yani fonksiyonel, biri “ex-ante” önceden ama bu o kadar farklı ki. Mesela diyor ki: “Fonksiyonel bütçe raporlaması kalkıyor mu?” Cevap vermiyorsunuz ama fonksiyonel kodlama kalkıyorsa o raporlama kalkıyor. Şunu diyorsunuz: “Aynı kodlama gelecek, benzer bir kodlama gelecek.” Ya aynıysa geliyorsa niye değişiklik yapıyoruz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Performans...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben şöyle yapayım: Eğer bize açıklayacak bir AK PARTİ milletvekili varsa çok mutluluk duyarım ne yaptığınız konusunda, ben söz hakkını verebilirim. Gerçekten program bütçeleme, fonksiyonel bütçeleme, hangi raporlar değişecek bunu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Evet, Sayın Sındır’ın da bir sorusu var.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, arka arkaya 2 soru.

Mahallî idare bütçeleri de kapsam içerisinde doğal olarak. Şimdi, mahalle idareler bütçelerini hazırlarken stratejik amaç ve hedeflerine, vizyonlarına, programlarına göre, stratejik planlarında yer alan misyon ve vizyonuna göre bütçe hazırlıyorlar. Şimdi bunu kaldırıyoruz. Bir mahallî idarenin bütçesini hazırlarken o kentin ihtiyaçlarına yönelik bütçeyi hazırlarken stratejik planındaki misyon, vizyon ve stratejik amaç ve hedeflerini siliyoruz, yerine “kalkınma planı, Cumhurbaşkanlığı programı, orta vadeli program, orta vadeli mali plan, Cumhurbaşkanlığı yıllık programı” sonunda “stratejik planları ile program yapısına uyumlu şekilde” diyerek bunlara bağlı, bunlara uyumlu bir bütçe hazırlamasını bekliyoruz. Peki, o yerelin istekleri, ihtiyaçları, kendi stratejik planındaki amaç ve hedefleri nerede kaldı? Yerel yönetimler bütçelerini hazırlarken Cumhurbaşkanlığının programına uyumlu olmak için mi çaba sarf edecekler, kendi yerel ihtiyaçlarına göre mi bütçe hazırlayacaklar; bu çok temel bir çelişki kendi içinde. Yerelin de burada bütçesini “Ben kendime bağlıyorum, benim programımla uyumlu olacak.” diye bir şart koyarsanız bu sefer mahallî idare bütçelerinde çok ciddi bir sıkıntı oluşur ve kentin, halkın ihtiyaçları karşılanamaz veya baskılanır hâle gelir.

Teşekkür ediyorum.

Bunu bir soru olarak ben yöneltmiş olayım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok teşekkür ediyorum.

İbrahim Bey, siz devam edeceksiniz.

Şimdi arkadaşlar, ben de bu program bütçeleme konusunda geçmişte az çok çalıştığım için şu kadarını söyleyeyim: Bir kere, tabii, bu bütçeleme sistemi hem Dünya Bankasının hem OECD'nin hem IMF'nin, tüm uluslararası kuruluşun tavsiye ettiği bir program şekli, bütçeleme şekli, bunu söyleyeyim. Tüm dünyada bu program bütçeye geçişi tavsiye eden bir yaklaşım... Nedir bu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Program bütçeye, performans esaslı bütçeye tamam ama stratejik planlama...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ya o öyle konuşmuş, onun çok önemi yok yani onun bir şeyi yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Gerçekten olmaz böyle bir şey.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir müsaade edin.

Şimdi arkadaşlar, mesele şu: Şimdi, diyelim ki yerel kalkınmaya yönelik veya kırsal kalkınmaya yönelik birçok kurumun projesi var, işte mikro düzeyde belirli hedeflere ulaşmak üzere projesi var. Şimdi, ülke olarak sizin kırsal kalkınma alanında ne yapmak istediğinizin bir hedefi olması lazım, temel bir çerçeveniz, bir perspektifinin olması lazım “Ben önümüzdeki beş yıl içerisinde yerel kırsal kalkınma alanında şu hedefe ulaşmak istiyorum.” demeniz lazım ülke olarak, Cumhurbaşkanlığı Strateji Bütçe Başkanlığının da bu işi, bu programları ortaya koyması lazım. Bunu ortaya koyduktan sonra “Bu hedefe ulaşmak için benim şu kadarlık bir kaynağa ihtiyacım var.” demesi lazım ve bu kaynağın işte kaç yıllık bir program -biraz önce Erhan Bey de söyledi, bir yıllık bir şey değil, bir yıllık program olmaz, üç yıllık, beş yıllık programlar olur- ve bu süre içerisinde A bakanlığı yine program bütçe kodlama sistemi adında o kurumun kodu olacak...

Değil mi, yanlış söylüyorsam lütfen düzeltin.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Doğru efendim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – ...kırsal kalkınmaya şu kadarlık kaynak aktaracak ve bizim ortaya koyduğumuz hedefe şu kadarlık bir katkı sağlayacak, B kurumu şu kadarlık bir katkı sağlayacak ve “overall”da yani bir bütün olarak baktığımızda meseleye, kırsal kalkınma alanında biz bu program sonunda neyi hedeflemiştik, bu yapmış olduğumuz kaynak tahsisiyle ne kadarını gerçekleştirdik, ne kadar verimli olduk, ne kadarlık bir katkı sağladık bu net bir şekilde ortaya çıkacak. Dolayısıyla Sayıştayın bu analizi yapması daha da kolaylaşacak aslında. Çünkü neticede bu programlarla bir hedef ortaya konuyor, o hedefe ulaşılması gerekiyor. Tabii, hassas bir konu, ben katılıyorum, Bülent Kuşoğlu Bey'in söylediği, gerçekten fonksiyonel bütçe içerisinde yer alan hususların da program bütçe içerisinde görülüp görülemeyeceği, bunun da görülebileceğini ifade ettiniz anladığım kadarıyla.

Burada yani fonksiyonel bütçeyi, bütçe sınıflandırmasını da çok fazla... Açıkçası bunu biz sadece ne için kullanıyoruz? O bir veriyi görmek için kullanıyoruz. Yani gerçekten kapsamlı bir performans analizi yapılabilecek bir sınıflandırma değil aslında bana sorarsanız.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Zaten fonksiyonel bütçe onun için vardı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ha, elbette şu olur: Karşılaştırmayı yaparsınız, ne kadarlık bir kaynak aktardığınızı görürsünüz ama şunu göremezsiniz: Yani ortaya koymuş olduğunuz hedefe ne ölçüde ulaştınız? Yani yoksa elbette bunu fonksiyonel sınıflandırmanın da bir katkısı var, faydalandığımız bir şeyi var, elbette, yok demiyorum ama program bütçeleme -arkadaşlar da ifade ettiler zaten- kötü bir şey değil, iyi bir şey. Fakat burada birtakım eksiklikler varsa da burada tartışılmalı. Ben de onu söylüyorum.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Anlıyorum. Benim sorum yalnız güme gitsin istemiyorum Sayın Başkan. Şimdi, bakan, belediyeler karar organları belde sakinleri tarafından belirlenen idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişileridir. Şimdi belediyelerin bu tanımında mali özerkliğin artık çıkarmak gerekiyor kanun gereği.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Öyle mi oluyor?

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Çünkü siz eğer onların stratejik planlarıyla kendi mali yapılarını ve bütçelerini hazırlama özerkliğini Cumhurbaşkanlığı programı vesaire gibi başka kriterler koyarak stratejik planı ortadan kaldırırsanız, stratejik plandaki amaç, vizyon ve hedeflerini...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, onu kaldırmaz ki. Kaldırmaz onu.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bakan, kamu idareleri bütçelerini daha önce var olan “stratejik planlarında yer alan misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedeflerle uyumlu” ibaresi kaldırılıyor “Bütçelerini Kalkınma Planı, Cumhurbaşkanlığı Programı, Orta Vadeli Program, Orta Vadeli Mali Plan, Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı, stratejik planlarıyla program yapısına uyumlu şekilde” diye ifade geliyor. E, buradan ne anlıyoruz biz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bunlar yok.

Bir saniye, Erhan Bey’e bir söz vereyim müsaade ederseniz. Erhan Bey de bu konuda çalışmış bir arkadaşımız.

Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, bakan, yani şu soruyu soracağım: Bu yapılan şey, düzenleme önemli bir düzenleme mi Sayın Başkan?

Bunun 4 maddede yapılmış gibi görünmesi lütfen bizi yanıltmasın. Hakikaten tarihî bir şeyi konuşuyoruz. Bütün uluslararası standardın dışına çıkıp Türkiye’ye özgü bir standart yaratıyoruz. Olabilir yani başkanlık sistemi nasıl kendimize özgü bir şey yaptık, kendimize özgü bir kamu maliyesi de getirebiliriz, teoriler de üretebiliriz; o ayrı bir şey. Ancak Başkanım, bu böyle akşamın dar vaktine sıkıştırılacak bir konu değil. Şimdi kırıncı olmak istemiyorum da muhtemelen sehven oldu, Sayın Milletvekili Bülent Bey, “Stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme diye bir şey yoktur.” dedi. Siz savundunuz, oradan hanımefendi savundu, buradan bir arkadaş savundu; İbrahim Bey benim promosyon arkadaşım, çok başarılı bir bürokrattır ama Strateji Bütçe Başkanlığında yeni, o savundu; Ekrem Bey savundu; hâlbuki bir yanlış savundunuz hepimiz. Bu başlık ne biliyor musunuz? Bu başlık...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, ben bir şeyi savunmadım burada.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, siz savundunuz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, hayır, yanlış bir şey olabilir dedim ben. Tutanakları getirelim Sayın Usta, ben savundum falan değil, lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Efendim, söyleyeceğim bir dakika. Ne söyleyeceğimi bilmiyorsunuz ki.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ben savunmadım, sadece...

ERHAN USTA (Samsun) – Peki, siz savunmadınız, sizi dışarı alıyorum; diğer arkadaşlar derse onları da dışarı alırız, problem değil ama şu yapıldı: Şimdi, bu başlık “Stratejik Planlama ve...” yani burada “performans bütçeleme” filan diye bir şey yok orada, tamam. Ama yani şimdi konu o kadar böyle sığ olarak mevzuya şurada bakma gibi bir durumla karşı karşıyayız ki gelin bunu, eğer ısrarcıysa Bütçe Strateji Başkanlığımız veya kanun teklifi veren arkadaşlarımız daha doğrusu, bir alt komisyona havale edin, bunu enine boyuna tartışalım. Şimdi, İbrahim Bey’e çok saygı duyuyorum da o söylediği

şeylerin hiçbirinin olması mümkün değil. Bunun hem gelecekle hem geçmişle bağlantısı kopacak. Eğer bu bağlantı kopmayacaksa arkadaşlar “mı” gibi yapıyoruz yani aslında hiçbir şey yapmıyoruz ama birilerini tatmin edeceğiz burada. Bir defa bir de kusura bakmasın, böyle bir reform yapıyorsak bunun sahibi olan, hayır artık siyasetçi gelemiyor da, o zaman Naci Ağbal gelsin burada bir hesap versin. Yani Sayın Başkan Yardımcısına çok saygı duyuyorum, yani kendisi rencide olmasın diye de özen göstermeye çalışıyorum, çok değerli bir bürokrat, en son biliyorsunuz, ekonomi müsteşarımızdı. Ama yani Naci Bey gelsin o zaman burada bunu bir anlatsın bize. Yani bu olmaz. Bunu bir alt komisyona havale edelim eğer geri çekilmeyecekse alt komisyonda şunu enine boyuna tartışalım hem kamu mali yönetimi reformunu, işte üstat oradaydı, ben bürokrat olarak oradaydım, Sayın Bakanımız da muhtemelen oradaydı yani orada alt komisyonda bunları tartıştık. İtiraz etmiyoruz; bakın, CHP de mesela İYİ PARTİ’den de ben de bir ihtiyaç olduğunu söylüyoruz ama ihtiyacı bu şekilde giderirsek çok daha kötü bir şey yaparız, mevcut elimizdekilerden de oluruz. Yapmayın Allah aşkına! Yani bu işi böyle akşamın dar vaktinde... İnanın bir bilgi birikimiyle yani şey yapmak istemiyorum da ona istinaden söylüyorum. Muhtemelen şuradaki bürokrat arkadaşların hangi birisine sorarsanız sorun, özelde sorun, hepsi şu yapılan işin yanlış olduğunu söyleyeceklerdir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, saat 20.00’ye kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.25

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.10****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Komisyonumuzun değerli üyeleri 1'inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın Kuşoğlu var mı bir şey?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayıştaydan arkadaşlar geldi mi? Soru soralım mı o zaman?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, soruları alalım.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım çok teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, Sayın Başkan; hatırlıyor musunuz burada Sağlık Bakanlığı şehir hastaneleriyle ilgili bir sözleşme değişikliği söz konusu olmuştu, burada görüştük.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hatırlıyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bize Sağlık Bakanlığı sözleşmelerle ilgili bilgi vermedi, Komisyona ticari sır diye burada bilgi vermedi ve bugün yapılanın ne kadar yanlış olduğunu görüyoruz. Böyle bir pandemi ortamında bütün dünya etkilenmiş, onların da böyle bir ortamda Türkiye'den bu parayı almamaları lazım ama Londra Mahkemeleri yetkili, sözleşmelerinden bile haberimiz yok ve burada bilinmediği hâlde o değişiklik geçti; lehimize miydi, aleyhimize miydi bilmiyoruz. Bir tane çocuk vardı burada; çocuk diyorum çünkü devlet memuru da değildi o, anlaşmalı yani dışarıdan danışman statüsünde birisiydi. Bize hiçbir şekilde sözleşmeyle ilgili bilgi verilmeden buradan o değişiklik geçti ve bugün yanlış olduğunu görüyoruz. Çok rahatsız olduğum, çok aklımda kalan günlerden bir tanesidir o gün.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Hatta “ticari sır” gibi bir ifade mi kullandı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, öyle de bir ifade kullanmıştı.

Şimdi, burada da benzeri bir durum söz konusu olmasın; burada Allah'a şükür bizim memleketimiz, biz daha iyisinin tabii ki yapılmasını isteriz ama gerçekten “stratejik planlama ve performans esaslı program bütçe” diye bir şey yok, yok; profesörlerini çağıralım yok.

Ayrıca ben somut olarak sormak istiyorum. Bakın, bu Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bu 2020 ile ilgili bütçe teklifi. Şimdi, açınca açıklamalardan sonra hemen ilk sırada fonksiyonel sınıflandırmaya göre ödenek icmalı geliyor, ilk sırada bu geliyor, fonksiyonel; genel kamu hizmetleri, başlangıç ödeneği, harcama, savunma hizmetleri, kamu düzeni ve güvenlik hizmetleri, ekonomik işler ve hizmetler, çevre koruma, buradan sağlık hizmeti... Bu bakanlığın fonksiyonlarına göre ne kadar harcama yaptığını görüyorsunuz, neye ne kadar harcama yaptığını, çevre için, iskân için, sağlık için, eğitim için, sosyal güvenlik için, savunma için vesaire.

Fonksiyonelden sonra açıyorsunuz ekonomik sınıflandırma var. Ekonomik sınıflandırmada birinci düzey, ikinci düzey harcamaları görüyorsunuz. Burada da tek tek; özel kalem müdürlüğünün, sosyal yardım hizmetlerinin mal alım giderlerinin vesaire sermaye giderlerinin ne kadar tuttuğunu görüyorsunuz.

Ondan sonra kurumsal geliyor. Kurum olarak kurum içerisindeki diğer yapıların ne kadar bütçe aldığını görüyorsunuz, ne kadar harcadığını, ne kadar başlangıç bütçesi olduğunu, ne kadar harcadığını görüyorsunuz. Şimdi, burada fonksiyonel kaldırılıyor, bunu göremeyeceğiz. Bu yeni dönemde bize nasıl gelecek bu? Diyor ki arkadaşlar: “Evet, fonksiyonel kaldırılıyor ama daha detaylı bir şey konuluyor.” Doğrudur, bu da doğrudur fakat o daha detaylı buraya gelmeyecek diyorum, o daha detaylı kamuoyuna sunulmayacak. Muhasebeyi bilenler bilir, mali tablo hazırlarsınız, muhasebeci istediği gibi hazırlar size, çok daha modern mali tablolar sunar ama hiçbir şey anlamazsınız. O hâle getiriliyor konu bu. Yoksa detaylandırılıyor mu? Detaylandırılıyor ama kimsenin anlamayacağı, kimsenin şehir hastaneleriyle ilgili, yol, köprü geçişleriyle ilgili, Türkiye'nin yaptığı uzun yıllara sarı harcamalarla ilgili hiçbir şeyi göremeyeceksiniz buraya getirilen belgeler arasında. Konu bu. “Yeni dönemde nasıl bir sistemle geleceksiniz?” diye soruyorum. Yalnız Sayıştay yoksa yapmayalım bunu, çok önemli bir konu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Başka sorusu olan var mı?

ERHAN USTA (Samsun) – Başkanım benim kısa bir sorum olacak.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tabii, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – İbrahim Bey şunu ifade etti: “Eskiyle bağlantı kopmayacak, eskiden neyi takip ediyorsak bundan sonra da takip edebileceğiz.” dedi. Ben bunu nasıl olacak diye soruyorum yani eskiyi takip ediyorsak eski kavramlarla, eski sınıflandırmayla o dört düzeyde gideceksek o zaman biz zaten farklı bir şey yapmıyoruz. O zaman bu değişikliği niye yapıyoruz, bu yaptığımız nedir? Onu bilmek istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ederim.

Evet, Sayın Yılmaz, buyurun sizin sorunuzu alalım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bence şu anda çok önemli değil ama yine de kafamı kurcalıyor. Şimdi, bugün ayın 6'sı, ayın 17'sinde bütçe sunumu yapılacak, şu anda bütün çalışmaların yapılmış olması lazım, şu kitapçıkların hazırlanmış basılıyor olması lazım. Şimdi, biz bu yasayı göreşeceğiz, göreşecek, Meclise gidecek, Genel Kurul göreşecek ondan sonra Resmî Gazete'de yayımlanacak yürürlüğe girecek; “Bunun yürürlük tarihi 2021'de.” dersiniz problem yok. Fakat bu hemen uygulanacaksa bu nasıl bu lojistiği bulacak mı?

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, 2020 bütçesinde uygulanacakmış.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, onunda cevabını alalım.

Sayın Akif Hamzaçebi Bey buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben kişisel olarak program bütçeye geçilmesini olumlu buluyorum bir kere, görüşümü ifade edeyim. Sorum şu: 1973 yılı ile 2003 yılı arasında Türkiye'de program bütçe uygulaması yapıldı, başarılı veya başarısız. Tüm kurumlar bu kapsama alınamadı, programların tanımında zorluklar yaşandı. Program-alt program şeklindeki ayrımları ben bütçe yasalarında gördüm. Bu başarısızlığı için mi fonksiyonel bütçeye geçildi 5018 sayılı Kanun'la ve şimdi, program bütçeye geçiyorsak -ki geçeceğiz- 2021 yılı bütçesini hazırlarken bir anlamda 2003 yılı öncesinin anlayışına mı dönüyoruz? O zamanda program bütçe vardı, başarısızdı.

Diğer konu şu: Bundan amaç -tümüyle ilgili görüşümü ifade ederken bunu söylemişim- bir kamu harcamalarının etkinliğini, verimliliğini, ekonomikliğini değerlendirebilmek açısından kamu hizmetlerinin programlar itibarıyla oluşturulması şart. O programın etkinliği ancak öyle ölçülebilir. Peki, bu şekilde yasalaşır ise yasalaştıktan sonra Sayıştay nasıl bir denetim yapacak? Etkililik, ekonomiklik, verimlilik ilkeleri çerçevesinde Sayıştay denetim yapacak mı? Bunun cevabını herhalde Sayıştay vermeli ama sizin de bu konuda bir görüşünüz olmalı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, ben bir öneride bulunmak istiyorum; Sayıştay olması gerektiği konusunda hemfikiriz herhalde ama Sayıştay yok. Bu konu böyle uzayıp gidecek elimizde somut bir örnek yok. Sadece bu 5 maddeyi yarın sabaha bıraksak, en azından bize bir örnek model bütçede karşımıza çıkacak olan tablo üzerinden bir sunum hazırlasa arkadaşlarımız, yarın Sayıştay da gelse ve detaylı bir şekilde üzerinde tartışsak bunu. Diğer kanunları görüşelim sadece kalsın ve somut görürsek belki üzerinde daha rahat tartışırız. Yani benim önerim acele etmeyelim.

Bir de hakikaten Sayın Durmuş Yılmaz hocamda ifade etti, ben de geneli üzerine konuşmamda sormuştum zaten tekrar etmek istiyorum; hakikaten bu uygulamanın on gün sonra gelecek olan bütçede uygulanacak olması; ya bu akıl tutulması yani daha buradan geçmedi. Şimdi, çalışıyor mu kamu görevlisi arkadaşlarımız bunun üzerine ne yapıyorlar? Nasıl yetiştirecekler? Yani bu mümkün değil. Bir de bunun uygulamasında da niye bu kadar acele ediyoruz? Neden altı ay önce gelmedi? Hadi pandemi vardı diyelim, o zaman 2022 bütçesini erteleyelim uygulamasını. Bu daha mantıklı.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Kanun çıkacakmış gibi bütçe hazırlama genelgesi yayınladılar temmuz ayında.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Ama bir dakika yani o zaman biz burada ne yapıyoruz, niye tartışıyoruz? Tiyatro mu oynuyoruz yani olur mu öyle şey ya, tiyatrocuyu biz burada ne yapıyoruz? Yani bu işin de bir ciddiyeti olması lazım.

Yarına bırakma önerimi de lütfen bir değerlendirirseniz yani daha sağlıklı karar vermek adına.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum. Elbette.

Şimdi, Sayıştay temsilcimiz gelmiş, ilgili arkadaşlarımız da burada şu anda. Sayın Şenel’e söz vereceğim, daha sonra Bahtiyar Bey’e söz vereceğim, size vereceğim ve Yasemin Hanım’a söz vereceğim sırayla.

Evet, Sayın Şenel buyurun lütfen.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Sayın Başkanım, önceki oturumda sayın milletvekillerimiz tarafından da dile getirilen sorularımız vardı, onlarla başlamak istiyorum müsaadenizle.

Sayın Erol Katırcıoğlu “Performans esaslı program bütçeye geçiş için idari kapasite yeterli mi?” diye sormuşlardı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Katırcıoğlu sizin sorunuz, onu söylüyor.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – 5018 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesiyle birlikte kamu idarelerinde stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme teknik ve esaslarına ilişkin önemli mesafeler alındı, ikincil mevzuatlar yürürlüğe

konuldu ve personel eğitimleri tamamlandı. 2006 yılından beri de performans programları Türkiye Büyük Millet Meclisine tevdi edilmektedir. Bu süreçte kamu kurumlarımız hem orta ve uzun vadeli plan hazırlama anlayışı geliştirdiler hem performans yönetim kültürünün oluşması sağlandı hem de kurumsal kapasitenin gerçekleşmesine katkı sağlandı bu süreçte. Dolayısıyla hem Sayın Milletvekilimiz Hamzaçebi'nin de ifade ettiği gibi 1973'te de program bütçeye geçilmişti bugünkünden beklenen ne farkı olacak? Belki o gerekçelerini sayın vekillerimiz ifade etmişlerdi ama en önemli konu altyapı olarak da hazır değildi, performans odaklı bir bürokraside çalışma kültürü yoktu bu süreçte; oluştu. Bilişim altyapısı bu anlamda oldukça geliştirildi, beş yıllık orta vadeli, uzun vadeli stratejik planlar hazırlar oldu kurumlarımız. Dolayısıyla istatistiki anlamda da önemli bir kapasite oluştu. Bu çerçevede biz kurumlarımızın hazırlanması noktasında -kalkınma planında böyle bir şey öngörüldüğü için Meclis tarafından kabul edilen- Strateji Bütçe Başkanlığı olarak buna yönelik çalışmalarını 2019'dan beri yürütmekteyiz. Ancak bu işin 2 ayağı var: Bir Strateji Bütçe Başkanlığı tarafı bir de Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafı. Muhasebat tarafında bilişim altyapısıyla ilgili eksikler olduğundan dolayı 2020 yılına kalmak durumunda kaldı. Bugün itibarıyla tabii ki biz müdürlükte olan mevzuatın öngördüğü çerçevede hazırız ancak yüce Millet Meclisimiz bu kanunu kabul ettikleri takdirde de yine kurumlarımızda biz o alternatifte göre bütçe teklifini hazırlayacak durumdayız. Her iki şeyde de biz hazır durumdayız çünkü bu sürpriz bir şey değil, kalkınma planında öngörülmüş bir şeydi ve Cumhurbaşkanımızın da talimatlarıyla o hazırlıklar hem bilişim altyapısı boyutuyla hem kurumların eğitimleri boyutuyla Bütçe Genel Müdürlüğümüz tarafından...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu sene için 2 tür mü hazırlık yaptınız?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Cumhurbaşkanlığı kanun dışında talimat veremez ki.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Eğer çıkmazsa... Mevcut bir yapı var ama biz çıkması hâlinde ona hazır bir durumdayız yani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siz bütçe çağrısı yaptığınız zaman 2 tür mü yaptınız?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Hayır, biz program bütçeye göre hazırlıklarımızı yaptık ancak zaten bunun dönüştürülmesinde de bir sorun olmayacağı için kanun neyse biz ona göre bütçe getireceğiz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Cumhurbaşkanlığı öyle bir talimat, kanuna aykırı bir talimat nasıl verebilir, ben onu anlamış değilim.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Kanuna aykırı bir talimat söz konusu değil burada, sadece bir çalışma bu.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Öyle bir kanun değişikliği yapılmadı, uygulamasında yapıyorsunuz ama.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Kalkınma planında öngörülen bir çalışmaydı bu.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şöyle yapabilirler en kötü ihtimal: 2001 yılı bütçe teklifine 5018 sayılı Kanun'da geçen "fonksiyonel" kavramı 2001 yılında program bütçe olarak uygulanır şeklinde hükümler konulur; 2003 öncesi bütçe yasalarında yapıldığı gibi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama öyle değil çağrı yaptığımız zaman 2 tür yaptık diyorsunuz öyle mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Hayır, ifadem öyle anlaşılırsa düzeltmek isterim. Biz program bütçeye yönelik hazırlıklarımızı yaptık ancak bu kanunun gerekli olduğunu herkes takdir ettiği için bugün burada görüşülüyor. Fırl bir durum oluşturma söz konusu değil, Meclisin takdiriyle eğer bu düzenleme gerçekleşirse biz o çerçevede 17 Ekim itibarıyla bütçe tasarısını Meclise göndermiş olacağız.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sunabileceksiniz.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım kanun çıkmazsa eski sisteme göre kurumlarımız yapabilecek durumda mı?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Yani o çok zor bir durum değil ama ihtiyaç olur mu...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, çok özür diliyorum araya giriyorum ama çünkü bir tanesi çok öznel bir şey öbürü çok nesnel bir şey... O zaman bu hakikaten birbirine çok kolay dönüştürülecek bir şey ise biz bir şey yapmamış demektir, bırakın o zaman adını falan da değiştirmeyelim.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Şimdi, şöyle Sayın Başkanım: Daha önceki sorulara da açıklamalarda bulunduğum gibi, fonksiyonel bütçenin içermiş olduğu istatistikler zaten üretilmeye devam edecek ve mevcut programla da ilintisi bağlantısı kuruluyor program üzerinde hem muhasebat tarafında hem bütçe tarafında. Dolayısıyla bu geçişkenlik raporlama boyutuyla zaten sağlanıyor. Her bir faaliyet fonksiyonel bütçedeki üçüncü düzeydeki tanımlamayla eşleştiriliyor ve dolayısıyla bunun orada sistemin önceki yıllarla istatistiklerinin mukayese edilebilirliğini sağlamak anlamında bir imkân sağlayacağını ifade etmişim. Zaten bundan sonraki yıllarda da bütçedeki gerçekleştirmeleri mukayese etme adına, uluslararası standartlarda takip etme adına altyapı zaten hizmet verecek, buna da imkân sağlayacak.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Evet.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Sayın Durmuş Yılmaz “Program bütçe 1973 yılından beri uygulanıyordu, getirilen sistemle saydamlığı azaltıyorsunuz, fonksiyonel sınıflandırmayı kaldırılıyorsunuz.” diye ifade etmişlerdi. Aslında kısmen cevaplandırdım ama kanun teklifiyle analitik bütçe sınıflandırmasına program sınıflandırması dâhil ediliyor. Program sınıflandırması aynı zamanda fonksiyonel sınıflandırmanın bütün unsurlarını içeriyor. Kamu harcamaları fonksiyonel sınıflandırmaya göre de yayınlanmaya devam edecek, ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak bütçe gerekçesinde fonksiyonel sınıflandırmaya göre hazırlanan tablo ve verilere yer verilecek.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Yani bununla ilgili herhangi bir sıkıntı söz konusu değil anladığım kadarıyla.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Olmayacak evet.

Sayın Bekaroğlu'nun sorusu: “Fonksiyonel sınıflandırmaya göre kamu harcamalarını nasıl göreceğiz?” Performans esaslı program bütçe sisteminde bütçe harcamaları aynı zamanda fonksiyonel sınıflandırmaya göre yayımlanacak. Mevcut bütçe sınıflandırmasında üretilen bütün veriler tarihi kıyaslamaya da imkân verecek şekilde yayımlanacak. Yapılan çalışmaların bilişim altyapısı da bu şekilde geliştirilmiştir, hâlihazırda buna imkân verecek durumdadır.

Sayın Bülent Kuşoğlu'nun soruları... “Fonksiyonel sınıflandırma kaldırılıyor, biz fonksiyonel sınıflandırmayla örneğin sağlık hizmetlerini göremeyeceğiz.” diye ifade etmişlerdi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, sağlık hizmetlerini göremeyeceğiz demedim. Sağlık hizmetleriyle ilgili uzun yıllara sâri şehir hastanelerinin, örneğin ya da köprü geçişlerinin farklarını burada nereden göreceğiz, dedim.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Evet, yine onları görme imkânı olacak yani öncesinde ne görüyorsak...Cevap olarak şunu ifade edebilirim: Program sınıflandırması, kamu idarelerinin temel görev ve sorumlulukları esas alınarak kaynak tahsis edilen birbiriyle uyumlu ve anlamlı şekilde bir araya getirilmiş faaliyetler bütünü. Fonksiyonel sınıflandırmayla devletin işlevleri gösteriliyor. Programlarla fonksiyonel sınıflandırmada izlenen kategoriler de izlenebilecek. Örneğin sağlık hizmetleri fonksiyonunun karşılığında tedavi edici hizmetler ve önleyici sağlık hizmetleri programı olarak 2 başlıkta bunun alt başlıklarıyla faaliyetlerini de takip etme imkânına kavuşmuş olacağız.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunlar program değil ki Sayın Başkan. Bu dediğiniz tedavi edici hizmetler, koruyucu hizmetler, bu başlıklar zaten fonksiyonel kısmında olan şeyler yani bunlar program değil; niye o zaman bunlara program diyoruz biz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar bir usul var, lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 1’inci maddede yani 5018’in 9’uncu maddesinde yaptığımız değişiklikle şimdi “Görebileceğiz.” diyoruz ya... “Kamu idareleri program bütçeye uygun olarak yürütecekleri faaliyetler...” demişsiniz, daha önce “...Faaliyet ile bunların kaynak ihtiyacını...” diye devam ediyordu. “Faaliyetler” demişsiniz “projeler”i çıkarmışsınız, projeler yok burada. Yani kamu özel iş birliği projeleri falan filan bunları çıkarıyorsunuz bunlardan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Olacak onların hepsi, olmayacak mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Nerede olacak? Proje olarak görünmeyecek.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, hayır.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Faaliyetler zaten ondan mürekkep.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Faaliyet dediği şey o.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Faaliyet o mudur? Proje farklı, faaliyet farklıdır; bu tür kavramlar farklı. Bunları yerli yerine oturtmadan nasıl olacak İbrahim Bey?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Bahtiyar Bey size de vereceğim söz.

Siz de sürekli işaret ediyor...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, bu önemli bir konu, bunu yarına bırakalım, derli toplu bir tartışalım. Yani bu şey değil, geçirmemek için değil, sonuçta çoğunluk var, geçecek de bunu böyle şey yapmayalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, bu konuda Sayın Kuşoğlu, müsaade ederseniz arkadaşları bir dinleyelim yani arkadaşları dinlemekten... Ya, biz, sizleri dinledik, her biriniz konuştuğunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İbrahim Bey siyasi sorumluluğu olan bir arkadaşımız değil. Neden yıpratalım kendisini?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bu zaten teknik bir konu, teknik bir konu. Şimdi, Bahtiyar Bey’e söz vereceğim, ki bu konuda çalışan arkadaşımız, ona söz vereceğim.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Benim mahallî idarelere yönelik bir sorum vardı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yerel yönetimlere yönelik Bahtiyar Bey verecek onun cevabını. Mahallî idarelere yönelik...

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Sayın Başkanım, uygun görürseniz bir hususu ifade edeyim .

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Erhan Bey’in dile getirdiği bir husus da “Cumhurbaşkanlığı programı ve Cumhurbaşkanlığı yıllık programı diye iki kavram var, bu bir yanlışlık mı?” diye ifade etmişlerdi. 13 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı’nda bunların her ikisi de yer almaktadır. “Cumhurbaşkanlığı programı” eski dönemdeki hükümet sistemindeki hükümet programının karşılığı olarak ifade ediliyor, “Cumhurbaşkanlığı yıllık programı” da bütçeden sonra hazırlanmış olan yıllık programın karşılığı olarak ifade edilmiş. Yani...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hiç yapıldı mı Cumhurbaşkanlığı programı?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Hayır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yapılmadı değil mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Ama 13 sayılı...

ERHAN USTA (Samsun) – Bu olmaz böyle...

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Yani 13 sayılı Karar’da o şekilde ifade olmuş, Cumhurbaşkanlığı...

ERHAN USTA (Samsun) – Program...

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Yani öyle ifade edebiliriz ama tam karşılığı olarak öyle ifade edemeyiz, yani “Cumhurbaşkanlığı programı” diye ifade ediliyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum

Bahtiyar Bey, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Başkanım, benim sorumun cevabı...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Verecek efendim “Bahtiyar Bey cevap verecek.” dedim size, siz dinlemediniz herhâlde.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Strateji ve Bütçe Başkanlığından katılıyorum, Bütçe Genel Müdür Yardımcısıyım.

Efendim, biliyorsunuz, bu fonksiyonel sınıflandırmaya ilişkin... Temeli CFS dediğimiz, IMF’nin kamu harcamalarına ilişkin üye ülkelerin harcamalarını birbiriyle kıyaslayabilmek, veriler üretebilmek için kullandığı bir sistem. Bu sistem de fonksiyonel sınıflandırma temeli, ayrıca ekonomik sınıflandırmayı da kullanıyorlar. Tabii, bu bir ihtiyaç. Bizim bu program bütçe hazırlık çalışmaları esnasında bu ihtiyacı mutlaka karşılamamız gerekiyordu.

Şimdi, sayın vekillerimizin önerisi de oldu “Fonksiyonel sınıflandırmayla birlikte program sınıflandırmasını da dâhil edelim, bu şekilde program bütçeyi hayata geçirelim.” şeklinde. Şimdi, efendim, bizim merkezî yönetim bütçesi için baktığımızda yaklaşık 30 bin tane tertibimiz var, bu

kadar tertip sayısı olan bir bütçenin dünyada örneklerini bulmak çok zor. Tabii, tertip sayısının fazla olmasının avantajı kamu harcamalarını daha detaylı kavırıyor ama bir noktada da bütçeyi anlaşılabilir olmaktan uzaklaştırıyor.

Şimdi, önerilen alternatifi biz çalışma esnasında, bu işin tasarımını yaparken dikkate aldık. Şimdi, fonksiyonel sınıflandırma üç basamaklı bir sınıflandırma. Bunu dâhil ettiğimizde bu 30 bin tertip sayısı doğru orantılı değil çünkü o şekilde de bunu çatallandırmamız gerekiyor. Çok fazla tertip sayısına... Zaten uluslararası kuruluşlar da tertip sayısının bu kadar fazla olmasını anlayamıyorlar, eleştiri konusu hâline getiriyorlar.

Diğer taraftan, program sınıflandırmasının ve fonksiyonel sınıflandırmanın şu yönüyle ortak bir omurgası var: İki de nihayetinde kamu harcamalarını sınıflandırıyor ama program sınıflandırması bütçe hazırlamaya, planlama yapmaya daha uygun.

Ayrıca, biraz önce bahsettiğimiz üzere, uluslararası sınıflandırma doğal olarak ülkelerin kendi özelliklerini kapsamıyor. Bir bütçe sınıflandırmasının hakkıyla yapılabilmesi için, onun üzerinden bir mali yönetim sisteminin kurulabilmesi için ilgili ülkeye özgün olması lazım. Bu özgünlük hedefi çerçevesinde program sınıflandırması ihtiyacı ortaya çıktı.

Gelinen noktada, bizim bütçe hazırlık rehberimizde bu program sınıflandırmaya ilişkin bütün detayları düzenliyoruz. Biliyorsunuz, mali planın eki olarak yayınlanacak. Burada bu fonksiyonel sınıflandırmaya ilişkin nasıl veri üretilecek, burada karşılaştırma tablolarıyla birlikte aynı zamanda hem Hazine ve Maliye Bakanlığımızın hem de bizim bütçe hazırlık e-bütçe modülünde de bunun eşleştirmesini yaptık. Sayın Başkanımız söylediler, bu fonksiyonel sınıflandırmanın üçüncü düzeyi ile bu program sınıflandırması bir altyapı üzerine inşa edilmiş bir sınıflandırma tarzı. Tanımdan da anlaşılacağı üzere, faaliyetler aynı amaca yönelmiş kamu hizmetlerine ilişkin faaliyetler topluluğu olarak değerlendiriyoruz. Dolayısıyla, şu an 800 küsur tane kamu faaliyetini bizim bilişim altyapımız yani kamu hizmet envanterini çıkarırcasına merkezî yönetim için kapsamış durumda. Program sınıflaması işin görünen tarafı, bu verileri oluştururken bütçe alttan yukarıya doğru bu faaliyetleri... Çünkü faaliyetlere inemediğimizde sağlıklı bir bütçe yapma şansımız yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kuşoğlu “Mesela bir proje var; A projesi, B projesi bu faaliyet mi?” diye sordu.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Sayın Başkanım, biliyorsunuz, bizim bütçede cari harcamalar ve yatırım harcamaları olarak temelde iki ayırım yaparız. Faaliyetin içerisinde projeler yer alıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Projeleri buradan çıkarıyoruz, faaliyet var.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Hayır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Faaliyetin içerisinde projeler yer alıyor mu göremeyeceğiz.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Faaliyetler, cari harcamalardan... Ona alt faaliyet diyoruz ve projelerini oluşturduğu bir kısım var. Biz, yapıya tertip yapısını kazandırarak Sayın Vekilim, proje harcamalarını detay projeye kadar anlık Hazine ve Maliye Bakanlığındaki harcama sistemi üzerinden harcamasını da alabileceğiz. Dolayısıyla, proje yönetimi açısından da kurumlara güzel bir altyapı kazandırma hedefi içerisindeyiz. Özetle projeler faaliyetlerin altında, onu söyleyebilirim

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir soru sorabilir miyim?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama “proje”yi çıkartmışsınız, kanunda bu “proje”yi çıkarıyorsunuz değil mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Proje tanımı, rehberde faaliyetin içerisinde tanımlandığı için ifadeden çıkarma ihtiyacı duyduk.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani kanundan çıkarma ihtiyacı duyuyorsunuz.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Çünkü faaliyet bazlı bir bütçeleme yapıyoruz, iş...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Neticede faaliyetin altında her bir proje yer alıyor mu?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Yer alıyor efendim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yer alıyor.

Sayın Hamzaçebi, buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şöyle örnekleyebiliriz tahmin ediyorum, bu örneği verdikten sonra aynı bağlamda bir soru soracağım tabii. Yani örneğin, tarım arazilerinin sulanması projesi. Bu proje kapsamında göletler vardır, gölet projeleri tarım arazilerinin sulanması programının içerisinde. Dolayısıyla “Ayrıca yasada ‘proje’ kelimesini yazmaya gerek yok.” diyorsunuz. Yani bir fazlalık aslında, 2008’de madde değişmiş. Peki, aynı maddenin ikinci fıkrasında yani 5018 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinin ikinci fıkrasındaki “proje” kelimesi duruyor, onu değiştirme ihtiyacı duymadınız mı? Bakın, şöyle diyorum, okuyorum ikinci fıkrayı: “Kamu idareleri, kamu hizmetlerinin istenilen düzeyde ve kalitede sunulabilmesi için bütçeleri ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini...” diyor.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Efendim, onu açıklamak...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Program sonuçta faaliyetlerden oluşuyor, faaliyetler projeleri de içerdiğine göre burada ayrıca projeyi saymaya gerek var mı?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Efendim, şöyle açıklayabilirim: Biliyorsunuz bütçe çıktıktan sonra 5018 sayılı Yasa’nın yine bir gereği olarak ocak ayı içerisinde yatırım programının çıkması gerekiyor. Şimdi, mevcut bütçede proje ödeneklerini, bugüne kadar verdiğimiz bütçelerde proje ödeneklerini ayrıca göremezsiniz. Proje ödeneklerini en yakın görebileceğiniz kısım ekonomik sınıflandırma, sermaye giderleri olarak ifade ettiğimiz kısım. Buradaki şey aslında yatırım programının o sürecine karşılık gelen bir ifade çünkü yatırım programı çıktığında bütçeye uygun olarak orada proje bazında ödenek dağılımları da somutlaşmış oluyor. Kasıt o, onun için onu muhafaza etmek istedik çünkü başka bir maddeyle bağlantısı olduğu için.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Ocak ayında, her yılın ocak ayında yıllık yatırım programı yayımlanıyor. Hangi projenin maliyetinin ne olduğu orada gözükmüyor. Bu bir programın içerisindeki faaliyetin içerdiği projedir, bunu, yani yatırım programını yayımlamak için ayrıca burada bu cümleye gerek yok. Şimdi 5018’e bakıyordum, tam mikrofon açıldı, 5018’de herhâlde yatırım programının dayanağı olan bir madde vardır öyle değil mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Tabii ki, tabii ki.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Yani ayrı bir madde vardır. Bence, madem ki dördüncü fıkradaki proje kelimesini çıkarıyorsunuz, tutarlılık açısından ikinci fıkradaki proje kelimesini de çıkarmak lazım. Programdan alt programa geçmiyorsunuz “program ve proje” diyorsunuz. Niye? Program için, kamu idareleri program için ödenek talep edecekler.

Bir de şu ayrımı verebilirler mi Sayın Başkan?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tabii sadece program... Şöyle Akif Bey, program için programın altında tabii faaliyet içinde projeleri olacak tabii, o projelerin hepsini koymak zorundalar.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Elbette, elbette. Onda tereddüt yok ama mademki dördüncü fıkrada bu gerekçeden hareketle projeyi çıkarıyoruz, ikinci fıkraya da gerek yok.

Bir de şunu öğrenmek istiyorum: Program bütçede her bir programın alt ayrımları neler? Alt program, faaliyet mi? Öyle mi geliyor? Onu da bir söylerseniz.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Efendim, alt program, faaliyet, faaliyetin içerisinde projeler de var. İdarelerin de yıl içerisinde kullanabileceği, bütçeyi daha detaylı takip etmek istiyorlarsa alt faaliyetlere de imkân veren bir bilişim altyapısı.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Program, alt program, faaliyet, alt faaliyet.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Ben bir İbrahim Bey’e bir de Bahtiyar Bey’e bir soru sorayım.

Şimdi, İbrahim Bey, performans için “Hazır.” dediniz. Şimdi, Sayıştayın 2019 raporunda -yeni geldi- diyor ki: “Performans programında belirlenen hedef ve göstergelere ilişkin gerçekleştirmeleri raporlamayan veya eksik raporlayan kamu idaresi sayısı 250 civarı kamu idaresinden 72, sunulan performans bilgisi ölçülebilir olmayan veya doğrulama kaynaklarından elde edilen son verilerle uyumlu olmayan kamu idaresi sayısı yine 255’te 76, performans hedefi ile gerçekleştirmeler arasındaki sapma nedenlerine ilişkin geçerli ve ikna edici açıklamayı yapmayan kamu idaresi sayısı 255’te 155.” Şimdi bunlar hep, daha hazır olmadığımızı gösteriyor yani Sayıştay raporu hazır olmadığımızı gösteriyor. Nereden bu birdenbire şey yapıldı? Hazır olmadan, kamu idareleri hazırlanmadan böyle bir şeye geçiliyor? Yani Sayıştay raporuna göre hazır değil kamu idareleri.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayıştay’ı da dinleyeceğiz.

Buyurun İbrahim Bey...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sonra bir soru da Bahtiyar Bey’e sorayım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam.

İbrahim Bey, buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM ŞENEL – Sayıştay raporuyla ilgili o kısım tabii bir tespit, kurumların Sayıştaya sunmaları gereken raporlarla ilgili bir tespit. Bizim, süreç içerisinde kurumlarla yapmış olduğumuz çalışmayla, bugün itibarıyla bu değişiklikler Meclisimiz tarafından onaylanırsa, o takdirde program bütçeyi Meclise getirmek üzere çalışmalarımız hazır. Benim ifade ettiğim kısım burası.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Cevabı olmadı ama teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Usta, buyurun.

Pardon, bir soru daha Bahtiyar Bey'e vardı.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR – Pardon Sayın Vekilim, bir şey ilave edebilir miyim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun Yasemin Hanım.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR – Efendim, biraz önce sorduğunuz soruya istinaden... Sayıştay raporunda evet, öyle tespitler var. Performans esaslı bütçeleme biliyorsunuz, yıllardır aslında bizim etkin bir şekilde uygulamaya çalıştığımız bir sistem. Burada tabii, bazı eksiklerimiz var. Aslında yapmaya çalıştığımız şey, tam da eksiklikleri gidermek için bazı maddeleri değiştirmeye çalışıyoruz. Bu söylediğiniz eleştiri kapsamında, biz 9'uncu maddeye nesnel ve sistematik bir izleme, değerlendirme süreci ekliyoruz. Buradaki o son fıkradan önce gelen fıkrada kamu idarelerinin izleme, değerlendirme süreci yapmaları ve bu hedeflerini mutlaka bizim kendi bilişim altyapımıza tanımlamalarını ve bu tanımladığı hedefleri de performans programlarına koymaları zorunluluğu getirmeyi düşünüyoruz ve bu usul, esaslarla da aslında bununla ilgili bir düzenleme yaptık. Dolayısıyla, aslında bu yapılan eleştiriler bizim de kabul ettiğimiz ve aslında bu sistemin geliştirilmesini istediğimiz yönleri. Bu yönler için de izleme, değerlendirmeyle ilgili -maddenin kendisinde de vardır- idare faaliyet raporlarında izleme, değerlendirme sonuçlarının açıklanmasını zorunlu hâle getirmeye çalışıyoruz. Bunlar olduğu zaman bu sistemin daha iyi işleyeceğini ve bahsettiğiniz rakamların da düşebileceğini düşünüyoruz açıklçası.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Efendim, ben ilaveten şöyle söyleyeyim: Bunun bilişim altyapısını kurduk. Daha önce kurumların inisiyatifinde... Şimdi, bilişim altyapısı çok önemli çünkü kavrayabilmeniz lazım. Kurumların inisiyatifinde giden şeylerde tabii bu tür hatalar olabiliyor. Bizim bütün arkadaşlarımızla birlikte, uzman arkadaşlarımızla birlikte -hepsinin sorumlulukları tayin edilmiş durumda- bir değerlendirme sistemi kuruldu. Hatta geçen yıl zaten program bütçeye yakın bir bütçe verdiğimiz için pilot olarak geçen yıl verdiğimiz bütçenin de gerçekleştirmelerini o bilişim altyapıda şu an takip ediyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Yasemin Hanım, şeyi soracağım size, Sayın Sındır'ın bir sorusu vardı "Özellikle mahallî idarelerin yetkilerinde bir kısıtlama mı söz konusu olacak?" şekilde, değil mi Sayın Sındır?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben isterseniz tekrar sorayım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, yok.

Hatırlarsanız, özellikle orada kalkınma planı ve yıllık programa refere eden bir ifade kullanılmış. Bununla ilgili görüşünüzü alalım.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR – Şöyle söyleyebiliriz efendim: Biliyorsunuz, kalkınma planları ve yıllık programlar esas itibarıyla bütün kamu idarelerine yönelik hedef veren programlar. Zaten kalkınma planı da sizin bildiğiniz üzere Meclis kararı olarak çıkan bir belge, bir politika belgesi. Bizim burada yapmak istediğimiz şey, mahallî idarelerin hiçbir şekilde, herhangi bir inisiyatifini ortadan kaldırmak değil, kalkınma planları ile bütçeler arasındaki bağlantıyı güçlendirmek. Yani biz burada kalkınma planlarını ve üst politika belgelerini sayarak aynı formatta yani programlar formatında ilerleyen dönemlerde bu belgeleri de çıkarmayı hedefliyoruz ve bu belgelerle kavram birliği anlamında bütçeyi de aynı kavrama oturtacağız. Yani mahallî idareler bundan sonraki dönemde de hem stratejik planlarını hem performans programlarını aynı ilkeler çerçevesinde hazırlamaya devam edecekler efendim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun Sayın Sındır.

Sayın Usta, kusura bakmayın, size döneceğim biraz sonra.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Aslında, mahallî idareler idari ve mali özerkliğe sahip, buradan şu anlaşılır: Merkezî yönetim bütçesi değil, mahallî idare bütçesidir, adı da üzerinde. Mahallî idareler bütçelerini hazırlarken kendi kentin gereklerine, yerelin isteklerine göre bütçe hazırlar; genele ya da Cumhurbaşkanlığı programına uyum sağlamak üzere değildir mahallî idare bütçesi hazırlanırken, kentin ihtiyaçlarına göredir. Emlak vergilerinden, kendi gelirlerinden ve merkezî yönetim bütçesinden gelen payla birlikte bütçesini oluşturur öz kaynaklarıyla birlikte ve bunun hazırlar. Yani şimdi siz burada stratejik amaç ve hedeflerle uyumlu kısmını çıkarıyorsunuz, sonrasına eklemiştiniz gerçi ama ona öncül geliyor; kalkınma planına, Cumhurbaşkanlığı programına, orta vadeli programa, orta vadeli malî plana, Cumhurbaşkanlığı yıllık programına ve stratejik planları ile program yapısına uyumlu şekilde performans esasına dayalı hazırlarlar diyorsunuz. Yani burada sadece kendi yerelin isteklerine göre hazırlanmış stratejik planın dışında bütün merkezî yönetim plan, programlarını uygulayacaksınız diyorsunuz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yapmayın Sayın Sındır ya, bu ülkenin kalkınma planı...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bakın...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye ya, arkadaşlar bu ülkenin kalkınma planı herkes içindir, yerel yönetimler için de geçerlidir; yoksa merkezî yönetimin kalkınma planı değil ki bu, bu ülkenin, hepimiz onaylıyoruz burada.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sayın Başkan, belediyenin kendi geliri ve bunun üzerinden....

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tabii elbette kendi stratejik planını yapacak elbette ama bu...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Tabii ki. Yani şimdi, bir başka şey daha soracaktım aslında ama bence bu çok bağlayıcı, yerel yönetimlerin bütçesini bağlayıcı bir hüküm hâline geldi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, var mıdır, hüküm bağlayıcı bir şeyi var mıdır Yasemin Hanım veya Bahtiyar Bey?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Efendim, aslında 5018 sayılı Yasa’yla mahallî idarelerin bağlı olduğu işte Belediye Yasası’nı veya İl Özel İdaresi Yasası’nı birlikte dikkate almak lazım biliyorsunuz.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Belediye Yasası’nda belediye yetkileri arasında sadece “stratejik planına uygun bütçesini hazırlar.” der.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Ben şunu ifade etmek isterim: Şimdi, merkezî yönetim bütçesi Bütçe Kanunu’yla yürürlüğe giriyor. Mahallî idare bütçeleri kendi karar organları onayıyla yürürlüğe giriyor.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Kim denetliyor?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Sayıştay denetliyor.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Hangi esasa göre denetliyor?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – 5018 sayılı Kanun ve Sayıştay Kanunu çerçevesinde.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Nasıl o zaman özerk bir şekilde hazırlayacak?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Efendim, belediyelerin bütçelerini meclislerinde kabul etmeleri zaten özerkliğin temelini oluşturan bir konu. Buradaki düzenlemeler yani, 5018’in diğer maddelerine de baktığımızda o kavramlar zaten hâlihazırda da var yani. O zaman aynı yorumu hâlihazırda uygulama için de yapabiliriz.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR - Efendim, bir şey ekleyebilir miyim? Biraz önce arkadaşlar da getirdiler zaten Belediye Kanunu’nun kendisinde stratejik planın -41’inci maddesinde- kalkınma planları ve yıllık programlarına dayalı olarak hazırlanacağına dair bir hüküm zaten hâlihazırda var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR - Yani, burada da kastedilen, Belediye Kanunu’nda da kastedilen aslında genel politikalara, üst politika belgelerine genel olarak bir uyumun sağlanması. Yoksa, belediyelerin özerkliğiyle ilgili herhangi bir kısıtlayıcı hüküm asla yok aslında.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Peki, bir şey daha soracağım bunun dışında bir soru izin verirseniz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sorun tabii ki ama Sayın Usta’yı beklettiğimiz için.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Çok özür dilerim.

Bakın, faaliyetler ve projeler kısmı kaldırılmış, performans programında performans kriterlerine göre kamu idaresinin başarısı, performansı ortaya konuluyor. Performans kriterleriye proje düzeyinde ortaya konan kriterler, faaliyet düzeyinde değil. Çünkü faaliyet genel bir tanım, faaliyetin altında projeler var projelerin somut kaynağı ne olacak, performans kriteri nedir, kaç kişi bundan hizmet alacak, ne kadar kaynak kullanılacak vesaire vesaire gibi. Yani, bir başarı performans kriteri var. Şimdi, projeleri kaldırırırsanız performans kriterinin faaliyet düzeyinde nasıl tanımlanabileceğini ben sormak istedim açıkçası.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Burada tam tersi proje bazında performanstan program bazlı performansa geçiyorlar. Yani o programın ne ölçüde olacağı...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hayır, projeler olacağı söyleniyor

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Elbette, çünkü projeler demetinden bir program oluşuyor. Dolayısıyla bu programda “Hedefe ulaşıldı mı, ulaşılmadı mı?” ona bakılıyor ve projelerde varsa aksaklıklar onlar ortaya konuluyor diyor, doğru mu?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Başkanım...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Efendim, aslında burada bu bütçeleme sistemi performans esaslı bir bütçeleme sisteminin temel soruları Sayın Vekilimizin ifade ettiği hususlar. Kamu bütçesi olduğu için biz performans göstergelerinin ve dolayısıyla hedeflerinin sonuç odaklı olmasını istiyoruz. Sonuç odaklı olmasını şöyle ifade edebiliriz: Toplum açısından kamu hizmetinin iyi sunulup sunulmadığını ölçen bir gösterge sonuç odaklı bir gösterge. Dolayısıyla onu da bir hedef olarak koyduğumuzda bu göstergenin hedefi oluyor. Operasyonel proje bazındaki hedefler, sizin de ifade ettiğiniz mesela sulama

yatırımı bitkisel üretimi güçlendiren bir yatırım ama oradaki X barajının yapımı bir operasyonel hedef; bu idarelerin kendi iç işleyişine ilişkin aslında vatandaş açısından çok anlamlı olmayan şeyler. Biz burada bitkisel üretimdeki hedefler ne, oraya odaklanmak istiyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, yani çünkü her bir projeye, binlerce, on binlerce projeye baktığınız zaman gerçekten belirli spesifik bir alanda ne kadar ilerlemişiz, ne kadar performans göstermişiz, harcadığımız bu kaynakla acaba hedefimize ulaşabilmiş miyiz bunu görmeniz mümkün değil ama bir bütün olarak bir program bütçesi altında baktığınız zaman buna evet, bir hedef konmuş bu kadarlık kaynakla yapılacak denilmiş, acaba bu kadarlık bir kaynakla bu yapıldı mı veya kaynak harcandı gerçekten ortaya konan hedefin yüzde kaçını gerçekleştirdi, 50’si mi gerçekleştirdi 60’ı mı gerçekleştirdi, ne kadar verimsiz bir yapı ortaya çıktı bunu da aslında görebilme imkânına kavuşacaksınız. Yani, bu anlamda ben açıkçası ben önemsiyorum, yani önemli bir şey olduğunu da düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, sizin bir sorunuz daha vardı herhâlde?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sonra Sayın Usta’ya söz vereceğim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi biz, Başkanım, mesela Sağlık Bakanlığının bütçesini biraz önce gösterdiğim şekilde bütçe teklifine aldığımız zaman en azından şehir hastaneleriyle ilgili tarihi, maliyetleri falan görebiliyorduk. Şimdi, görebilecek miyiz bu yıl? Ben de İsmail Bey’e “Bak Doktor Bey böyle böyle bir harcama olmuş ne diyorsunuz?” diye tartışabilecek miyim, konuşabilecek miyim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, soru bu şehir hastaneleriyle ilgili birtakım...Yasemin Hanım veya Bahtiyar Bey hanginiz cevaplayacaksınız?

Yasemin Hanım veya Bahtiyar Bey buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Efendim, görebileceğiz. Bu aslında bir bütçe reform süreci olduğu için ekonomik sınıflandırmayı da sorduğunuz soru ilgilendiriyor. Mesela Sağlık Bakanlığının bahsettiğimiz harcamalarının bir kısmı sermaye giderleri içerisinde bir kısmı da mal, hizmet alımlarının içerisinde.

ERHAN USTA (Samsun) - Şehir hastaneleri sermaye giderleri içerisinde.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Evet, şehir hastaneleri sermaye giderleri içerisinde.

ERHAN USTA (Samsun) – Kamu-özel iş birliğiyle yapılanlar?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR – Kira giderleri, sermaye giderleri.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Kara yolları cari transferler içerisinde.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Mal, hizmet alımlarında yani biz ekonomik sınıflandırmayı da daha detaylı bir hâle getirdik. Çünkü ekonomik sınıflandırmada Sayın Vekilimizin de geçmişte soruları olmuştu. Bu diğer kalemlerin içerisinde çok hacimli olduğu noktasında eleştirisi vardı. Bu tür eleştirileri de giderecek şekilde, bütçe harcamalarını daha açık gösterecek bir şekilde sınıflandırmamızı da geliştirdik.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Net olarak görünmeyecek ama altına bir inmem gerekecek, sormam gerekecek onları değil mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Hayır efendim, bu Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ekonomik sınıflandırma dördüncü düzeye kadar yani en detaylı düzeye kadar, biliyorsunuz aylık açıklanıyor. Burada her tür şeyler, yani engelli eğitiminden tutun ücretsiz kitaba kadar hepsi gözükecek yani o şekilde bir hazırlığımız oldu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii hepimizin bir devlet tecrübesi var. Stratejik plan yapıyoruz, yeni sistemde performans programı yapıyoruz, bir de faaliyet raporu yapıyoruz değil mi? Şimdi, stratejik planların yani uzun süre merkezî uyumlaştırma birimini yöneten birisi olarak da söylüyorum. Yani buralarda yeteri bir noktaya geldiğimizi söylemek çok zor. Performans programlarında hakeza çünkü bu veri istiyor veri yok, analiz istiyor analiz kapasitesi yok ama bugün, şimdi arkadaşlar tutup diyorlar ki “Efendim, performans yeteri kadar ölçülüyor.”

Şimdi bu sistem, şu andaki değişikliği hiç konuşmasak bile az önce hem hanımefendinin hem de Bahtiyar Bey’in söylediği hususlar, sonuç odaklılık, politika dokümanlarıyla bütçenin ilişkisinin kurulması meselesi zaten bizim 5018’le hedeflediğimiz amaçlardı. Şu sistem içerisinde de olması gereken şeylerdi yani bu program meselesi ayrı. Programın buraya ek olarak getireceği şey sonuç odaklı da yapabilirsiniz, performansı da ölçüyor olabilirsiniz ancak bunların hükümetin koyduğu politikalar ile yaptığımız bütçenin ve elde ettiğiniz sonuçların uyumluluğu meselesinin bağlantısı bu yapılacakla kurulacak. Önemli bir şey, olması gereken bir şey ama biliyorsunuz aynı şeyleri tekrar etmek istemiyorum usulüne karşıyız ama şu anda yani 5018’le ilgili tartışmalara, gerekçelere bakın. Burada arkadaşların şimdi yenisi için söylediği gerekçelerin tamamı 5018 çıkartılırken söylenmiş şeyler zaten ezberledik biz onları uluslararası kuruluşları anlatırken, her tarafta anlatırken. Yani bunları yeni bir şeymiş gibi burada söylemeyelim, bunun program meselesiyle alakası yok sonuç odaklılığın, performansın ölçülmesinin, anlatabildim mi?

Şimdi, birinci sorum şu, soru şeklinde soralım, performansın şu anda sağlıklı bir şekilde kamu idarelerimizde ve toplam olarak devlette veya genel yönetimde -mahalli idareleri falan çıkaralım- ölçülebildiğini düşünüyor musunuz; birinci sorum bu.

İkinci sorum, şimdi Bahtiyar Bey program sınıflandırması diye hep ifade etti, bu bir sınıflandırma mı yoksa bu bir sistem mi bu yeni getirmeye çalıştığınız şey, onu sorayım.

Diğer bir sorum, bütçenin tamamını 100 olarak kabul edersek burada 100’ün tamamını dağıtacağız değil mi? Bütçenin tamamını dağıtacağız şimdi iş yükünden şikâyet ediyoruz, diyoruz ki işte şu kadar böyle, bu kadar böyle 30 bin tane tertip var bilmem ne var şu anda kurumlara ne yapacaksınız biliyor musunuz? Belki de hiçbir programı olmayan, çünkü binlerce program falan olmaz, kimse kusura bakmasın yani sizin en fazla yapacağınız 67 dedi İbrahim Bey, olabilir. Yani belki 50 belki 40 program falan olmalı bilmiyorum. Bunlar hazır mı değil mi ama şimdi bu kadar program olmayınca bunların tamamının bütçenin bütün harcamalarını kapsaması gerekmiyor arkadaşlar. Yeni bir iş yükü çıkarıyorsunuz, iş yükünden şikâyet ederken iş yükü çıkarıyorsunuz. Eğer bunları siz mekanik olarak bilgisayarla yaparsanız siz program bazlı bir bütçe yapmıyorsunuz demektir. Bu mekanik yapılacak bir şey değil, zaten kendiniz söylüyorsunuz yani hem ülkeye özgü bir şey yapacağız kendi

ihtiyaçlarımıza. Bir başka ülke açısından veba hastalığı önemlidir bizim ülkemiz açısından da bilmen ne hastalığı önemlidir yani coronavirus işte bilmem neyle mücadele önemlidir. Onun için yani bu 100'ün tamamını dağıtmak anlamsız bir iş yükü çıkaracak. Personelin tamamını bir programa atacaksınız tamam mı, ondan sonra personel giderlerini yani programları dağıtmanız lazım çünkü 100'ün tamamını dağıtıyorsanız, 100'den kastım anlaşılıyor herhâlde, yani o kurumun bütçesinin tamamını dağıtıyorsa mal ve hizmet dağıtıyorsa. Sosyal tesisi var diyelim ki oraya birtakım masraf işliyor onun bir kısmını efendim bilmem ne programına, ayakta tedavi programına bir kısmını bilmem ne programına dağıtıyorsunuz. Bizim görmek istediğimiz bu değil, bu para değil bizim görmek istediğimiz. Bizim görmek istediğimiz, hükümetin görmek istediği o olmalı yani bu literatürde böyle. Ben bir konuya hükümet olarak önem veriyorum, o konuyu politika dokümanına yazmışım kardeşim, biz bütçe olarak ona ne kadar kaynak ayırmışız hem bunu görmek hem sonunda da işte sonuçlarımızı elde etmiş miyiz bunu görmek. Ama şimdi burada yapacağınız şey gereksiz bir şekilde bütün harcamaları tekrar programların içerisine yedireceğiz daha sonra hiç kimse onlara bakmayacak ve esas iş yükünü burası getirecek. “Getirmeyecek mi?” diye soru olarak sorayım.

Şimdi, pilot uygulama yapmayı neden düşünmediniz? Yani çok önemli bir şey yapıyorsak dünyada gelenektir değil mi önce bir pilotla denersin, bakarsın, hataları görürsün, kusurları görürsün. Yani bunu hiç düşünmediniz mi onu sorayım. Bahtiyar Bey açıkladı fakat ben hâlâ anlayamadım, bu örtüşme nasıl olacak? İbrahim Bey başından itibaren şunu söylüyor diyor ki: “Biz fonksiyonelde elde ettiğimiz bilgileri bu yeni sınıflandırmada da elde etmeye devam edeceğiz.” Zaten eğer bu böyleyse aynı şeyi yapıyoruz demektir, bir sistem değişikliği olmuyor demektir. Eğer bir sistem değişikliği yapıp ikili, dual bir yapıya mı geçiyoruz? Yani şimdi, ekonomi yapıyoruz şunu bunu yapıyoruz o zaman hem şikâyet ediyoruz hem de az önce söylediğim gibi 100'ün tamamını tekrar başka bir ayaktan bir daha dağıtmaya çalışıyoruz, bizim 30 bin oldu belki 90 bin. Yani kurumlar bu iş yükünün altından nasıl kalkacak, burayı biraz daha açar mısınız? Somut bir örnek üzerinden anlatma ihtiyacı neden hissetmediniz? Bizim önümüze getirseydiniz keşke yani işte Sağlık Bakanlığıyla ilgili bir program, alt programı nedir, bunda ne var fonksiyonelle nasıl örtüşecek, nasıl örtüşmeyecek diye elinizde öyle bir şey varsa onu da soralım. Bir de program taslakları hazır mı? Yani 17 Ekimde bütçeler verileceğine göre bu kanunun da buradan geçtiğini varsayarsak program taslaklarınız elinizde hazır mı? İstirham ediyorum bunlara tek tek cevap verilirse çok memnun olurum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Yasemin Hanım buyurun, sizden başlayalım.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR – Sayın Vekilim, cevap vermeye çalışalım çok fazla olduğu için kusura bakmayın...

ERHAN USTA (Samsun) – Not alacaksınız, bürokrat not alır. Bakın, ben sizin her söylediğinizi not aldım.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR – Tabii efendim, aldık efendim, eğer unutsam lütfen siz de hatırlatın diye söyledim.

Şimdi, baştaki sorunuz efendim “Performans yeterince ölçülüyor mu?” idi. “Performanslar şu anda kamuda yeterince ölçülüyor mu, bunlar sağlıklı bir şekilde sağlanıyor mu?” diye bir soru sordunuz, ilk sorunuz efendim. Şimdi, burada samimi olarak şunu söylemem gerekir aslında biraz önce Sayın Kuşoğlu'na cevap verirken de aynı şeyi söyledik, biz performans esaslı bütçeleme sistemini bu reformu getirirken etkinleştirmek için yapıyoruz yani şu anda tamamen bütün kurumlarda sağlıklı bir şekilde ölçülüyor dememiz gerçekten çok zor. Ama biz şunu yaptık bu sistemle, geçen yıldan beri bunun uygulamasını yapmaya başlıyoruz, bunu aslında pilot sorunuza da aynı zamanda bir cevap olarak

söyleyebilirim. Biz geçen sene performans programlarını idarelerin program bazlı olarak hazırlamasını istedik ve bütün idarelerde program bazlı olarak performans programlarını yayımladık. Meclise gelen dokümanlar önceki yıllardan farklı olarak program, alt program ve faaliyetleri içerir efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Programları kim verdi? Kendileri mi yaptılar?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR – Biz Cumhurbaşkanı oluru aldık efendim bu konuyla ilgili idarelerle birlikte çalışmalar yürüttük, iki ay süren çalışmalarımız oldu. Biz önce kendi uzmanlarımızla programların taslaklarını belirledik sonra bunu idarelerin görüşüne sunduk, idarelerle toplantılar yaptık, o toplantıların sonucunda biraz önce bahsettiğimiz 67 tane program ortaya çıktı ve bu programlarla birlikte idareler kendi performans programlarını bunlara yönelik olarak hazırladılar. Dolayısıyla aslında topyekûn bir pilot uygulaması yapmış olduk performans programlarıyla. Bu sene ilave olarak yaptığımız bütçe kanununun bu şekilde yine aynı şekilde sınıflandırmaya dâhil edilmesi. “Sistem mi yoksa değil mi?” diye bir sorunuz olmuştu efendim. Şöyle söyleyebiliriz, aslında hani bu maddenin başlığıyla ilgili de biraz tartışma konusu oldu. Performans esaslı program bütçe, siz de benden çok daha iyi bilirsiniz ki genel olarak bütçe sistemlerinin hedefi yıllardır çıktı odaklı, işte kamunun kaynakları hangi amaçlara tahsis ediliyor bunları görmeye çalışmak ve bütün dünyada da bu şekilde sistemler evriliyor. Aslında program bütçe hepinizin de bildiği gibi 1973 yılında bu hedefle ortaya çıktı. Ancak hem performans kısmının olmaması yani program gerekçesi kısmının olmaması hem de programlarında idarelere dönüşmesi yani birimlere dönüşmesi bu uygulamayı engelledi biliyorsunuz. Ama şu anki genel literatürde hem uluslararası olarak bu konuyla ilgili akademik çalışmalar yürüten Marc Robinson, Allen Schick ve Dirk Kraan’ın makalelerinin tamamında program sınıflandırmasının performans esaslı bütçelemenin etkinleştirilmesi için mutlaka uygulanması gereken bir sınıflandırma türü olduğunu söylüyor ama bizim eski yaptığımız sınıflandırma gibi değil bizim şu an yapmaya çalıştığımız sonuç odaklı yapı gibi. Dolayısıyla biz de bu yapıyı sisteme entegre ederek performans esaslı bütçe yaklaşımını, bütçe sistemini program sınıflandırmasıyla birlikte aslında program bütçenin de hedefi o olduğu için genel olarak bu sistemi bu şekilde tasarlayarak performans esaslı program bütçe demek istedik sisteme. Yani performanstan vazgeçmek istemiyoruz, şu hataya düşmek istemediğimiz için, 1973 yılındaki performans kısmı arka plana atıldığı için, o hataya düşmek istemediğimiz için performans esaslı kısmı da kalsın sistemin ismi olarak program bütçe de sınıflandırma da devam etsin istedik efendim. Bu soruya da o şekilde cevap verebilirim. Bir soru vardı onu unuttum galiba.

ERHAN USTA (Samsun) – Fonksiyonel...

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR – Onu hemen şöyle anlatayım efendim, fonksiyonel sınıflandırmayı biraz önce başkanımız da Bahtiyar üstat da anlatmaya çalıştı ama biliyorsunuz, üçüncü düzey fonksiyonları biz bu yılın başında hem İstatistik Kurumuyla hem Muhasebat Genel Müdürlüğüyle toplantılar yaptık. Bu toplantılarda bu üçüncü düzey sınıflandırmayla bizim şu anda 800 civarı faaliyetimiz var sistemde bu faaliyetleri ilişkilendirdik ama bunu nasıl yaptık? Bilişim altyapısıyla yaptık yani bizim hem faaliyetlerin bir kodu var, bir ID’si var, bu ID kimlik numarasıyla fonksiyonların zaten eskiden gelen kodları vardı bunları eşleştirdik. İstatistik Kurumunun bize karşı olarak verdiği yorum şuydu aslında zaten onlara hani fonksiyonel sınıflandırmadan daha fazla 800’e böldüğümüz için biraz daha detaylandırdığımız için bir fonksiyonda birden fazla faaliyet var. Örneğin İstatistik Kurumu sadece fonksiyonel sınıflandırmayı kullanmıyor biliyorsunuz NACE sınıflandırmasını da kullanıyor Birleşmiş Milletler. O Birleşmiş Milletlerin sınıflandırmasını biz aslında uygulamıyoruz. TÜİK, istatistik üretmek için bu sınıflandırmayı kullanıyor. Onlar bizim sistemimize baktığında o faaliyetlerin NACE’ye daha

yakın olduğunu, daha detaylı olduğunu söylediler. Bu konuda çok net bir şekilde şunu söyleyebiliriz aslında: Asla ve asla herhangi bir istatistik kaybı bizim istediğimiz bir şey değil, o yüzden bu bilişim altyapısında bunu yaptık. Kurumlara tekrar tekrar bir iş olmayacak bu. Başlangıçta faaliyetlerin hangi fonksiyona denk geldiğini eşleştirdik, Muhasebat Genel Müdürlüğüne ve İstatistik Kurumuna faaliyet istatistikimizi verdiğimiz zaman onlar aynı zamanda IMF'in istediği CFS tabloları var biliyorsunuz, her sene Muhasebat Genel Müdürlüğü yayınlar, o tabloları çıkarabilecekler. Bunun pilot uygulamasını da servisler arasında veri alışverişini de biz kendi aramızda yaptık, çalışıyor şu anda bu sistem. Dolayısıyla orada bir istatistik kaybımız olmayacak.

Diğer bir soru vardı programların tamamının dağıtılmasıyla ilgili. Efendim, şöyle: Biz genel olarak bu başlangıç noktasında da elbette bazı varsayımlara başvurmak zorunda kalıyoruz. Biliyorsunuz çünkü bir hizmet, bir kamu hizmeti birden fazla faaliyete ya da birden fazla programa hizmet edebilir. Özellikle bizim taşra teşkilatı büyük olan kurumlarda, idarelerde bu faaliyetlerin paylaşılması, faaliyetlere dağıtılması bir varsayımla yapıldı ama bundan sonraki süreçte buradan harcama verileri geldikçe bu istatistik biraz daha kuvvetlenecek diye düşünüyoruz. Yönetim destek programı diye bir programımız var zaten yani bütün idarelerin bütün harcamalarını programlara dağıtıyoruz hizmet programlarına. Onun dışında kalan genelle ilgili hizmetleri, dolaylı maliyetlerini de yönetim destek programına atıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Böyle bir yönetim destek programı diye bir program ihtiyacı nereden var? Yani bu 100'ün tamamını dağıtma meselesi çok lüzumsuz bir iş yükü ve eğer bunu iş yükü doğurmayacak diye illa yapıyorsanız çok mekanik bir şey yapacaksınız. Yaptığınız şeyde arzulanana, kaç yıldır işte, yirmi yıldır her tarafta yazdığımız, söylediğimiz program esaslı bütçeler olmayacaktı arkadaşlar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun Bahtiyar Bey.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Efendim, bu genel yönetim ve destek programı, hacimli bir kurumda önemli rakamlara ulaşan şeyler değil. Biliyorsunuz, mesela bir hukuk müşavirliği olabilir, idari mali işler olabilir, buradaki giderler veya denetim biriminin giderleri, bunlar doğrudan faaliyetlere... Çünkü faaliyet bazlı bir bütçeleme geliştirdik. Faaliyet sayısını artırdığımızda bu bahsettiğiniz zorlu olan şeyleri daha kolay aşabiliyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Burada aslında yapmak istediğiniz, bütünselliği sağlamak istiyorsunuz. Yani kopukluktan çok programı bir bütün olarak görmek istiyorlar benim anladığım kadarıyla.

ERHAN USTA (Samsun)- Zorlayarak kurumları programlara tahsis edecekler. Öncelik bu değil. Hükümet birtakım politikalar ortaya koyacak, bu politikaları uygulamak için bütçenin tamamını programlara dağıtacaksınız arkadaşlar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Evet, Sayın Katircioğlu buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, aslında çok teknik bir konuyu konuşuyoruz gibi gözüküyor ama bence teknik olmaktan çok siyasi bir konu veya siyasi bir perspektif içinde değerlendirmemiz gereken bir konu bu. Dolayısıyla da fonksiyonel bütçe mi yok, performans bazlı bütçe mi tartışması tabii ki değerli bir tartışma ama çok açık hemen bir şey söyleyeyim. Tabii ki dünyada en etkin olarak şu anda benim kabaca bildiğim kadarıyla performans bazlı bütçeler tercih ediliyor vesaire fakat şimdi, değerli arkadaşlar, biz Türkiye'yiz ve Türkiye'deki tartışma, Türkiye'deki zihniyet dünyası çok başka bir yerde. Şimdi, bakın ben size şunu söyleyeyim: Şimdi, demin Kamil Bey'in ortaya attığı soru mahalli idareler özerkliği meselesi. Benim

demin yine konuşmamda söylediğim gibi, bağımsız otoriterlerle ilgili olarak ifade ettiğim gibi yerel ve merkez arasındaki nerdeyse cumhuriyetin kuruluşundan beri devam eden bir tartışmanın içinden bakmak lazım buna. Dolayısıyla da performans bazlı daha iyidir, daha kötüdür gibi bir tartışmayı ben çok anlamlı bulmuyorum. Tabii ki daha iyidir, benim sadece buradaki sorunun gerçekten bunu yapabilecek teknolojiye ve insan düzeyine sahip miyiz? Ben olduğunu bilmiyorum yani benim gözlemlerin öyle olmadığını...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Z kuşağı var.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Z kuşağı var ama Z kuşağı da gelmez size, ben söyleyeyim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, ben size bir şey söyleyeyim: Devletin bütçesi, tabii ki devletin nasıl bir iktisadi gelişme öngördüğüne bağlı olarak kullandığı bir bütçe. Şimdi, bu konularda gerek Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidara geldiği günden bu yana -ki epey bir zaman oldu- görüşler değişti yani uzun bir süre neoliberal politikalar dediğimiz daha piyasa politikaları uygulamak isteyen AKP, şimdi bunu tam aksi bir politika tercihine doğru yönelmiş durumda ve bakın ben size örnekler verebilirim. En son gözümeye takılan örneklerden bir tanesini söyleyeyim: Kamu bankalarının sigorta şirketlerini birleştirdiler, tek bir sigorta şirketi yaptılar yani şirketler arasında rekabetin daha verimli olduğu gibi bir kanaati terk ettiler, aksine, ne kadar birlikte olursa ne kadar kartel ve tekel olursa nerdeyse o zaman daha güçlü oluruz gibi bir kanaate geldiler. Esasında bu, dünyadaki konjoktüre de uyuyor hakikaten yani görebildiğim kadarıyla. Yani merkezin ve liderin öne çıktığı bir dünyayı yaşıyoruz fakat bunun çok konjoktürel olduğunu ben şahsen düşünüyorum dolayısıyla da bu, geçici bir şey ama bizim gibi daha henüz yerelde yani ademimerkezî yönetim veya güçler ile merkez arasındaki ilişkilerin hâlâ vesayet ilişkileri içinde olduğu ve sürdüğü bir Türkiye’de siz ne dersiniz deyin bu tür bir bütçeleme kaçınılmaz olarak mahalli idareleri de zapturapta alacaktır. Zaten hani demin söylediği bağımsız otoriteri zapturapta almış olduğu bir yer. Dolayısıyla da...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Siyasi bir konuşma yapıyorsunuz.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Tabii siyasi bir konuşma yapıyorum çünkü mesele siyasi. Hayır, çok açık söyleyeyim size. Sayın Cumhurbaşkanı bize diyor ya “Siz Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini anlamadınız.” Doğru, anlamadık hakikaten ama şu anlatmış olduğu şey ve bu olanlara baktığımızda esasında şunu görmek zorundayız: Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ülkede alınması gereken kararları merkezileştiren ve çok az sayıda insanın, çok az sayıda aktörün kararlar aldığı bir ülke hâline dönüştürdü. Gerçekten tarih de bize bunu gösterir, ne zaman merkezileşme olmuş ise toplum batmıştır arkadaşlar. Açın, İbni Haldun’u okuyun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Emecan, sözü size vereceğim.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Benim anlamak adına bir sorum olacak. Biraz önce Yasemin Hanım da konuşmasında bahsetti. Bu kanunda yeni bir ekleme var “Bu kamu idareleri bütçeleri ile stratejik plan ve performans programlarını izlemek ve değerlendirmek amacıyla nesnel, sistematik ve düzenli olarak veri toplar ve analiz eder.” diye bir ekleme yapılıyor. “İzleme ve değerlendirme sonuçta idari faaliyet raporlarında gösterilir.” Şimdi, performansı izlemek amaçlı kamu idareleri sadece kendi içinde mi bu izlemeyi yapacak, sistematik ve düzenli olarak bu verileri toplayıp analiz edecek? İç denetim gibi bir şey mi, bu daha önce yok muydu? Yeni konulduğuna göre ya da bir karşılığı vardı da şimdi yeniden farklı ne getirecek bu, nasıl bir farklılık getirecek bu sizin yeni getirdiğiniz sistemin içerisinde? Anlayalım bunu da.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Bahtiyar Bey.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Sayın Başkanım, geçmişte program bütçenin arasında uygulanamama şartları arasında istatistiksel altyapı. İstatistiksel altyapı, çok önemli yani bu altyapı yoksa zaten performans esaslı bir bütçe, nesnel olan bir performans esaslı bütçe uygulama şansınız yok. Kişilere göre göstergeler olur, ona göre şey yapılır. Burada kastettiğimiz aslında kurumsal idarelerin kendilerinin bir istatistik üretmesi yani bazı şeylerde operasyonel olan göstergelerde gerekebiliyor yani bu sistemde tamamen sonuç odaklı göstergeler var diyemeyiz. Çünkü bazı zorunluluklar operasyonel göstergelere de ihtiyaç duyuyor. Bu alanda zaten idarelerden başkasının üretme şansı yok ama ekseriyetle ağırlıklı kısmı Türkiye İstatistik Kurumu gibi veya uluslararası istatistikler gibi nesnel, herkesçe kabul edilmiş istatistiksel verinin üzerine performans programının oluşturulması, projenin de zaten temel amacı bu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bu başarısız bir şeydi benim anladığım.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR – Sistematik olarak yapılmıyordu efendim, öyle söyleyebiliriz yani süreklilik arz etmiyordu.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Bu, zamanla da daha iyi olacak bir süreç.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Cumhurbaşkanlığı Strateji Başkanlığının Program Bütçe Rehber’inde program sorumlusu olarak en üst idari amir görünüyor yani bakan veya o kurumun idari amiri görünüyor. 5018’de 31’inci maddede harcama yetkisi veya yetkilisi tanımlanmış, bunlar farklı kişiler oluyor. Bu program veya performans esaslı bütçeye geçiyorsunuz, bunlar farklı farklı kişiler, yetkileri farklı. Aslında sonuç olarak başta program sorumlusu varsa harcama yetkilisinin ne sorumluluğu olacak yani bu çelişki varken nasıl buna geçiyorsunuz, bu maddeler neden değişmedi o zaman böyle bir şey yapıyorsunuz da? Şimdi buna da cevap vereceksiniz de oturması lazım. Bunlar tutanağa geçiyor; sonraki yıllarda bakacağız doğru söylenmiş, söylenmemiş ama sizin büyük sorumluluğunuz var sorumluluğunuzu müdrük olarak cevap verin yani Türkiye’yi sıkıntılara sokmayın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet Yasemin Hanım...

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR – Efendim şöyle, biliyorsunuz 5018 sayılı Kanun’la harcama yetkililiği kavramı getirildiğinde bu sorumluluk zincirinde özellikle hukuki ve idari açıdan bir sorumluluk tanımlandı harcama yetkililiğiyle. Biz harcama yetkililiğiyle ilgili sorumluluğun program bütçeyle ortadan kalkmasını açıkçası istemedik. Esas itibarıyla harcama yetkililiğiyle ilgili sorumluluğun zaten alışlagelen bir sistemle devam eden, on yıldır da uygulaması olan bir sorumluluğun devamını öngörüyoruz.

Program sorumluluğunda şöyle bir durum var efendim: Programlar idarelerin üzerinde yapılar arz ettiği için programların hedeflerine ulaşması, biraz önce bahsettiğimiz izleme değerlendirme süreciyle sonuçlarını ortaya koyması... Bunların koordinasyonundan sorumlu bakanlıklarımız var şu anki sistemde yani buradaki sorumluluk harcamayı yapmaktan kaynaklanan idari ve hukuki anlamdaki sorumluluk değil esasında. Program sorumluluğu kavramı o programın daha fazla amaçlarına,

hedeflerine ulaşılmasıyla ilgili bir koordinasyonu, izlemeyi, takip etmeyi gerektiren bir sorumluluk kavramı. O yüzden harcama yetkililiğini aslında 5018 sayılı Kanun'dan çıkarsak bizim için bu anlamda 5018'in getirdiği ilave bir sorumluluğu ortadan kaldırmak olurdu. Bunun daha çok eleştirilen bir alan olduğunu düşündük işin doğrusu o yüzden harcama yetkililiğinin devamının önemli olduğunu düşünüyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yasemin Hanım somut olmadı, daha somutlaştırıyorum. Bir proje var, ben harcama yetkilisiyim, siz bakansınız bana talimat veriyorsunuz, ben o talimata göre harcama yapıyorum, usulüne uygun, usulsüz, yanlış vesaire. 5018'e göre ben sorumluyum ama programın başarısından siz sorumlusunuz yani sizin rehberde programın bir bütün olarak yönetilmesinden sorumlu olan bakan ama ben de harcama sorumlusuyum, yetkilisiyim; yanlış ben yapıyorum sorumlu sizsiniz yani bunu nasıl uygun görüyorsunuz, çelişen bir şeyi.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR – Şöyle söyleyebiliriz efendim: Şu an mevcutta 5018 sayılı Kanun'un sorumluluk zincirinde üst yöneticiler ve harcama yetkilileri var biliyorsunuz, bir de siyasi sorumluluk var yani buradaki sorumluluk kavramları aslında birbirinden farklı sorumluluk kavramları. Yani harcama yetkililiğinin sorumluluğu ona verilen harcama alanıyla ilgili, ödeneklerle ilgili hem verimli kullanılmasından hem de mevzuata uygun olarak harcamayı yapmasından.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Verimli kullanılmasından... Talimat veriyor bakan, ona göre harcama yapıyor. "Hayır Sayın Bakan, onu böyle harcayamam, bu verimli olmuyor." mu diyecek?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır hayır, şöyle. Sayın Kuşoğlu müsaade ederseniz ben biraz açmaya çalışayım. Şimdi bir program düşünün, bu programın altında 3 alt program düşünün, her 3 alt programın altında da yirmişer, otuzar tane faaliyet proje düşünün.

Şimdi, projenin ihaleye çıkılması, harcamanın yapılması operasyonel bir iş. Neticede harcama yetkilisi bunun sorumlusu ama tepede bu hedeflerin... Farklı bakanlıkları da ilgilendirebilir yani 3 tane bakanlığın tek bir şemsiye altında toplandığı bir program olabilir, bu programın tek bir sorumlusu olur. Bu program sorumlusu alttaki faaliyetleri, alttaki projeleri, alttaki operasyonları sağlıklı bir şekilde yürütmek zorunda. Yani bu sadece bir bakanlıkta olan bir genel müdürlük olmayabilir, farklı farklı bakanlıklarda 5 farklı genel müdürlük olabilir. Dolayısıyla programın bütününde ortaya konulan amaçlara, hedeflere ulaşılmağından sorumlu olan kişi o üst düzey bakan, en üst düzey sorumlu kimse o olacak ama operasyonel işlerden sorumlu olan... Biz niye getirdik onu, işte genel müdürlere sorumluluk yetkisi verdik çünkü diğer operasyonel işi yapıyorsa... Geçmişte ne yapıyordu? İdari mali işler ihaleye çıkıyordu, işin sahibinin hiçbir sorumluluğu yoktu ve daha sonraki yönetim sistem değişikliğiyle 5018'de harcama yetkilileri ortaya konuldu. "Eğer sen bu projenin sahibiyisen bunun hesabını vereceksin." anlayışı ortaya konuldu ki doğru bir yaklaşımdı bu. Dolayısıyla programda mecburen başta bir otorite olmak zorunda yani bu programı yönetmek zorunda diye anlıyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yönetenin sorumluluğunu farklı onunki farklı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Elbette yönetenin sorumluluğu o hedeflere ulaşılması sağlamak. Ulaşılamadığı takdirde "Evet bunlar bir A programını ortaya koymuşlar, A programında şöyle hedef ortaya konulmuş ancak bu hedefe ulaşılammış veya yüzde yirmi nispetinde ulaşılmış, yüzde seksen nispetinde ulaşılmış." şeklinde Sayıştay da raporlayacak bunu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Harcama yetkilisini sorumlu tutacak

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, harcama yetkilisini sorumlu tutmayacak orada. Harcama yetkilisi programın bir bütün olarak başarılı olup olmadığını ortaya koyacak neticede. Programın performansını değerlendirecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, program sorumlusu onu ortaya koyacak ama yanlıştan, hatadan, yolsuzluktan da...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tabii, program sorumlusu ortaya koyacak. Onun hesabını da harcama yetkilisine program sorumlusu soracak doğal olarak.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, sizin ilişkiniz nasıl olacak, nasıl bir performans denetimi yapacaksınız...Kendinizi de bir tanıttın, sizden de bir bilgi alalım.

Buyurun Hanımefendi.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ SİBEL GÜROCAK – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; öncelikle Sayıştay Başkanlığı adına huzurlu ve sağlıklı bir çalışma dönemi diliyoruz. Dördüncü Denetim Grup Başkanı Sibel Gürocağ. Konuyu temsilen, bu program bütçe konusu hakkında grubumuz çalıştığı için konuyla ilgili ben geldim.

Şimdi, öncelikle şunu söylemek istiyorum. Sayın Komisyon üyelerinin tartıştığının ötesinde çok iyi bildiğiniz bir hususu hatırlatmakta fayda görüyorum. Sayıştay Başkanlığı yapmış olduğu düzenlilik, performans ve iç kontrol sistemi denetimlerini norm olarak 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'ndan almaktadır. Yani bizim hukuki dayanağımız bütçe sistemleri ya da bütçe kanunları olmayıp hangi yöntemlerle, hangi metotlarla, hangi gösterge, kriter ve hedefleri dikkate alarak denetim yaptığımızı belirleyen kanun en başta mali anayasa olan 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi Kontrol Kanunu, sonrasında da metodolojimizi, yetkilerimizi ve görevlerimizi belirleyen Sayıştay Kanunu'dur. Şimdi, bu faaliyet ve proje kapsamında ek bir bilgi vermeme talep ederseniz Sayın Başkan, onunla da ilgili şöyle bir bilgi verebilirim.

ERHAN USTA (Samsun) – Geneliyle ilgili önce... Sistem sizin denetimleriniz açısından ne getirecek ne götürülecek, uyumluluk var mı?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yani performans bazlı program bütçeleme sistemi ne getiriyor, iyi bir şey midir, size katkı sağlayacak mı Sayıştay olarak, size yardımcı olacak mı, sizin denetimlerinizi daha da kolaylaştıracak mı? Ben biraz daha açayım; bir uyum probleminiz var mıdır?

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bilgi alındı mı, daha önce sizin görüşünüz alındı mı, Sayıştay'ın görüşü alındı mı?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ SİBEL GÜROCAK – Onunla ilgili net bilgi verebilecek durumda değilim Sayın Vekil. O, Sayıştay Başkanlığımız nezdinde olan bir bilgi olduğu için...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bahtiyar Bey'e soralım, Bahtiyar Bey görüştünüz mü?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ SİBEL GÜROCAK Yani bizim grubumuzda görev yapan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye efendim.

Bahtiyar Bey, buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Efendim, bu program bütçe hazırlıkları çok uzun süre aldı yani on yıl civarında diyebilirim. Biz bu süre içerisinde zaten biliyorsunuz bütçe sistemini rehber taslaklarıyla kamuoyuyla paylaşıyoruz. Geçmişte de hem Hazine ve Maliye Bakanlığında hem de bu son iki yıl süresince Sayıştay başta olmak üzere kamu kurumlarıyla paylaştık, aynı zamanda...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam, onu sorduk; tamam, teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu değişikliklerle ilgili görüş sordunuz mu, bu 5018 değişiklikleriyle ilgili görüş sordunuz mu Sayıştaya?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI BÜTÇE GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BAHTİYAR SAZLIK – Kanun teklifi olduğu için...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, çalıştıklarını ifade ettiler ama en son kanun teklifiyle ilgili bir şeyler olmamış.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani Sayıştayın bu 5018 değişiklikleriyle ilgili bilgisi yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun hanımefendi.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ SİBEL GÜROCAK – Onun dışında Sayın Başkan, şu şekilde bilgi verebilirim Sayıştay Başkanlığı açısından. Biz zaten yapmış olduğumuz mali denetimlerimizi yani düzenli denetimlerini kurumsal, ekonomik, fonksiyonel ve finansman tipi sınıflandırmayı esas alarak yapıyoruz her ne kadar raporlama aşamasında tek bir sınıflandırma üzerinden raporlama yapsak da kıymetli Meclisimize, aslında uygulama aşamasında biz dört ayrı sınıflandırmayı birlikte kullanıyoruz. O noktada hazırlanacak olan bütçe ne olursa olsun biz, bize verilen görevi kanunda yer alan üç ayrı denetim tipine uygun olarak raporlamaya devam edeceğiz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Kuşoğlu sizin tekrar...

ERHAN USTA (Samsun) – Kanunda performans denetimi var mı?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ SİBEL GÜROCAK – Sayın Vekil, rehberlerimiz var hem meri mevzuat hem de uluslararası standartlar uyarınca hazırlanan Düzenlilik Denetimi Rehberimiz Ve Performans Denetimi Rehberimiz var. Oralarda söz konusu kavramlar açıkça geçiyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sibel Hanım, lütfen rahat olun. Değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Elbette rahat olacak canım. Çok rahat gördüm ben de aslında.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, Sayıştay 5018'e göre ve 6085'e göre, kendi kanununuza göre denetim yapıyor. Anayasaları bunlar, buna istinaden. Şimdi, sizin 5018'de şöyle bir değişiklik söz konusu teklif yasalarsa: "Stratejik planlama ve performans esaslı program bütçe" diye bir şey getiriliyor. Bununla ilgili bilginiz var mı? Nasıldır? Konuyu biliyor musunuz?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ SİBEL GÜROCAK – Açıkçası Sayın Vekil, konuyu çok net bir şekilde yani hani şu anki var olan bütçe sınıflandırmasını ve tarzını bildiğim kadar bilmiyorum. Yani hani bir Sayıştay denetçisi ve bir grup başkanının sahip olması gerektiği düzeyde bir bilgiye sahibim. Ancak, dediğim gibi bu stratejik plan, performans programı ve bütçe ilişkisini zaten biz 2011 yılından beri bunları dikkate alarak denetimi yapıyoruz. 6081 sayılı Kanun yürürlüğe girdikten sonra zaten bu ilişki kapsamında raporlamalarımızı yapıyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sizin mesela 2019 Dış Denetim Raporu’nda biraz önce ben okudum, kurumların henüz hazır olmadığı, performans açısından yetersiz oldukları ortaya konulmuş istatistiksel olarak. Yani sizin bu sisteme geçişle ilgili, dolayısıyla olurunuz olacak mı? Yani sorulmamış ama verdiğiniz istatistiklere göre olurunuzun da olmaması gerekiyor.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Başkanım, ben bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye, bir saniye...

Buyurun hanımefendi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani 2019 istatistiklerinize göre böyle bir sisteme geçişe olumlu bakmamanız gerekiyor.

Zor bir soru...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Niye olumlu bakmamaları gerekiyor?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Demin söyledim ya, 2019 Dış Denetim Raporu’nda performans denetimiyle ilgili sonuçlar...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ama Yasemin Hanım da tam tersini söylüyor, “Bilakis bu düzenleme performans programlarının...”

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yasemin Hanım siyasilerin söyleyeceği bir şeyi söylüyor, diyor ki “Buna rağmen biz geçerse çok olumlu olur.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir de tabii Sayıştay şununla yükümlü Sayın Kuşoğlu: Sayıştay neticede 5018 sayılı Kanun’da yer alan ve 6085’te, kendi kanununda yer alan yükümlülükler çerçevesinde performans denetimini yapmak zorunda, diğer denetimlerini yapmak zorunda. Bunlar net olarak ortaya konulmuş ve zaman zaman da rehberlerini de güncelleştirerek bu denetim mekanizmasına uyumu sağlayacaklar. Dolayısıyla Sayıştayın temelde görevi ne bu performans bütçe programını hazırlamak ne bunun nasıl ve ne şekilde olacağını belirlemek. Ama burada Sayıştayın temel görevi bu kurumların denetimini yapmak. Doğru mu hanımefendi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ya, yapmak da Sayın Başkanım, denetim yapan bir kuruma, halk adına, Meclis adına denetim yapan bir kuruma -Anayasamız 5018 diyorlar- 5018 değişiklikleri sorulmuyor bile. Olur mu bu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – En son kanun teklifinde belki...

Buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR - Efendim, şöyle söyleyebiliriz: Biraz önce Bahtiyar Bey de aslında ifade etmeye çalıştı. Bu program bütçe sistemiyle ilgili çalışmalar uzun dönemdir devam ediyor. Biz Sayıştay Başkanlığıyla, hanımefendiyle belki değil ama Sayıştay Başkanlığıyla birçok toplantı yaparak, bu kendi performans denetimi grubu vardı uluslararası standartlarla uygulanan, onlarla birçok toplantı yaptık ve o toplantıların sonunda da biz modellerimizi yani şu an getirdiğimiz modeli onların görüşüne zaten sunduk. Sadece Sayıştay değil aslında, o dönemde Kalkınma Bakanlığıydı bir diğer paydaşımız, Kalkınma Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığıyla da bunlar paylaşıldı. Daha sonraki dönemde, şu anda kanun teklifi olarak verildiği için bizim bu anlamda bir görüş sorma mekanizmamız yok ama şu bilgiyi verebilirim: Sayıştay Başkanıyla Sayın Bakanın...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mekanizmamız yok ne demek ya?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kuşoğlu, şunu kastediyor...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Devlette birbirine soru sorma mekanizması olmaz mı Yasemin Hanım, dalga mı geçiyorsunuz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır hayır; bakın tekrar söylüyorum Sayın Kuşoğlu, lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bilgi alamaz mı, bilgi alışverişinde bulunamaz mı? Bizi de şey yerine koymayın.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR - Kanun metni olarak kastettim efendim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kuşoğlu, şunu ifade etti...

Haklı ama, lütfen... Şunu söylüyor...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dalga geçmeden...

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR - Estağfurullah.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, dalga geçmiyor. Bunu kendi içimizde tartıştığımız için biliyorum Sayın Kuşoğlu. Şunu söyleyeyim: Arkadaşlarımız Sayıştayla bir araya gelmişler, eski Kalkınma Bakanlığıyla bir araya gelmişler, Hazineyle bir araya gelmişler, bunları konuşmuşlar, tartışmışlar ancak milletvekilleri tarafından sunulan bir kanun teklifiyle ilgili resmî olarak kalkıp Sayıştaya görüş soramaz şu anki yapıyla, soramaz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ya, biraz önce kendisi söyledi, hazırladı, performans bütçeye geçmek istiyoruz... Ne teklifi Allah aşkına ya... Sayın Başkan, ne teklifi “Biz hazırladık.” diyor, kendisi söylüyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Elbette ama...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Kuşoğlu, şimdi mesela bir kanun çıkartıyoruz, Sayıştay kendi kanun ve görevlerini çok iyi biliyor. Şimdi, biz bir kanun teklifi hazırladık getirdik buraya. Şimdi Sayıştay bunu beğenmezse kalkıp biz geri mi çekeceğiz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kurumlar, devlet kurumları yazışır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayıştay çıkartacağımız kanuna göre tekrar kendini dizayn eder, buna göre şekil alır. Bu kadar basit.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, kifayetimüzakere diyorum arkadaşlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Denetimi yapacak onlar. Kendilerini şekillendirecekler, ona göre altyapısını yapacaklar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar...

Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, elbette öyle. Yani nihayetinde Meclis ne yaparsa onu yapar, kurumlar ona uyar. Ancak, hani bir şeyin de olurluğu var. Şimdi, diyor ya arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çıkartalım kanunu...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır. On yıldır çalışıyoruz.

Şimdi, arkadaşlar, Sayıştaydan olur almayacaklar ama Sayıştayın denetimiyle uyumlaştırılmasının sağlanması lazım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayıştay kendini buna göre denetimde tekrar uyumlu hâle getirmesi lazım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen...

ERHAN USTA (Samsun) – Nihai olarak karar öyle verilirse Sayıştay o denetime, ona uyacaktır elbette. Nihayetinde memur oradaki ama bu beraber çalışılması gereken bir şey. Nihai olarak da, şimdi, tabii, sistemde tekliftir, değildir falan; hani sistemi tartışacak değiliz ancak şunlar yapılabilir arkadaşlar: Yani bu çalışmalardan sonra hepimiz resmî yazı yazdık, ilk kez memuriyetle falan karşılaşmıyoruz. Yazılır bunun yazısı, ondan sonra illaki kanun teklifine ilişkin görüş diye denmez, bu nihai formülasyonu Sayıştayla konuşmuş olmanız lazımdı. Eğer konuştusanız, kimse kusura bakmasın, buraya gelen Sayıştay görevlisi bu işin konuşulduğu birim olmalıydı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ama “Konuştuk.” diyor arkadaşlar.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayıştay temsilcisi var diye bana bir tane bir kişiyi gönderecekler buraya, hiçbir şeyden haberi yok. Böyle bir şey olabilir mi, burası nasıl Meclis?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yasemin Hanım, konuştunuz mu?

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ YASEMİN ÖZDEMİR - Evet efendim. Biz hem rehber taslağını gönderirken, bu çalışmaları yaparken Sayıştaydan da görüş aldık. Bu kanun metni değil ama rehberleri görüşürken ve modeli görüştük. Ve onlarla birlikte...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, almışlar; Sayıştayla oturmuş görüşmüşler.

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman niye bu birimin neticesi gelmiyor bize?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşımız bilmiyor demek ki.

Peki, arkadaşlar, kifayetimizakere diyorum.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bahtiyar Bey, bu 5’inci maddede “Uyuşmazlık Mahkemesi ve Yüksek Seçim Kurulu alındı mı?” diye bir soru gelmişti.

Evet, değerli arkadaşlar, şunu da söyleyeyim...

Sayıştay temsilcisi Hanımefendi, bakın, bu konuyla ilgisi olan kimse onun gelmesi gerekir. Yani, bu konuda, bakın, arkadaşlar sizin ekiplerinizle çalışmışlar ve görüş alışverişinde bulunmuşlar, bir araya gelmişler ama sizin burada kalkıp da “Bizim bilgimiz yok.” demeniz yakışık almıyor, hele hele bir Sayıştay elemanının böyle bir ifade kullanması doğru değil.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama doğru.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bilmiyorsanız “Bilmiyorum.” demeniz gerekirdi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Yani, o zamandan beri toplantıların yapılmış olması en son kanun teklifinin sorulmamasını gerektirmez mi? Sorulmamış.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

6’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki (e) bendi eklenmiştir.

“e) Tıp Fakültesi kurmak isteyen vakıf yükseköğretim kurumlarının; eğitim ve öğretim faaliyetleri ile sağlık hizmetleri sunumu için asgari iki yüz yatak kapasitesine sahip, Yükseköğretim Kurulunun tıp eğitimi için gerekli gördüğü asgari fiziki mekân ve donanım şartlarını sağlayan, Sağlık Bakanlığının planlama ilkeleri çerçevesinde kendi mülkiyetinde yapacağı hastaneye ait ön izin belgesi veya yukarıdaki şartları haiz, mevcutta faaliyet gösteren bir hastanenin, tıp fakültesi kurulmasını takiben üniversiteye devredileceğine dair belgeler; açılmış olan tıp programına öğrenci alabilmek için ise vakıf üniversitesinin kendi mülkiyetinde, ruhsatı ve işletme hakkı kendisine ait bulunan yukarıdaki şartları haiz hastanesinin varlığını gösteren belgeler.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydın, bununla ilgili açıklama istiyorum.

Buyurun.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) - Sayın Başkan, değerli üyeler; YÖK'ten gelen arkadaşımız bu maddeyle ilgili bir açıklama yapacak.

Buyurun Hocam.

YÖK ÜYESİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Sayın Başkanım, sayın vekiller ve çok değerli hazırım; malumunuz, vakıf yükseköğretim kurumları tıp fakültelerinde teorik eğitim kadar uygulamalı eğitimler çok önemlidir. Bu kurumlarda uygulamalı eğitimler, vakıf yükseköğretim kurumu tıp fakültesinin ya kendisine ait bir hastanesi vardır ve o hastanede yürütülür ya da afilliye sistemle iş birliği çerçevesinde yürütülen hastanelerle birlikte yürütülür. Hepimizin bildiği bir vakıdır. Özel hastaneler hasta profili çerçevesinde öğrencilere “intern” diye tabir ettiğimiz, uygulama içerisindeki öğrencilerimize genel olarak hasta çeşitliliği bakımından, uygulamalı eğitimler bakımından devlet hastanelerindeki kadar toleranslı davranmaz, davranamaz çünkü oraya gelen hasta ödediği ücret sebebiyle ayrıcalıklı bir hizmet beklemeyi hak eder, bu hakkıdır. Dolayısıyla, kendisine hekim seçerken, oradaki imkânları seçerken bu hizmetinin karşılığı olan değer verilmesini kendine hak olarak görmesi doğaldır. Bu yüzden, bugün işleyen sistemin öğrencilerimiz için doğurduğu sonuçlar, bizim bizzat yaptığımız denetimler ve öğrenciler tarafından gerek CİMER aracılığıyla gerekse de Yükseköğretim Kurumuna yapılan şikâyetler vasıtasıyla vâkıf olduğumuz bir durum. Dolayısıyla, en azından vakıf yükseköğretim kurumlarının kendi hastaneleri olursa, evet, özel hastanelerle ilgili sorunlar benzer şekilde yine yaşanacaktır ancak oraya gelen hasta da hasta profili de nihayetinde bir uygulama eğitimi yapan, hastaneye geldiğinin bilincinde olacak, bir bakıma bunun kabulüyle oraya gelmiş olacak. Bütün bu sebeplerle, biz, şayet vakıf yükseköğretim kurumları tıp fakültesi kuracaksa kendi hastaneleriyle bu yola çıkar ve sürdürürse öğrencilerimizin –ki kamu yararadır, kamu hizmetidir, hepimizin menfaatindedir- uygulamalı eğitimlerinin daha yeterli, daha kapsamlı, hasta çeşitliliği açısından da daha donanımlı olacakları kanaatini taşıyoruz, bu kanaatleri arz ediyoruz efendim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, maddeyle ilgili söz talebi var mı? Var.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bir soru soracağım.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Buyurun Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Ben sadece şöyle kısaca bir soru sormak istiyorum.

Şimdi, doğru bir şey yani bir hastanesi olmayan tıp fakültesinin uygulaması olmayan bir eğitim vermesi söz konusu olamaz. Peki, “hastane” tanımının içerisinde tam teşekküllü ya da yani hangi klinikler, olması gereken yapı nedir? Bununla ilgili bir düzenleme olmayacak mı? Yani “hastane” deyip birkaç tane çok özel bir hastane de olabilir; adı “hastane” olup el mikrocerrahisi hastanesi... Yani, bu konuda bir düzenleme düşünülüyor mu, onu sormak istemiştım.

YÖK ÜYESİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU – Sayın Vekilim, haklısınız. Maddenin içerisinde zaten hastanenin en az 200 yataklı olması zaruri şart olarak öngörülmüyor, hasta çeşitliliği açısından da.

Ayrıca, yine, bizim tabii bir kanun metnine yazılamayacak kadar ayrıntılı kriterlerimiz var, mevcutta da denetimlerimizde bunu takip ettiğimiz, şartın gerçekleşip gerçekleşmediğini denetlediğimiz kriterlerimiz, asgari donanım ve asgari fiziki şartlarla ilgili bir rehberimiz var, denetimlerimizi o çerçevede yapıyoruz ancak o rehberdeki bütün şartları, tabii, kanuna yazmak da kanun tekniğine aykırı olacağı için alt düzenlemelerle onu yürütüyoruz efendim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yatak sayısı tabii, tek başına yeterli değil. “Tam teşekküllü hastane” falan gibi bir ibare. Ne bileyim, yani, tıp eğitiminin ihtiyaç duyduğu bütün klinik...

YÖK ÜYESİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Evet, Sayın Vekilim, rahatlatmak var. Kaç yoğun bakım ünitesinden, yatağından oluşacağı, kalp, vesaire... Burada sağlıkla ilgili çok değerli temsilcilerimiz var, onların sağlık alanında benden daha fazla vukufiyeti var konuya, gerekirse sayın hocalarımız da bilgi arz edebilir ancak var o kriterler efendim, eğitim hastaneleri için ayrıntılarıyla var Sayın Vekilim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim.

Sayın İpekyüz...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Şimdi, sayın YÖK temsilcisini dinledik. Aslında, orada tanımlama yaparken “intern” diyorsunuz -ben de tıp hekimiyim- “intern” 6’ncı sınıf öğrencisidir. Tıp eğitimi baştan sona kadar uygulama ve teoriyle beraber işlenir. Yani, tıp eğitiminin temel bilimlerde bir tarzı var, orada da laboratuvara gidilir, sonra “staj” denilen, hasta buluşma hoca denetiminde devam edilir. Ve tıp eğitimi sadece öğrenciyle değil, şu anda “tıp fakültesi” dediğiniz yerlerde uzman da yetiştiriliyor.

Şimdi, bir taraftan sağlığı özelleştireceksiniz, bir taraftan sağlığı işletmeye dönüştüreceksiniz, bir apartmanın çatısına “tıp fakültesi” yazacaksınız, ve öğrencileri rastgele en baştan alacaksınız, sonra ÖSYM ona göre düzenleme yapacak, sonra herkes tıp fakültesi açmaya kalkışınca hastanesi olmayan yerlere diyeceksiniz: “Afilasyon yap, özel hastanelerle anlaş.” Anlaşınca işin içinden çıkamayacak ve kimileri bir taraftan işletme diye bakıp müşteri diye gittiğinde “Ya, bana niye öğrenci baksın, bana niye bu baksın?” dediğinde sorun çıkacak, bu sefer de değiştireceksiniz. Yani, bunu niye yapıyorsunuz? Bu ülkeye niye bu rezaleti çektiriyorsunuz? Sağlıkta dönüşüm diye geldiğiniz yere bakın. Ve şu anda ne oldu? Bununla yetinmiyor vakıf üniversiteleri 200 yataklı hastane yapıyor. Ya, yatakla olmuyor ki tıp eğitimi, ihtisas eğitimi olmuyor. Ve biz biliyoruz ki Türkiye de vakıf, tırnak içinde vakıf diye açılan üniversiteler ve hastaneler para için çalışıyor, hepimiz bunu çok iyi biliyoruz. Yani, devlet yararından, kamu yararından daha çok insanlar bir nevi isim değiştirerek ismiyle vakıf üniversitesi kurmuş. Burada nasıl uzmanlık eğitimi olacak? Nasıl tıp eğitimi olacak? Yatakla değil ki. Tıp eğitimi hepimizin kendi sağlığını teslim ettiğimiz bir kurum, bununla ilgili düzenlemeler yapılması lazım.

Bir diğeri, siz YÖK açısından değerlendiriyorsunuz, Sağlık Bakanlığında var mı, yok mu bilmiyorum ama şimdi, Sağlık Bakanlığı açısından da siz Türkiye’de şu anda istediğiniz yerde hastane açamazsınız.

YÖK ÜYESİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU – Evet.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bunu ben açıkçası da söyledim. Çeşitli kuralları var, nüfusa göre saptanmış bir yığın düzenleme var. Yani, bununla ilgili gittiğinizde ve siz, eğer o bölgede bir hastane varsa yeni bir hastane kuramazsınız ama bir ruhsat satın alabilirsiniz, kadro satın alabilirsiniz bununla yani, bunları söylerken ben utaniyorum yani kadro satın almak, ruhsat satın almak. Yani, insan sağlığından söz ediyoruz biz. Yani gerçekten işletmeye dönüştü, bir metaya dönüştü sağlık. Ve

şimdi böyle olunca, vakıf üniversiteleri belki de şu anda açıktır, hastanesi yoktur veya açılacaktır. “Ya, ben hastane kuramıyorum Ankara’da, ben İstanbul’da kuramıyorum, tıp fakültesi açayım bundan yararlanayım, hastane açayım.” Eğer yoksa da bununla ilgili düzenleme yapacak, yarın öbür gün tekrar arkadaşlarımız diyecek ki “Ya, tıp fakültesi var, tıp fakültesi varsa hastanesi olmadan olmaz.” Ama aşmıştık bunu. Yani, şimdi, giderek işin içinden çıkılmaz bir hâle dönüştürüyorsunuz.

Bir diğeri, ya, dünyada bir inceleme yapalım ya. Türkiye 84 milyon nüfus diyoruz, kaç tane tıp fakültesi var ve şu anda sizin izin verdiğiniz kaç tane açılacak? Yazık, bu ülkeye yazık. Yani, neredeyse adım başı, her komşu ilde... Tıp fakültesi demek her şeyin en iyisini çözüyoruz, her şeyini yapıyoruz diye değil, hâlâ Türkiye aşı üretmiyor, hâlâ Türkiye’de bir yığın bilimsel sıkıntı var. Yani, bunu yapmayalım sınırlı tatalım ve düzenleme yapalım.

Bir diğeri, YÖK’ten geliyorsunuz, sabahleyin bilmiyorum burada mıydınız değil miydiniz? Geçen yıl, Türkiye’de ÖSYM sınavlarında 700 bininci olan... Ve tıp fakültesine girmek için 30 bine mi girmek lazım şu anda 40 bine mi?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 50 bin.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – 50 bine girmek lazım Özel Kıbrıs dâhil. Geçen yıl 700 bine giren, Ukrayna’ya gidiyor, Macaristan’a gidip kayıt yaptırıyor, şimdi sizin onayınızla Türkiye’deki özel tıp fakültelerine yerleşiyor. Yani, bu eşitlik ilkesi, bu şeyi nasıl izah edeceksiniz Türkiye’deki gençlere, Türkiye’de çaba harcayan velilere, okumak isteyen insanlara? Ya, bunu niye fırsata dönüştürüyorsunuz? Benim oğlum şu anda dış hekimliğinde okuyor, kendi arkadaşı birinci sınavı zor geçmişti, geçen yıl gidip kayıt yaptırdı, şimdi tıp fakültesinde okuyor ve buraya gelmiş. Yani, bunu kim kabul edecek? Ve sonra, işte “Hastanesi yok hastaneyle birleştirelim, yeri yok işletme yapalım.” buradan bir an önce çıkmak lazım. Yani, sınırlama getirmek lazım. Sonra da Sayın Cumhurbaşkanı’nın ve yetkililerin, işte “ İlk 500’e giremiyoruz, şunu yapamıyoruz.” demeye bir hakkımız yok. Artık her üniversiteyi açan, para kazandıran kurum neyse, “Dış hekimliği mi? Açalım. Para kazandıran kurum tıpsa açalım, para kazandıran kurum bilgisayarsa açalım.” buna dönüşecek. Siz ülkenin gerçek ihtiyaçlarına dönük bir çalışma yürütmezseniz olmaz, apartman dairesinden tıp fakültesi olmaz, bir binanın altında tıp fakültesi hastanesi olmaz, olmaz. Yani, bunun düzeltilmesi lazım ama her açtığımız şey... Şimdi, bu onaylanacak, parmak biraz önce kalktığı gibi onaylanacak ama eminim bir dahaki döneme “Ya, hastane açamadılar süreyi uzatalım.” Şimdi, burada süre de belli değil. Ne kadar süreli olacak, nasıl olacak bu da açıklanmamış. “Uzatalım süreyi, şu kolaylığı sağlayalım.” ve Ekrem Bey gelip diyecek ki “Ya, vekilim, tıp fakültesine, hastaneye gitmeden doktor mu yetişir?” haklı ama bunu çıkartan sizsiniz, bunu yapan sizsiniz. Ya, yazık bu ülkeye yazık.

Teşekkür ediyorum.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Burada bir kolaylaştırma mı var zorlaştırma mı var?

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Evet, çok...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Şu anda bu kolaylaştırma, zaten bozulduğu için kolaylaştırıldı.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın İpekyüz, tamam, cevap verecek arkadaşımız.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Eyvallah.

YÖK ÜYESİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU – Efendim, çok teşekkür ediyorum, müstefit oldum bütün açıklamalardan. Aslına bakılırsa aynı hissiyatı taşıyoruz, pek çok şeyi de paylaşıyoruz.

Bir kere, bu maddeyle tıp fakültesi açılması kolaylaşmıyor, tam tersine gerçekten bu işi yapabilecek olanları ancak bu yola sevk ediyor, zorunlu olarak sevk ediyor. Şöyle efendim: Sizin mantığınızda, eğer bu madde olmamış olsaydı, bir vakıf yükseköğretim kurumu için bizim asgari 150 milyon civarında bir kuruluş şartımız var, o kuruluş şartıyla her zaman bu talepleri ileri sürebilme imkânına sahipti. Bu maddeyle, tam tersine, eğer tensip buyrulur, kabul edilirse önemli bir kısıtlama ortaya çıkacak, dolayısıyla da o konuda aynı şeyleri, hissiyatı paylaştığımızı düşünüyorum.

Burada çok önemli bir nokta, evet, YÖK olarak ilk defa hukuk, tıp, mühendislik, mimarlık, eğitim gibi toplumun çok önemli alanlarını kuşatan eğitim birimlerinde başarı sıralaması getirdik. Bu, hakikaten çok önemli, göz ardı edilmeyecek bir şey ve tıpta 50 bin sıralaması var efendim.

Bir şeyi çok önemsiyorum, vurgulamak istiyorum. Bu sene, evet, Covid sebebiyle yurt dışındaki öğrencilerimiz için bir defaya mahsus bir kolaylık tanıdı.

CAVİT ARI (Antalya) – Covid geçince gönderelim o zaman.

YÖK ÜYESİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU – Ancak kural olarak yatay geçişlerde o suistimaller vardı geçmişte, biz o suistimalleri kapattık efendim. Gönlünüz, içiniz rahat olsun, başarı sıralaması kapsamına giremeyen bir kişi, nerede okursa okusun Türkiye’deki bir fakültesine yani 50 bin sıralaması içerisinde yoksa yatay geçiş yapması mümkün değil efendim.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ben size belge getireyim, 700 bininci olmuş...

YÖK ÜYESİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU – Bu, bu senedir belki Covid sebebiyledir. Bu da insani...

CAVİT ARI (Antalya) – Covid geçince gönderin geri o zaman.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Arkadaşlar, çok teşekkür ederim.

Sayın Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekillerim, bu madde tabii olumlu bir madde, ben de katılıyorum. Tabii, ülkemizde 74 tanesi devlet üniversitesi olmak üzere, 35 tanesi de vakıf üniversitesi tıp fakültesi olmak üzere 109 tane tıp fakültemiz var, bunda da yaklaşık 95 bin tane öğrencimiz eğitim almakta. Tabii, bu öğrencilerimizin iyi bir eğitim alması bizim arzumuz çünkü bunlar iyi bir eğitim almazsa, ileride bizleri tedavi edecekler ve dolayısıyla da bu yönden bakıldığında çok önemli. Tabii, bu maddenin onaylanıp kabul edileceğini ümit ediyorum ben. Bu madde olmadan önce, vakıf üniversiteleri sadece herhangi bir hastaneyi afilyasyon göstererek -yatak sayısı falan da herhâlde yoktu- kolayca tıp fakültesi kurabiliyorlardı. Zaten burada 35 tane vakıf üniversitesi tıp fakültesi kurmuş, bunun önüne geçilmesi ve zorlaştırılması ve diğer taraftan da öğrencilerin iyi eğitim alabilmesi için 200 yatak kriterinin getirilmiş olması çok olumlu bir adım. Bunu ben de talep ediyorum, çok olumlu buluyorum fakat şu var: Daha önceden bu ruhsat almış 35 vakıf üniversitesinin akıbeti ne olacaktır? Yani, diyelim ki bunlar 50 yataklı, 100 yataklı bir hastaneyle afile oldular ve dolayısıyla da onunla anlaşma sağladılar, dediler ki “Biz eğitimimizi buradan alacağız.” Ve bunların öğrenci sayıları... Burada, vakıf üniversitelerinde 14 bin öğrenci var, bu 50 yataklı bir hastanede yeterince eğitim görebilecek mi veya yeterince hasta çeşitliliğiyle karşılaşabilecek mi, bu imkânlara yeterince sahip olabilecek mi? Yani bunlar için de bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz diye ben sormak istiyorum. Bu maddeye katıldığımı ifade ediyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bir dakika, bir şey ilave edeceğim: Bu diğer ülkelerdeki tıp fakültesine giden öğrencilerin Türkiye’ye gelmesiyle ilgili, her tıp fakültesine belli bir kontenjan veriliyor. Diyelim ki bir-iki kişi, o yurt dışında okuyan öğrenciler de başarı puanlamasına göre başvuruyorlar ve onlardan en başarılı olan, diyelim iki kişiyse kontenjan sadece iki kişi alıyor. Öyle dışarıda gidip kaydolup bir yıl okuyan tüm öğrencilerin gelmek gibi bir imtihanı ve ihtimali yok, onu belirtiyim bir kere, öyle bir şey yok. Sadece onların içinde başarılı olanlar. Her tıp fakültesinin de bir kontenjanı var. Diyelim ki Ankara tıp fakültesinin iki kontenjanı var, buraya çok farklı ülkelerde okuyan tıp fakültesi öğrencileri başvurabilir, bunların içinden başarı puanı en yüksek olan iki öğrenciyi alır, sadece o kadardır.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Gelen arkadaşlardan dört kişi müracaat ediyor, onlar da ...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başvuran kim olursa, onların içinde en başarılı öğrenci, öyle de olmuyor yani çok başvuran oluyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Söz vereceğim efendim herkese.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Hocam, bu, bundan sonrasında ilgili bir iyileştirme. Peki, mevcut durumda bu şartları taşımayanlar ne olacak? Bunları bu kapsam içerisinde yani en azından altı ay bir sene vererek almayacak mısınız, hep böyle mi devam edecektir?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bunları bir not alın arkadaşlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Süre yok burada.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Yok, süre tanımlanmamış.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani en azından fazla olmamak kaydıyla bir süre verip tamamlatmanız gerekir, yoksa hep böyle devam eder.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, bu düzenlemeyi mevcut duruma göre belki iyi bir durum olarak değerlendirebiliriz, bu nedenle de bu teklifi çalışarak hazırlayan İbrahim Bey’e ve Ekrem Bey’e çok teşekkür ediyorum, gerçekten önemli bir konuya parmak basmışlar.

Şimdi, Sayın YÖK temsilcimiz bu konuyla ilgili şöyle bir açıklamada bulundu: Özellikle özel hastanelerle yapılan anlaşmalarda özel hastanelerin müşteri kaygısı yani hastalara özel ilgi gösterme kaygısından kaynaklı olarak öğrencilerin yeterli pratik yapamadığını ifade etti. Şimdi, burada da şöyle bir durum var: Bunlar her ne kadar üniversitenin hastanesi olsa da sonuçta uygulama yönünden baktığımızda bu hastaneler de yine özel bir hastane statüsünde olacak. Dolayısıyla, bir taraftan öğrenci yetiştirirken bir taraftan da özel hastane niteliğini de sürdürüyor olacak, aynı kaygı ve endişe aslında bu hastaneler için de geçerliliğini koruyacaktır çünkü bir süre sonra artık bu hastaneler fakülte adıyla anılmakla beraber, özel bir hastane niteliğini sürdürdüğü için aynı kaygılar burada da devam edecektir. Tırnak içerisinde söylüyorum eskiye göre iyi bir uygulama olmakla beraber, ancak bu sizin ifade ettiğiniz gerekçe tek başına burada gerçekleşmemiş olacak diye düşünüyorum.

Öte yandan, gerek tıp gerek hukuk ve belirli alanlara bir seviye sınırlaması getirilmiş olmasını ben de çok doğru görüyorum. Burada daha önce defalarca yapmış olduğumuz konuşmalarda, özellikle tıp ve hukuk eğitimi başta olmak üzere belirli sınırlamalar getirmesi gerektiğini hep ifade ettim. Ben de bir hukukçu olarak hukuk fakültelerine girme seviyesinin hâlihazırda 150 bin -yanlış hatırlamıyorsam- 150 bin değil, bana göre tıpların 40 bin, hukukların da 80 bin olması idealdir diye düşünüyorum.

Tabii, Sayın Vekilimiz biraz önce şunu ifade etti, çatı katında tıp fakültelerinden bahsetti ama maalesef, ülkede çok sayıda “apartman dairesi” diye ifade edilen üniversite ve fakülteler var. Esasen bunlarla ilgili de düzenleyici tedbirlerin alınmasında fayda var. Yani tek başına tıp eğitimiyle ilgili yapılan bu düzenleme direkt insan sağlığını ilgilendirdiği için çok önemli ve değerli ancak şu an birçoğunun kampüsü olmayan, müstakil binalarda olan üniversitelerin olduğu da bir gerçek.

Son söz olarak şunu söyleyeyim: Yapılan düzenlemeyi mevcuda göre iyi görmekle beraber, bugün, sayıyı yanlış anlamadıysam 35 civarında vakıf üniversitesinden bahsedildi tıp fakültesinin olduğu, bunlarda da bugün birtakım olumsuzluklar yaşandığı ifade edildi. Öyle tahmin ediyorum ki hemen hemen çoğunluğu da maalesef ki zamanında yine bizlerin ve bizden önceki arkadaşlarımızın burada dile getirdiği endişelerine rağmen, döneminizde açılan fakülteler yani siyasi arkadaşlara söylüyorum. Dolayısıyla, eğer bugün ortada bir yanlışlık var ve bu yanlışlığı düzeltmeye gayret gösteriyor isek bu yanlışlığın da sizin yanlışınız olduğunu buradan ifade etmek istiyorum. Gelişigüzel ve eğitim koşulları, pratik koşulları olmayan birçok üniversiteye tıp fakültesi açılarak bugün tıp eğitimi, insan sağlığını tehlikeye sokacak derecede eğer bugüne gelmişse o da siyaseten sizin sorumluluğunuzdadır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Girgin buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 6'ncı maddede vakıf üniversitelerinin tıp fakültesi kurulması ve devamında öğrenci alabilmesi için, mülkiyeti ve işletme hakkı kendisine ait asgari 200 yatak kapasitesine sahip hastanesinin bulunması zorunluluğu getirilmektedir.

Teklifin madde gerekçesinde, kendisine ait hastanesi olmayan vakıf üniversitelerinin, tıp fakültesi öğrencilerinin uygulama eğitimini ortak kullanım protokolü çerçevesinde özel hastanelerle yürüttüğü, bu işleyişin uygulamalı eğitim sürecini sınırlandırdığı, özel hastane yönetimi ile vakıf yükseköğretim kurumu yönetimi arasında ortaya çıkan yönetim çatışmasının öğrencilerin ortada kalmasına, öğrencilerin uygulamalı eğitimlerinde ciddi aksamalara yol açtığı belirtilmekte, öğrencilerin gerekli ve yeterli teorik ve uygulamalı eğitim alarak sağlık hizmeti sunumuna katılmalarının toplum yararına olduğu, aksi durumun telafisi mümkün olmayacak sonuçlara yol açacağı belirtilmektedir. Ancak yapılan düzenlemenin özel hastanelerle iş birliği yapan vakıf üniversitelerine uygulanmayacağı, vakıf üniversiteleri tıp fakültelerinin özel hastanelerle yaptıkları iş birliği protokollerinin korunacağı, haklarının saklı tutulacağı belirtilmiş, mevcutların getirilen kurala uyum sağlaması yönünde bir zorunluluk getirilmemiş, bunun için bir süre de konulmamıştır.

Esasen, tıp eğitimi için sakıncalı olduğu kabul edilen bu işleyiş, ilk defa Sağlık Bakanlığı tarafından 7/4/2011 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan Özel Hastaneler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik’le getirilmiştir. Salgın sürecindeki hizmetleriyle vatandaşlarımızın ve doktorlarımızın yüz akı olan Türk Tabipleri Birliği, böyle bir işleyiş sonucu mezun olacak hekimlerin insanlara verecekleri sağlık hizmetinde doğuracağı sakıncalara dikkat çekmiş ve bu düzenlemenin geri alınmasını istemiştir.

Türk Tabipleri Birliği temsilcileriyle yaptığımız görüşmelerde şu hususlar belirtilmiştir: Bilindiği üzere, tıp ve tıpta uzmanlık eğitiminin amacı, insan sağlığını önceleyen, nitelikli sağlık hizmetini vermek üzere gerekli bilimsel bilgi, beceri ve etik değerlere uygun tutumla donatılmış uzman hekim yetiştirmektir. Bu nedenle, eğitim kurumunun eğiticileri, eğitimin fiziki koşulları, eğitim ortamı ve hizmetin örgütleniş amacıyla birlikte, bu nitelikte uzman yetiştirmek üzere yapılandırılmış olması gerekir. Eđitici ve yöneticilerin mevzuatla tanımlanan görevlerini ilgili mevzuat işığında yerine getirmelerine ilişkin denetim ve yaptırım sistemlerinin güvence altına alınmasını gerektirir. Özel hastaneler ise Özel Hastaneler Kanunu ve Özel Hastaneler Yönetmeliđi'yle kâr elde etmek üzere, sağlık hizmeti vermek üzere kurulmaktadır. Bunun sonucu olarak sağlık hizmetinin bütünselliğini dikkate alarak sağlık hizmetinin gereksinimlerine göre değil, sık görülen ve kâr getiren sağlık sorunlarına göre bölümlerini ve işleyişlerini organize etmektedir. Tıp fakóltesi öğrencilerinin ve tıpta uzmanlık öğrenimi gören hekimlerin sağlık hizmetini bütünlüğu içinde kavraması, sağlık hakkını merkeze alarak ekip çalışmasını ve iş birliğini deneyimlere dayanarak öğrenmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, tıp ve tıpta uzmanlık eğitimi bilimsel özerkliği ve mesleki bağımsızlığın güvence altına alındığı bir ortamda verilebilir. Özel hastanelerde çalışan hekimler yönünden, ne yazık ki ne mesleki bağımsızlık ne de iş güvencesinden söz etmek olanaklıdır. Ne yazık ki Türk Tabipleri Birliğinin bu uyarıları dikkate alınmamıştır. Bunun üzerine Türk Tabipleri Birliği tarafından Danıştayda iptal davası açılmış, Danıştay ilgili dairesi yönetmelik hükümlerinin hukuka aykırılığını saptayarak iptal kararı vermiştir. Bunun üzerine 2/8/2016 tarihli Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 40'ncı maddesiyle, 3359 sayılı Yasaya eklenen ek 15'inci maddeyle vakıf üniversiteleri ile özel hastanelerin iş birliği kural hâline getirilmiştir. Yanlışta ısrar edilmesi nedeniyle ne yazık ki tıp eğitimi zarar görmüştür.

Pek çok tıp fakóltesinin eğitim için gerekli standartları sağlamadan eğitime açıldığı dikkate alındığında mevcut düzenlemenin tıp, tıpta uzmanlık ve mezuniyet sonrası tıp eğitiminin sorunlarını çözmeyeceği açıktır. Düzenlemenin hâlen tıp fakóltesi açmış, eğitime başlayacak veya başlamış olan vakıf üniversiteleri tıp fakólterini de içine alacak bir biçimde genişletilmesi yönünde bir çalışmanız var mıdır?

Ayrıca, Türk Tabipleri Birliğinin sanırım bir temsilcisi yok, olsaydı bu konu hakkında onların da görüşlerini almak isterdik. Bu konu hakkında Türk Tabipleri Birliğinin genel bir değerlendirmesini aktarmış oldum.

Teşekkür ediyorum. Sağ olun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın İpekyüz...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – şimdi, tekrar birkaç soru soracağım, bir de aslında bir düzenlemeye ihtiyaç var ama genelde bizim Türkiye'de her şeyi tersten yapıyoruz. Türkiye'de bir çok yerde hemşirelik okulları açıldı, hepimiz anımsıyoruz. Sonra hepimizin yanına geldiler, dediler ki: "Staj yapacak yerimiz yok." Yer bulunmaya çalışıldı, yetmiyordu, özel kurumlar almaya çalışmadı. şimdi, dışarıda binlerce insan açıkta, iş bulamıyorlar, bulanlar da hâlâ uygulama yok, yeni bir eğitime başlıyorlar hastanelerde. Bu bizim acı gerçeğimiz.

şimdi, bir taraftan hekim yetiştirirken şunu sormak istiyorum: Peki, bu süreçte açılan hastanelerle ilgili herhangi bir şey söylemiyorsunuz. Bu böyle devam edecek mi? Bir taraftan diyorsunuz ki bu doğru bir şey değil, afiliye olmuşlar. Bu uygulamalarda giden hastalar diyorlar ki: "Ben özele geldim,

bunu kabul etmiyorum.” Ama bununla ilgili bir düzenleme yapmıyorsunuz, diyorsunuz ki “Bunlar kazanılmış haktır, devam edecek.” Madem kötüdür, onlara ilişkin bir düzenleme yapmanız lazım. Bununla ilgili bir görüş yok.

Bir diğeri, sağlık hizmeti alttan üste kadar ekip hizmetidir. Yani siz bir taraftan “özel” diyorsunuz, “vakıf” diyorsunuz... Kamu üniversitesinde çalışan bir profesör tam gün çalışmak zorundadır. Eğer dışarıya gidiyorsa ameliyata giremiyor, asistan eğitimine giremiyor, öğrenciye sadece teorik ders anlatıyor. Özelde çalışacaksınız, doçentsiniz, profesör olabileceksiniz, fazla ücret alabileceksiniz, ameliyat yapabileceksiniz, asistan yetiştireceksiniz, öğrenci yetiştireceksiniz. Ya, siz kamuyu yok ediyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kamuda da benzer şeyler oluyor.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Yok, kamuda yok. Şimdi ikimiz de bunu çok iyi biliyoruz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Üniversitelerde profesörler aynı şekilde çalışıyor.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ben devam edeyim Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bu yeni açılanlarla ilgili bir düzenleme diyorsunuz, süre koymamışsınız; altı ayda, üç ayda, bir yılda, bir süre yok. Demek ki istediğiniz zaman bir şeyi düzenleyecek, belki kendinize ait bir düzenleme geliştireceksiniz.

Bir diğeri, biraz önce söylediğim konu, Sayın YÖK'ten gelen temsilci, diyorsunuz ki “Pandemi için böyle bir şey.” Türkiye’de de pandemi var. Peki, Türkiye’deki gençlerin suçu nedir? Yani Hakkâri’de, Batman’da, Diyarbakır’da, Antalya’da, Rize’de okuyanın ne suçu var? Burada pandemi yok mu? Oradaki gidecek ÖSYM’ye göre 700 bine girecek, 600 bine girecek; gelecek burada şakır şakır devam edecek. Peki, buradaki Rizelinin suçu ne? Batmanlının suçu ne? Yani bunu pandemi diye fırsata dönüştürüp üstünü örtmeyelim, maskeleyelim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

YÖK temsilcimiz, buyurun.

YÖK ÜYESİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, sondan başlayacak olursak ve gördüğüm kadarıyla sayın vekillerimizin sorusu mevcut fakültelerle ilgili, afiliye sistemle yürüten fakültelerle ilgili bir düzenleme olup olmadığı konusunda. Ancak bu, az önceki Sayın Vekilimizin, Covid sebebiyle -çok insani bir yaklaşımla- bu illetin -çok özür dileyerek- ne kadar devam edeceğini bilmediğimiz ve çocuklarımızın yurt dışında mağdur olmamasını yönelik yaptığımız bir düzenlemeydi. Bundan yükseköğretim kurumlarımıza emredici bir yazı gitmedi zaten. Yükseköğretim kurumlarımız kendilerine yönelik başvuruları bir sıralama çerçevesinde, başarı şartı çerçevesinde değerlendirecek; alacak ya da almayacak. Ancak onun dışında, dediğim gibi, YÖK, son yıllarda özellikle yurt dışına giden öğrencilerimiz de dâhil başarı sıralaması şartıyla hakikaten çok önemli bir iyileştirme yaptı. Bu, bir bakıma da paradoks efendim. Yani burada kapıları kapattığımız sürece... Bizim ülkemizde de ne yazık ki insanlarımız hukuk okumak istiyor, insanlarımız tıp okumak istiyor, mühendis olmak istiyor, yurt dışına gidiyorlar ve bu başarı sıralaması şartına rağmen, yurt dışında okuyan azımsanamayacak kadar tıp öğrencimiz, hukuk öğrencimiz mühendislik öğrencimiz var. 35 yaşına gelmiş -ben kendim gördüm- denklikle uğraşan -ki seviye tespit sınavı dediğimiz bir sınavımız var, TUS sınavından yine asgari bir puan alma şartımız var- kolay kolay da denklik verilmiyor. Bütün bu sebeplerle, kapıları kapattığımızda sorunu çözmüyorsunuz, tıp fakültesi açmamakla... Mobilite o kadar arttı ki efendim, bu konuya girdiğimizde, belki vakıf yükseköğretim kurumlarının dürüst ve özel

olarak hiç tıp eğitimi vermemesi bile söylenebilir özel hastaneyle ilgili kaygı gereği ama realite böyle değil. Mevcuda gözlerimizi kapayarak, gerçeğe gözlerimizi kapayarak düzenleme yapmanın sonuç vermeyeceğini de biliyoruz, vermediğini de görüyoruz. Yurt dışında buna rağmen, bu sınırlamalara rağmen pek çok öğrencimizin olması, maalesef, bu dramı yine bizim çözmemizi gerektiriyor.

Efendim, mevcutlarla ilgili konuyu biz de çok düşündük. Şu da bir gerçek, hakikaten mevcutların aynı sisteme tabii tutulması bir süre verilebilir, bir geçiş süresi ancak hakikaten bu mevcut durumdaki üniversitelerimizi, fakültelerimizi ilave ve hakikaten önemli bir maliyet yükümlülüğüyle karşı karşıya getirecek. Eğitim öğretimin iyileşmesi bakımından biz bunu arzu ederiz, yaptığımız düzenleme de bunu teşvik ediyor, bu yolu zorunlu hâle getiriyor. Ancak, yine sorunun içerisinde, konuşmanın içerisinde geçti, eğer mevcutlar da bu sisteme tabi tutulursa iki istikamet ortaya çıkacak. Bir, ya kendi mülkiyetlerine ait tıp fakültesi açmak için müracaat edecekler ki bunun da bir ön izin süreci olacak ve Bakanlığımızın filtresinden geçecek doğal olarak; muhtemelen de, işte, büyük illerimizde, İstanbul, Ankara gibi hastane açma izni de verilmeyecek. O zaman, doğal olarak zorunlu istikamet, bu üniversitelerimiz için, bu tıp fakültelerimiz için mevcutların devralınması olacak, bunların da doğuracağı sıkıntılar, maliyetler, vesaireler, bütün bunları dikkate aldığımızda böyle bir zorluk, bir sıkıntı çıkıyor. Ancak eğitim öğretimle ilgili arzu ettiğimiz sonuca elbette bu mevcutların da tabii olması arzu edilir bir şey. Bu konuda Sağlık Bakanlığı temsilcilerimizde de maliyetle ilgili özellikle çok önemli bilgiler, veriler olduğu kanaatindeyim.

Benim görebildiğim kadarıyla sayın vekillerimizin sorduğu sorular mevcutlarla ilgili husustu. Eğer cevaplayabilmişsem kendimi mutlu hissederim.

Saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, 7'nci maddenin çıkarılmasıyla ilgili bir önerge var, önergeyi okutuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3113) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Ayşe Keşir

Giresun

Düzce

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, yarın saat 12.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.20